

له فکره کار واخله!

مثبت فکر سوکاله او منفي فکر غمجنه روحیه زېږوي!

Downloaded From:

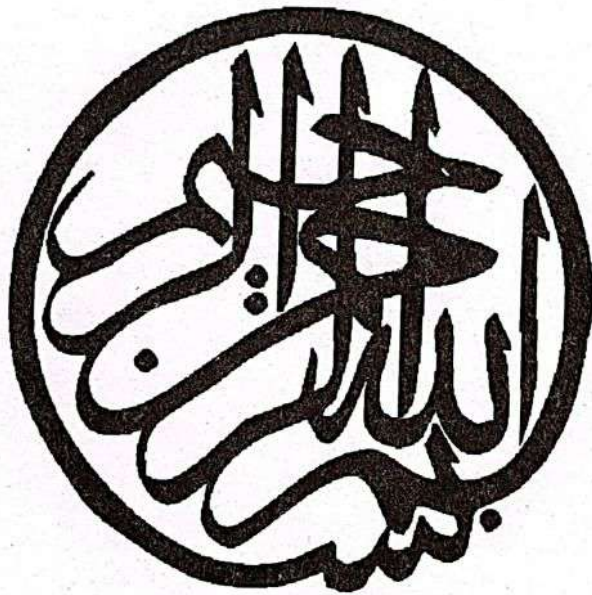
Telegram: ArmanPashtoLibrary

WhatsApp: 0093779815770

Facebook: آرمان پښتو کتابتون

مطیع اللہ خواک

Downloaded From:

Telegram: ArmanPashtoLibrary

WhatsApp: 0093779815770

Facebook: آرمان پښتو کتابتون

Downloaded From:
Telegram: ArmanPashtoLibrary
WhatsApp: 0093779815770
Facebook: آرمان پښتو کتابتون

له فکړه کار واخله

مطبع الله خو

۱۳۹۹ ل / ۱۵

کتاب پېژندنه
د کتاب نوم: له فکره کار واخله!
ليکنه او راټولونه: مطيع الله خړاک
منځپانگه: د ارواپوهنې او له فکره په لويه کچه د کار اخيستنې لارښود.
د کتاب چاپېنه: منځنۍ کچه، بک پېپر، (۱۷۲) مخونه
چاپوار: لومړی

ختيخ خپرندويه ټولنه - جلالکوټ

۰۷۸۷۴۱۲۰۵۰ - ۰۷۷۱۱۰۴۲۴۳

khatiz.press@gmail.com

د کتاب نوم: له فکره کار واخله!
ليکنه او راټولونه: مطيع الله خړاک
ډيزاين: عبدالهادي اثر ۰۷۸۸۰۰۳۷۰۳
چاپچاري: ختيخ خپرندويه ټولنه
چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه
چاپکال: ۱۳۹۹ ل / ۲۰۲۰ م

د چاپ حقوق له خپرندويه ټولنې سره خوندي دي!

د ترلاسه کولو پټي: .

ننگرهار: لومړۍ پټه ختيخ کتابپلورنځی، اسحاق زی مارکیټ لاندینی پور
دویمه پټه: درونټه، ننگرهار پوهنتون ته مخامخ
اړیکه: ۰۷۸۴۰۰۱۲۳۷ - ۰۷۷۲۷۱۹۰۳۰

Downloaded From:
Telegram: ArmanPashtoLibrary
WhatsApp: 0093779815770
Facebook: آرمان پښتو کتابتون

ډالۍ

د ځمکې پرمخ د الله تعالى لخوا دانسان لپاره ستره شتمني،
قوت او مهرباني مور و پلار دي، چې دنړۍ پوهان يې د
انسانيت روزونکې پرېستې بولي.
دا کتاب دې زما مور و پلار ته په خورا مينه ډالۍ وي،
چې په پښتنه مينه او افغاني غيور يې رالوی کړی يم!

مطیع الله خواک

د ليکوال پېژندنه

مطيع الله ځواک دډگرمن حضرت محمد اعتماد ځوي او د يارگل له دی، چې د کونړ ولايت، داسمار ولسوالۍ د ججه دکلي اوسېدونکی دی. په کال ۱۹۹۶م کې د خېبر پښتونخوا لوېر ډير ولسوالۍ په جنا ايجنسۍ کې زيږيدلی دی. لومړنۍ او منځنۍ زده کړې يې د هجرت مهال په خېبر پښتونخوا کې بشپړې کړې دي او د دولسم تر فراډ وروسته خپل وطن ته راستون شوی دی. اوس مهال د ژورناليزم او خډ پوهنځيوکې د وروستي کال محصل دی.

ځواک سربېره پر دې چې په يادو پوهنځيو کې پر زده کړه بوډ دی. يوبڼه ليکوال، شاعر او اروا پوهنه کې هم پراخه مطالعه لري، چـ خپلې ځانگړې علاقې او پراخې مطالعې پرمټ چې ارواپوهنې سره لري، توانېدلی چې د (له فکره کار واخله!) تر عنوان لاندې کتاب . ستاسې په لاس کې دی د چاپ په گانه سمبال کړي. په دې کتاب ښاغلي ځواک د ارواپوهنې له دېده په ډېرو مهمو مسایلو بحث کړی د چې لوستل يې د مېنوالو تنده خړوبولی شي . د يادونې وړ يې بولم چـ په ارواپوهنه کې د ليکوال لومړی کتاب دی چې له چاپه را وځي ځواک صيب، کورنی او ملگرو ته يې ددغه سترې بريا مبارکي وایم او بې قلم تاند، ځواکمن، فکر يې دعلم په گانه سينگار او دلابرياوو دعا ورته کووم .

محمودلي نجات

الفلاح پوهنتون حقوقو اوسياسي علومود پوهنځي استاد

فهرست

- ۱..... سريزه
- ۳..... غوره نسخه!
- ۴..... خپلې خبرې!
- ۶..... افکار دې مثبت کړه!
- ۹..... خپله دنيا په سوچونو مه خرابوه!
- ۱۱..... راتلونکي ورکول کيږي نه ؛ بلکې جوړيږي!
- ۱۳..... ته يې کولی شي؟
- ۱۴..... مبارزه نتيجه لري؟
- ۱۵..... په ځان کې بدلون راوله!
- ۱۷..... څوک الله ته غوره دی؟!؟
- ۱۸..... چې څومره يې هغومره خبرې کوه!
- ۱۹..... د الله تعالى خلقت وپيژنه!
- ۲۱..... ناپوهي دي ووژنه!
- ۲۲..... دژوند نه خوند واخله!
- ۲۲..... د مشرانو سره خبرې وکړه!
- ۲۳..... هنر زده کړه!

- ۲۴..... اغیز من وینا وال شه!
- ۲۵..... د ژبې فصاحت مواصلاح کړئ!
- ۲۶..... د هر چاسره ښه رویه وکړه!
- ۲۸..... پېچلې موضوع باندې په کوم هنر بحث وکړو؟!؟
- ۲۹..... فکر وکړه چې نن ستا دژوند اخره ورځ ده!
- ۳۱..... ذهني تمرکز موڅنگه پیاوړی کړو؟
- ۳۲..... خدا ته هم وخت ورکوه!
- ۳۳..... د طبیعت سره مینه وکړه!
- ۳۴..... ایمان د لیوه نه دده کړه!!
- ۳۶..... د فکري مدیریتي ځواک دې وکاروه!
- ۳۸..... د بریا کيلي خطر منل دي!
- ۳۹..... د نویو فکرونو سره گډون وکړه!
- ۴۰..... شتمني د ژوند هدف نه وسیله ده!
- ۴۱..... اتفاق وکړئ!
- ۴۲..... د ځان نه پوښتنه وکړه!
- ۴۳..... دنورو درناوی وکړه! Respect to another
- ۴۴..... دا مهمه نده چې تاسو دې ځانکړې دنده ولرئ.
- ۴۵..... پاملرنه تر بل هرڅه مهمه ده!
- ۴۶..... ذهن مو سترتیا ته مه ورکوی!
- ۴۷..... د نورو سره مرسته وکړه!
- ۴۹..... د الله تعالی نه هیڅ پټ ندي!
- ۵۰..... یې ښه ولوله او ذهن ته یې وسپاره!

- ۵۱..... ډېری کسان په ځان هم باور نلري!
- ۵۲..... په هر چا باور مه کوه!
- ۵۳..... خپله انرژي په خپل پرمختگ ولگوه!
- ۵۴..... فکر دې ومینځه!
- ۵۵..... د خپلو اولادونو لپاره نقشه رسم کړه!
- ۵۶..... ژوند باید بې تجربې نه وي!
- ۵۷..... څه باید وکړې؟
- ۵۸..... ویره دې د زړه نه لرې خطا کړه!
- ۵۹..... ښکلو شيانو ته ډېر گوره!
- ۶۰..... شخصیت په پیسو مه خرڅوه!
- ۶۱..... په نورو باوري اووسه!
- ۶۲..... شخصیت څنگه جوړښت مومي؟
- ۶۳..... غوره جملې زده کړه!
- ۶۶..... ځان په خپله خوشحاله کړه!
- ۶۷..... څنگه کولی شو، چې په خلکو کې نفوذ وکړو؟
- ۶۸..... ورزش وکړئ!
- ۶۹..... مطالعه وکړه!
- ۷۱..... نور وهڅوئ!
- ۷۲..... ډېر مسولیتونه په غاړه واخلي!
- ۷۳..... د ځان سره ژمنه وکړه او تړون امضا کړه!
- ۷۴..... نورو ته په احترام قایل شه!
- ۷۶..... خپل هدف دنورو په خوښه مه ټاکه!

- ۷۸..... خپل ځان ته ارزښت په خپله وټاکه!
- ۷۹..... په ځان باور به دې تر لوړو څوکیو ورسوي!
- ۸۰..... کوبښښ وکړئ دټولو کارکونکو نوم مو یاد وي!
- ۸۱..... چې ستاسو هیلې ورته ارزښت نه لري،
- ۸۳..... د هر چاسره اړیکې جوړې کړئ!
- ۸۴..... د ویناوو غورچاڼ جوړ کړئ!
- ۸۵..... ځان پیاوړی کړه!
- ۸۶..... هره ورځ نوې انگېزه ایجاد کړه!
- ۸۷..... بریالي خلک څوک دي؟
- ۸۸..... خوب کول کم کړئ!
- ۸۸..... په بېړه پریکړه مه کوئ!
- ۸۹..... هیڅ انسان په ځان بسیا ندی!
- ۹۰..... د نورو خبرو ته غور ونیسه!
- ۹۲..... هیلې دې ژوندی وساته!
- ۹۳..... تر ټولو لوی مصیبت څه شی دی؟
- ۹۴..... د خوشحالی رازونه په څو ټکو کې!
- ۹۵..... خلک لوی وگڼه او ارزښت ورکړه!
- ۹۶..... د مرستې لپاره وړ کسان غوره کړئ!
- ۹۷..... وخت ته په ارزښت قایل شئ!
- ۹۷..... د خپلو اولادونو دژوند لپاره نقسه رسم کړئ!
- ۰۰..... پوهه دې زیاته کړه!
- ۰۱..... دلته دهغه کسانو نومونه ولیکئ، چې غواړئ

- ۱۰۲..... د خپلو وړتياوو نه اعظمي استفاده وکړه!
- ۱۰۴..... له ملگرو سره عکسونه واخله!
- ۱۰۵..... ژوند د مشکلاتو داستان دی!
- ۱۰۶..... د وخت د تیرولو له عادت نه لاس واخله!
- ۱۰۸..... زده کړه ځواک نه؛ بلکې یو معلومات دی!
- ۱۰۹..... په صدقې سره خپل عمر اوږد کړه!
- ۱۱۱..... خپل ځان ته سکون ورکړه!
- ۱۱۳..... قرباني ورکړه، چې گټونکی شي!
- ۱۱۴..... د هوښیار او محطاط ترمنځ توپیر وکړئ!
- ۱۱۶..... د بريالیتوب اووه گونی فرمولونه!
- ۱۱۷..... د کتابونو مینه به دې ژوند بدل کړي!
- ۱۱۹..... د ژوند تر پایه هیلې شته!
- ۱۲۱..... د خپل رب سره اړیکې جوړې کړه!
- ۱۲۳..... خپل ځان او چاپیریال پاک وساتئ!
- ۱۲۴..... په دوه حالاتو کې ځان پر وېوله!
- ۱۲۵..... اصلي میلمه څوک دی؟
- ۱۲۵..... ښه خاوند څوک دی؟
- ۱۲۶..... تاریخ څنگه جوړېږي؟
- ۱۲۷..... څوک فاجر او څوک ظالم دی؟
- ۱۲۸..... د ځان لپاره نه؛
- ۱۲۹..... کار ته ژمن ووښئ!
- ۱۳۰..... پلمې دې نه شي خلاصولی!

- ۳۱ له دې يې دده کړه!
 ۳۲ (قناعت نه ختمېدونکې دولت دی)
 ۳۳ زړورتيا درته وده درکوي!
 ۳۴ تل خوشبين وسه!
 ۳۵ خلکو ته ښه ځواب ورکوي!
 ۳۷ سترگيا په خوشحالي سره ختمه کړه!
 ۳۸ ستا اوسېدل به څنگه وي؟
 ۳۹ د جهالت فکر!
 ۴۱ ستړي مه شي!
 ۴۲ ځان په دروغو سره لوړ مه ښايه!
 ۴۳ په غېبونو مو ځان پوهه کړه
 ۴۴ خپل اصليت مه بدلوه!
 ۴۵ خپل مسوليت نه مه تخته...!
 ۴۶ ماته مه منه!
 ۴۸ هيله ښونکې پريگړه!
 ۴۸ د رسنيو سره ځان ونښلوه!
 ۴۹ لويانو دناکامۍ په اړه څه ويلي؟
 ۵۱ د قهر غبرگون ته په خورا ادب ځواب ورکړه!
 ۵۲ د برياليتوب لاره د معيوبينو دده کړئ!
 ۵۳ د ماشومانو ستاينه ډېره کوه!
 ۵۴ تلپاتې توصيه!
 ۵۵ غربت دې بايد د برياليتوب مخه ونه نيسي!

- ۱۵۶.....نړۍ نه ځان بدل کړه!
- ۱۵۶.....پر ژوند دهیجان اغېزې څه دي؟
- ۱۵۶.....ناکامي دې ښکُل کړه!
- ۱۵۷.....ناکامي دې ښکُل کړه!
- ۱۵۸.....انگېزه څه شی ده؟
- ۱۵۹.....په خلکو سلام واچوه....!
- ۱۵۹.....خپل ژوند په خپله مه خرابوه!
- ۱۶۰.....روح څنگه ارامولی شو؟

Downloaded From:

Telegram: ArmanPashtoLibrary

WhatsApp: 0093779815770

Facebook: آرمان پښتو کتابتون

سریزه

الحمد لله وكفى ولصلات والسلام على عباده الذين الصطفى ام بعد فاعوذ
بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم.

الله تعالى په خپلو بندگانو باندې ډېر رحم کړی دی او دانسان دكرامت په اړه په
قران کې په لسگونه دلايل شتو لري. که مونږ دالله تعالى نعمتونه وشمارو؛ نو نه
يې شو شمارلی او هرڅه، چې زمونږ سره دي دالله تعالى يوه تحفه ده. دانسان
ټول بدن په داسې ډول خلق شوی دی؛ که دنړۍ ټول پوهان، طبيبان،
ساينسپوهان سره راټول شي؛ نو دانسان دبدن يو غړی نشي جوړولی، سره لدې
چې ټکنالوژۍ دومره پرمختگ کړی دی. دنړۍ عالمان او ټکنالوژي دالله تعالى د
معجزو خلقت نه عاجز دي.

ډېری وخت به مې له ځان سره دا ډول پوښتنې کولې: ايا بريالي کېدای شو؟
پرمختگ کولی شو؟ ځان مدیریت کولی شو؟ خپل فکری استعداد څنگه برسېره
کولی شو؟ ... داډول ډېرې پوښتنې مې لرلې؛ خو متوجع شوم، چې بايد (له
فکړه کار واخله!) کتاب وليکم؛ ځکه دهر برياليتوب لومړنۍ سرچينه فکر دی.

فکر دپرمختگ لپاره هغه قووه ده، چې الله تعالى دانسان په کوپړۍ کې ځای
پر ځای کړې ده او که دا قووه سمه استعمال شي باوري ووسۍ تاسو بريالي
ياست. پدې اثر کې تاسو ته هغه لارې چارې ښودل شوي دي، چې کولی شي

۲۰۲ له فکړه کار واخله

تاسو ته یوه مثبتې روحیه درکړي. شکر الحمد الله پدې وتوانیدل، چې تاسو ته یې دلوستلو لپاره وړاندې کړم. ګرانه لوستونګیه! ددې کتاب په لوستلو کې به تاسو دبدلون کنجي پیدا کړئ؛ که مو پیدا کړه ما پرې خبر کړئ؛ ځکه زه باوري یم تاسو دا پټه خزانه موندلی شئ: نو سر له اوسه یې په لوستلو پیل وکړئ او خپل د فکر مسیر ته بدلون ورکړئ.

مطیع الله خواک

غوره نسخه!

روان پوهنه چې معاصر وخت کې ددریمې نړۍ درواني وضعیت بدلونه ته یو ضروري نسخه گڼل کیږي. دخپل پخواني تعریفه راوتونکې حالت یې هم په ډېرې چټکۍ دسلوکیات پېژندنې او دایره مغز پېژندنې ته پاتې کیږي او انساني تخلیقات یې دسلنې پر هغه گراف کار کوي، چې پخوا ترې انسان ايله تر لس سلنې په گټه اخیستنې توانېدلی وو.

پر همدغې اړتیا زموږ ټولنه هم د روانې پېړۍ د گردشونو او له معیوب غړیتوبه برخمن اړخ سره ايله ايله پښې کشوي. نورو ټولنو دخپل رواني بدلون معقولیت ته د دویم فکر پرتلای خپل فکر غوره گڼلی، کاپي او خرڅمختوب نه دخلاصون په پار یې دخپلو مشاهدو پیاوړې بېلگې ورمخته کړي او وقایوي علاج تر ټولو اغېزمنه لار ورنښودلې ده.

موږ هم دخپلې معنوي تعذیب لپاره اړیو، چې د خپل ژوند یې دده کړو، ویي پېژنو او وي پالو. شاید پدې برخه کې گڼ شمېر ژباړل شوي کتابونه گټور وي؛ خو دخپل فکر تولید هومره نه. زه دمطیع الله خواک دا کتاب ((له فکړه کار واخله!)) غوره هڅه بولم، چې هم یې گڼ شمېر تجربوي مشاهدات او ورسره ورسره یې ښې حل لارې په ډېره نړۍ شکل راخیستي او دټولنې درواني علاج په نیت یې دا دی اوس چاپ کړی دی.

هیله ده دغه ډول باانرژي ځوانان مو دټولنې د ښه والي په پار خپله انرژي پر دغسې مهمو او اغېزښندونکو مسایلو مصرف کړي.

زموږ دټولنیز زوریدونکي رواني وضعیت دښه والي په هیله.

په درښت

محبیب الله (الله یار)

خپلې خبرې!

دالله تعالی بې شمېره ستاینې ادا کووم او په خور پېغمبر محمد(ص) او ملگرو باندې درود وایم. دایو منل شوی حقیقت دی، چې انسان تر اوسه خپل ځان نه دی پېژندلی. دانسانانو دداخلي نړۍ جوړښت خوراپیچلی دی او دهغې داصلاح لپاره د دعلم شتون یوه اړینه وسیله ده. هغه علم، چې دانسان روحیې عاطفه ورباندې قوي کېږي او روحیه اخلي پوهانو ورته د(psychology) یا ارواپوهنې نوم ورکړی دی.

ساله روزنه دانسان په فکر کې راپېدا کېږي؛ که مو فکر مثبت وو سوکاله او که منفي وو غمجنه روحیه زېږوي. بریا او ماتې دواړه دانسان د فکر محصول دی او انسان ځان ته د مثبت تسکین او تلقین په جوړولو سره ځان بریالی کوي. ماتې په اصل کې بده پدیده نه ده؛ بلکې همدا ماتې د مثبتو فکرونو پراساس ماتې په بریا بدلولی شي!؟

زه دلوی رب څخه ډېر شکر گذاریم، چې خپلې ټولنې ته یې دیو داسې کتاب دلیکلو توان راوباسه. دا کتاب مې په خپل انتخاب ایکلی دی؛ ځکه موضع یې پر ما ژور اغېز کړی دی. دا کتاب دهغه خلکو لپاره ډالی ده، چې تل خپل فکرونه په منفي او بې گټې فکرونو کې مصروف کوي. زه ولې د کتاب لیکلو ته لېوال شوم؟

له فکړه کار واخله □ ۵

ډېری وخت به مې هغه روپۍ، چې دکور لخوا به راته دپوهنتون دمصارفو لپاره راکول کېدې ما به پرې د اذادې مطالعې لپاره کتابونه اخیستل. دمختلفو پوهانود نظرياتواو کتابونو په لوستلو سره دې ته لېوال شوم، چې زه هم د خپلې ټولنې ځوان نسل ته يو معنوي ارزښت وړاندې کړم.

دالفلاح پوهنتون دحقوقو اوسياسي علومو اوستاذ او ددارې او ډپلوماسۍ ځانگې امير اوستاذ محيب الله (الله يار) څخه يوجهان مننه کووم، چې ستر وياړ يې راوبانښه او دكتاب کره کتنه يې وکړه. ترڅنگ د الفلاح پوهنتون دحقوقو اوسياسي علومو محترم اوستاذ محمد ولي (نجات) څخه هم نړۍ مننه کوک، چې زما دژوند په اړه يې لنډه ليکنه کړې ده او په د خپل قلم ځواک پر اساس يې راته وياړ راوبانښه.

په اخير کې دخداى له درباره په افغانستان کې دتل پاتې سولې، ورورولي، سوکالۍ او پرمختگ دعاوې کوم.

مطيع الله ځواک

افکار دې مثبت کړه!

ډېری د طب پوهان پدې باور دي، چې منفي اومثبت فکرونه دانسان په سالمې روزنې، روغتيا او ټولنيز ژوند مستقيم اغيز لري، که منفي خيالات انسان ناروغيه کولای شي؛ نوایامثبت خيالات دانسان روغتيا ته گټه لري!! داپوښتنه داسې ده، لکه يو روږدی انسان چې دنشه يي توکو داستعمال نه لاس په سرکيږي او دخان سره دا وايي، چې ايا څومياشتې وروسته به کوم تکړه شخص سره غيگ نيولای شم؟ هغه به ځملولای يي شم؟

ددې لپاره چې انسان روغتيا ته تاوان ونه رسيگي؛ نود سالم فکر ترڅنک ښه چاپيريال، سالم خوراک، دڅښلو پاکې اوبه او داسې نورو سهولتونو ته اړتيا لري.

منفي فکرونه دانسان روغتيا زيانمنوي خو برعکس مثبت خيالات دهغوی برعکس اجراءات کوي او انسان دهغه حالات نه چې تاوان ورته لري راباسي، منفي خيالات انسان پرمختگ ته نه پريږدي؛ ولې برعکس مثبت خيالاتو تل انسانان عروج ته رسولي، چې يوه بيلگه ستاسو مخ ته گډم.

په امريکا کې يومليون ويناوالان شتون لري، چې نیک ويجيکيک

له فکره کار واخله □ ۷

به هغوی کې دویم مقام لري هغه وایي: (په نړۍ کې به داسې څوک نه وي، چې مورترینه د ولادت په وخت کې کرکه کړي وي زما مورماته داسې وایي... کله چې ته پیدا شوي مادرنه کرکه وکړه اوددې لپاره چې درسره په تکلیف نشم ورکتون کې مې داخل کړې. نیک ویجیکیک وایي... له ماسره به په صنف کې هملکان هم نه کښیناستل زه پدې ارمان ووم، چې ماسره څوک کښیني او ورته ووايم، چې زه هم ستاسو په څیر یو انسان یم؛ بالاخره د داول چاپیریال نه سترې او مایوسه شوم او دځان وژنې اراده مې وکړه؛ دخپلې خونې تشاب ته ننوتلم، چې ځان وژنه وکړم هلته راته دا فکر پیدا شو، چې زه هم دیو مقصد لپاره الله پیدا کړی یم، دهغې ځایه مې خپل هدف وټاکه او نن یومیلیون ډالر دوینا له لارې به کال کې عاید لرم؛ که څه هم لاسونه او پښې نلرم خو اوس زما وینا ته په زرگونه خلک کښینی.) همدا د نیک ویجیکیک مثبت فکر وو، چې دهغې ژوند ته یې تغیر وروبښه. ایا یو سالم بدن واله انسان چې د لامبو وهلو ویره نلري د پرمختګ په دریاب کې غوټې نشي وهلې؟ ترڅو د ژوند اهداف ترلاسه کړي؟

دخیال قووت یوه حقیقی پدیده ده، باید په ذهن کې د بې خیاله پلو خوړلو پرځای، د مثبتې انگیزې راویښه کړه. ایا مثبتې انگیزه، لرلید او فکر مو ترلوړو مقامونو رسولی شي؟

هو ولې نه! یو ساعت شپيته دقیقې او یوه دقیقه شپيته ثانیه یې کیږي، دیوانسان د پرمختګ کشتي چې په یوه دقیقه کې دیو ساعت په اندازه مزل وکړي ښه به وي؟! ایا که انسان د پرمختګ د ساعت ستن د چټکوالی دیوې ثانیه په اندازه وروسته راوړي ښه به

۸. له فکره کار واخله

وي؟ که څنگه؟

هيوښيار خلک وخت ته ځان تسليموي او خپل اهداف ترلاسه کوي. محمد صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي ((د یوساعت تکفر تر او یا کلونو عبادت غوره دی)) که نور هرڅه پریږدو و په دغه حدیث شریف باندې عمل وکړولرې نده، چې دبربالو نه به لابرپالی شو او دناکامو خلکو نه به ډېر څه ترلاسه کړو.

هرانسان دادواړه خیالات په ذهن کې لري، خو مهمه داده چې څنگه منفي فکر اوده او مثبت انگیزه وپېښه وساتو. له دغې پورته متن نه دامعلومه شوه، چې مثبت فکر دانسان دژوند، ټولنې، هیواد، ملت او دپرمختګ سرچینه ده، چې دمثبتپالو خلکو مقامات نن روښانه او دستاینې وړ دي.

خپله دنیا په سوچونو مه خرابوه!

بې ځایه سوچونه کومه گټه درته رسولی شي؟ خوشحاله ژوند غواړې؟

نو! اووایه! څه چې تیر شوي؛ هغه مړه شوي. ترڅو پورې چې تا دماضي فکر کوو؛ نوزه داوایم، چې ستا په ژوند کې خوشحالي راتلل اسانه خبره نده. دماضي تاریخ بند کړه او جیل ته یې واچوه، چې په تورو تیرو کې پروت وي. یا که طاقت درکې وي او ورته واچاوه چې ایره شي.

هوښیار خلک دماضي فکر نه کوي؛ بلکې دراتلونکې لپاره چورتونه وهي. څه به وایې: ((... تیرې څپې هیرې کړه؛ راتلونکي څپې شماره)). که په تیر وخت پسې خفگان او خوابدي کوئ، دځان، صحت، روح او بدن سره مو ظلم نه کوئ؟ دادرته څه گټه نه لري، چې په تیرو ناپامیو باندې فکرونه وکړئ! ستا بدن په تاسو حق لري او دا حق دخپل بدن سالمه ساتنه کول دي.

ځینی بیاداسې وایې: ((... کاشکې داود خان نه وومړ؛ افغانستان به اوس جوړ وو)). داسې مه کوئ!

پخپله دځان نه داود خان جوړ کړه او وطن ته خدمت وکړه، چې په تا هم خپل ولس وویاري هغه وایې: چې په هغه څه باور وکړه، چې په تا باور لري. نور تیر وختونه په تاباورنلري؛ نوته هم ورپسې مه گرځه.

حضرت محمد صلی الله علیه وسلم فرمایي: (چې سهر شود ما بنام

۱۰ له فکړه کار واخله

انتظار مه کوه) ددې حديث مبارک نه معلومېږي، چې تير شوي تللي او مستقبل ته متوجع شه.

ديوعالم نه مې اوريدلي وو: ((... کله چې انسان په تير پسې ژاړي او راتلونکي لپاره فلان جوړوي؛ نو وخت ورپورې خدا کوي، چې زه دهيجاسره وفانه کوم)). څه گټه درته رسوي په ماضي او راتلونکي باندې سوچونه؟ هغه څوک چې په مستقبل لپاره ذهن جنگوي، هغوی په ورکه پسې گرځي، چې دورک شوي څيز پيدا کول اسانه نه وي. دلته ستاسو مخې ته يو مثال گډم.

يوڅوک په لرې سمندري سفر دکوره ووځي او فکرونه کوي، چې سفر به يې څنگه وي، که کبتي غرقه شي! کبان به مې وځوري، داسې ډول سوچونه کول دانسان باور په الله (ج) کمزوری کوي او ددې ټولو غیبونو يواځې لاشريک ذات خبر دی؛ نه مونږ.

الله تعالی فرمایي: (ان الشيطان ايدیکم الفقر ويامرکم وبالعسا). ترجمه: شيطان تاسوسره لوظونه کوي اوتاسو ويروي په غريبۍ باندې. څوک چې بې ځايه او منفي فکرونه کوي؛ نو دشيطان وسوسي ورسره ملگري دي، دشيطان مه منه! خپله ابادۀ دنيا او خيالی نړۍ دشيطان دلاسه په ځان مه خرابوه ددې لپاره، چې دشيطان دوسوسو نه بې غمه شو داسلام مبارک دين ځينی نسخې خودلي چې درته مخې ته گډم.

۱. دالله تعالی ذکر کول

۲. لمونځ په وخت سره کول

۳. دقران تلاوت کول

۴. نيکو خلکو سره کناستل...

راتلونکی ورکول کيږي نه؛ بلکې جوړيږي!

ښه مستقبل هغه چاته په لاسه ورځي، چې دترلاسه کولو لپاره يې دځان سره ژمنه کړي وي.

ډير خلک فکر کوي، چې راتلونکی دانسان انتظار کوي او ورته په طمع دې؛ خونه داسې نده ديو شخص راتلونکی دبل شخص په لاس کې نه؛ بلکې خپله ديو شخص دکړنو او زحمتونو نتيجه ده، چې دهغې دترلاسه کولو لپاره يې نه ستړي کيدونکې هلې ځلې کړي وي.

دنړۍ ډيرې تجربو ثابته کړې، چې کوم شخص دخپل راتلونکې لپاره دبدن خوله ويستلې ده؛ نوبدله يې هم ليدلې ده دبيلگې په ډول...

بيلگيدز چې دايکس پي (xp) سافتوير جوړونکی دی اونړۍ يې دسافتويرونو پلار بولي څو ځل په شپږم صنف کې ناکام شو دی، يوه ورځ يې ښوونکې مورته خط ليکي (... اعلیٰ ميرمن ستاسو ځوي بيلگيدز ډير تمبل او نالايق شاگرد دی دازمونږ دمکتب لياقت نه لري او په بل مکتب کې يې شامل کړئ). موريې دا ليک لولي؛ څه دخپل ذهن دليک برعکس استعمالوي او بيلگيدز ته وايي (ځويه ستا ښوونکې ليکلي دي، چې ستاسو ځوي ډير لايق دی او زموږ مکتب ددې لياقت نه لري؛ نو تاسو دا په داسې مکتب کې شامل کړئ، چې دبيلگيدز لياقت ولري، هغه ډېر خوشحاله شو او ددغه ځايه يې ډېريا خوبونه ليدل او اوس

۱۲ □ له فکره کار واخله

دنړئ ترټولو شتمن شخص دی.

بیلګیدزوايي: (چې زمانه سل ډار په ځمکه پریوزي او هغې پسې زه وربښکته کیرم؛ نو زه 500\$ زیان کوم).

داواضحه ده، چې اکثره وخت بریا دهغه چاوي، چې د دهغې دترلاسه کولو لپاره تل هڅه کوي او دویرې اودار پروا نه ساتي، دمستقبل دجوړولو لپاره یوشخص دکړاوونو، تکلیفونو لوړو او تندو سره مخ کیږي؛ خو ماتې نه خوري او ستونزې یې نور هم پیاوړی کوي.

دنړئ لوړ شخصیتونه او کدرونه دتندکونو او ستونزو په نتیجه کې لوړو څوکیو ته رسیدلي.

هتېلروايي (... که غواړې ځان د لږ په څېز وځلي؛ نولومړي باید ځان د لږ په څېز وسوزی).

محنت او کوشښ داسې څه دي، چې دانسان خیالونه او خوبونه په حقیقت بدلوي او یونوی ژوند او خوشحالي انسان ته ورکوي، رڼا ته درسېدولپاره باید په تېرو کې مزل وکړې.

ته یې کولی شي؟

ځینې وخت داسې منفي افکار زموږ په ذهنونو کېنې ځای نیسي، چې گوندې مونږ پرمختګ نشو کولی داسې افکار په ذهنونو کې پیدا کیدل او ځای ورته ورکول دانسان دپرمختګ مخه ډب کوي، الله تعالی په انسان کې دهر کار ترسره کولو وړتیا اوځواک ایښی دی.

یواځینی علت دادی، چې مونږه په زړنو کې ډار لرو او ترڅو، چې دا ویره دزړونو ونه باسو؛ نو تل به داسې بې کاره افکار زموږ په ذهنونو او زړونو کېنې ځای نیسي او مخکې تګ ته به مونه پرېږدي.

ډار هغه ناولی دښمن دی، که تاسو یې په اسانۍ سره ومنۍ؛ نو هرومرو به مو مات کړي او ستاسو دپرمختګ ستن به په شا واټمبوي.

مبارزه نتیجه لري؟

(ابراهام لینکولن) په یوه غریبه کورنۍ کېنې او وزیرید همیشه به یې دخپل ژوند دشرایطو دښه والي فکر کاوه. لاندې کیسه یې دځوانې پرمهال پېښه شوې وه. یوه ورځ خبر شو چې فلانکي نومیالی قاضي دسیند په هغه بله غاړه اوسي او دقانون دکتابونو یوه لویه برخه ورسره ده؛ نو هغه ته دورتلو تکل یې وکړ، به یوه وړه کښتۍ کېنې سپور شو؛ ترڅو دسیند هغې بلې غاړې ته پوریوځي. دسیند اوبه منجمدی شوې وې، لینکولن په ډېرې خواری دسیند نیمه لاره ووهله همدلته وو، چې کښتۍ یې دیخ دیوې لویۍ توتې سره ټکر شوه او سورۍ شوه، څو زړور لینکولن پدې حالت کېنې خپله روحیه له لاسه ورنه کړه، خپل سفر ته یې دوام ورکړ تردې، چې دقاضي کورته ورسید.

قاضي د لینکولن د رارسیدو پرمهال ځینې کورني کارونه درلودل چې باید ترسره کړي یې وای؛ ځکه نو لینکولن دهغو په ترسره کولو لاس پورې کړ. له ځنگله یې لرگي ورته راوړل او دکوهي نه یې ورته اوبه راویستلې؛ خودخپلو دې خدمتونو په بدل کېنې دقاضي نه اوجوره وانخیسته؛ بلکې په بدل کېنې یې ترینه دهغه په کتابتون کې دحقوقو دشته کتابونو دلوستو اجازه وغوښته او هغه هم ومنله.

د لینکولن دازپورتیا په امریکا کېنې دهیواد سره دمینې یو سمبول وبلل شو اودې مینې لینکولن ددې وړ کړ، چې وروسته بیادامریکا ولسمشر شو. که انسان رښتینی عزم اوولري او دهدف لپاره کلکه مبارزه وکړي؛ نو پرته له شکه، چې ثمره او نتیجه به یې سالمه وي.

په ځان کې بدلون راوله!

د ډېر بريالي او معنادار ژوند مفهوم په ځان کې د نظم راوستل او بدلون دی. نظم تاسو داوړتيا درکوي، چې ستاسو په زړونو کې څه گرځي هغه ټول وکړي؛ خو د کولو احساس يې ونه کړی. که يو انسان په خپل ظاهري لباس کې بدلون نشي راوستلای؛ نو خپل خوی ته په اسانۍ سره بدلون ورکولی شي او په انسانانو کې بدلون او ځان په ښاري اخلاقو سمبالول ددې لامل کېږي، چې انسان خپل ژوند ته يو منلی تغير ورکړي او په ټولنه کې ترينه ستر ستر شخصيتونه جوړشي. تاسو بايد په خپله هغه بدلون شې، چې پخپله نړۍ کې يې غواړئ؛ ځکه الله تعالى وايي: (ته حرکت کوه زه به برکت). همدارنگه الله تعالى په قران کې فرمايي: (ان الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما بانفسهم) ترجمه: بې شکه الله دهغه قوم حالت ترهغې نه بدلوي ترڅودوی په خپلو نفسونو کې تغير رانه ولی).

د بدلونه لپاره تر ټولومخکې دانسان خپل هوډ دی او بايد انسان په ځان، کورنۍ او ټولنه او په ځانگړي ډول په خپل منفي افکارو کې بدلون راولي؛ ترڅو خلک په خو اخلاقو سنبال او وروزل شي.

مينه وکړه!

نړۍ په انسان اباد ده او انسان هغه مخلوق دی، چې الله تعالى ورته اشرف

۱۶ □ له فکړه کار واخله

المخلوقات ویلی او په نورو ټولو مخلوقاتو کې غوره او ستایل شوی دی الله تعالی په قران عظیم الشان کې فرمایي: (ولقد کرما بنی ادم) ترجمه: بې شکه مونږ ادم ته عزت ورکړی دی.

ټول قران کریم دانسانیت لپاره ستر دلیل دی او ترټولو جالبه لا داده، چې الله تعالی دغه لوی کتاب دانسانانو دبقا او اصلاح لپاره په محمد(ص) باندې نازل کړی دی، چې خلک له تیرو نه راوباسي؛ ترڅو د اخیرت او دنیا کامیابي یې نصیب شي.

دالله تعالی دستر او عظیم کتاب نزول دټول بشریت لپاره رڼايي ده او دانسان دکرامت او درناوي یو دېي مثال دی، چې په ډېر شمیر ایتونو کې یې دانسانانو دحقوقو او ارزښت په اړه دلایل شتون لري، که انسان دخپل عزت نه خبر شي، چې دکایناتو خالق او مالک ورکړی؛ نو انسان به هیڅ وخت هم گناه ته زړه ښه نه کړي.

کله چې الله تعالی خلکوو سره دومره مینه او محبت کوي؛ نو ای د دجهالت به تیرو کې ډوب انسانه (!) ته باید دالله تعالی قدرت وپیژني او خپلو والدینو نه دخپل مالک سره ډېره مینه وکړي او هغه کتاب، چې دخدای له لوري راغلی په مینه تلاوت او زده کړي، انسان ته پکار دي دالله دکلام پاک سره بې حده مینه وکړي او زده کړه په ځان او اولادونو فرض عین وگرځوي.

څوک الله ته غوره دی!؟

الله تعالی انسان ته ډېر عزت ورکړی دی. په ټوله نړۍ کې د اته میلیارده انسانانو نه زیات خلک ژوند کوي، چې مختلف اشکال، ذهنونه، جسمونه، رنگونه (نژادونه)، قومونه، مذهبونه او هیوادونه... لري؛ خو الله تعالی ټولو انسانانو ته مساوي حقوق ورکړي دي.

الله تعالی په قران عظیم الشان کې فرمایي:

(يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاهُ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُ)

ترجمه: ای مومنانو تاسو ټول مې دیو نر او ښځې نه پیدا کړي یاست او تاسو مې قومونه او ډلې ډلې کړې؛ ترڅو یو بل وپېژنئ؛ خو تاسو کې هېڅوک غوره ندی؛ مگر تقوادار انسان.

که یو انسان د الله تعالی په لاره کې ټول ځان، مال او اولادونه قربان کړي؛ خو په زړه کې یې تقوا نه وي داسې الله ته نژدې ندی او که یو انسان د الله په لار کې یوه روپی مصرف کړي او په زړه کې د خدای تعالی نه ویره وي همدا کس خدای ته مقبول او گران دی.

د هر څه نه وړاندې باید مونږ خپل زړونه د الله کور وگرځو تر څو اخرت او دنیا مو ښایسته شي.

چې څومره يې هغومره خبرې کوه!

(ستاسو فکر ستاسو د شخصيت هنداره ده او هنداره دروغ نه وايي.)
مطیع الله خواک

زمونږ په ټولنه کې شته داسې خلک، چې کپړه کې يو تور ټکی نه وي او خبرې يې داسمان سره سيالونه کوي او خلکو ته لاپې وهي، چې دا کار په ټولنه کې دانسان عزت کموي او انسان بې اعتباره کوي او بياځلې خپل باور او عزت نشي ترلاسه کولی دلته درته يوه دمطلبه ډکه کيسه مخې ته گدم، چې دمنگک او اوبښ کيسه ورته وايي:

يوه ورځ اوبښ په لاره تيریده؛ نو منگکوري ورته دخپل غار نه راوتله او ورته يې وويل، چې اوبښه ډېر مې خوښ شوې ماسره واده وکړه! اوبښ ورته وايي ډېره ښه ده.

منگک، داوښ پری په اوږه اچولی او روان دي کله، چې منگک خپل غارته رسيدلی؛ نو هغه ننوتلی او اوبښ بيرون حېران ولاړ پاتې شو. دېهر نه منگک ته وايي: څومر چې يې هغومره فکرکوه! کله چې اوبښان ساتې؛ نو دروازې دنگې (لوړې) ساته.

مونږ هم بايد دخپل علم او فکر مطابق سوچ وکړو او قدم واخلو ترڅو وروسته بيا پشيمانه نه شو.

د الله تعالى خلقت وپيژنه!

(انسانان دخدای خلقت یوه برخه، چې په ټولو مخلوقاتو کې یې ورته غوره والی ورکړی دی.)

مطیع الله (خواک)

مشهور لیکوال هیلر کیلر وايي: (هیڅ بدبین تراوسه دستور و راز ندی پیدا کړی او نه یې کومه بله ځمکه کشف کړې اونه هم تراوسه انسان په اسماني خلقت خبر دی.) ټول انسانان خدای دالله تعالى دخلقت یوچیز دی، چې ترټول ډېره پیرزوينه یې په انسان کړی ده.

الله تعالى دوه ملیارده سیارې پیدا کړی دي، چې ترننه صرف نهه کشف شوې دي (مریخ، زحل، عطارد، نیپچون، جویایتر، پلوتو، مشتري زهره ځمکه او اورانوس) ددغې سیارو دډلې نه یوه هم ځمکه ده، چې الله تعالى خپلو بندگانوته دپرش په شان غوړولې ده؛ ترڅو خلک ورنه گټه واخلي او په سريي وگرځي راوگرځي اوبیا دکایناتو مالک هرڅه ژوندي څیز ته له اوبو نه ژوند ورکړی دی الله تعالى په قران کې فرمایي: (وجعلنا من ما کل شی حی).

همدارنگه ځمکه په شپږو برخو ویشل شوي ده. اروپا، امریکا، استرالیا، انټارکتیکا، اسیا او افریقا ده، چې بیا الله تعالى دځمکې برمخ ملیاره انسانان

۲۰ له فکره کار واخله

پیدا کړي دی، چې مختلف قومونه، نژادونه اژې او خلک دي. الله تعالى ۱۸۰۰۰ قسمه مخلوق پیدا کړی دی ۶۰۰۰ په اوبو ۶۰۰۰ په هوا او ۶۰۰۰ په ځمکه کې دی، چې پدې ټولو باندې انسان ته غوروالی ورکړی دی، انسان باید دالله تعالى نه راضي او منندوی ووسي.

دا دالله تعالى د خلقت ترټولو کوچنۍ بیلگه ده، چې زموږ د کمزوري ذهنتو د درک نه لري دی، چې الله تعالى اسمانونه او ځمکې او په هغې شته مخلوقات خولا پرېږدوه.

تل باید دالله تعالى شکر گزار ووسو او دخدای په قدرتونو باندې فکر وکړو؛ ځکه دالله په قدرتونو فکرکول هم عبادت دی او محمد (ص) فرمایي: (دیوساعت فکر او تفکر تراویا کالو عبادت غوره دی). ددې نه معلومېږي، چې الله تعالى انسان ته فکر ددې لپاره ورکړی دی، چې خپلې چارې په ذهني طرحه پرمخ یوسي.

ناپوهي دي ووژنه!

(ناپوهي دبدبختيو مور ده.)

مطع الله (خواک)

ناپوهي دبدبختيو مور ده! کوم ملت چې دناپوهۍ په غيږه کې رالوی شي؛ نوډهغه ملت ماضي، فعل او مستقبل دستونزو نه خالي نه وي. لوږه، فقر، غربت، بې سوادۍ، جگړه، وژنه او داخلي او بهرني مشکلات او خنډونه، دسياسي جوړښت نشتون او په لويه کچه داخلي ستونزو يواځينۍ منبع (سرچينه) ناپوهي ده.

ټولې بدبختۍ او ناخوالې دناپوهۍ زيربنده ده او انسان پرمختگ په وړاندې ستر خنډ دی او دا خنډ په جگړه او سياسي رقابت له منځه تلونکي ندی؛ بلکې دناپوهۍ او ناپوهه خلکو علاج تعليم او سواد دی.

علم رڼا ده او پرمختگ او سوکالۍ نوم او شهرت دی، چې علم انسان په ټولنه، نړۍ کې ديو نه منونکي او ستر شخصت ناپوهه مه وژنه؛ بلکې ناپوهي يې وژنه.

هغه هيلې چې يو څوک په خپل ژوند کې ترلاسه کول غواړي؛ نوایا دهغه هيلو دلتون په ناپوهۍ کې دی!؟

هيڅ وخت هم نه؛ که غواړ چې ناپوهي مو مړه او پوهه موژوندی شي، بايد خپل ملگری علم وگرځوو دنړۍ نور خوندونه او مزایاوې شاته پرېږدوه او دخپل دشمن (ناپوهۍ) دوژلو لپاره دهغه وسلې څخه کار واخله، چې نه مرمۍ ته اړتيا لري او نه هم باروتو ته؛ بلکې دهغې مرمۍ او باروت علم دی.

د ژوند نه خوند واخله!

ژوند ډېر لنډ دی! ژوند وفانلري! د ژوند مثال داسې دی لکه یوه ډیوه، چې درنا په هدف روښانه کړې او لږ وخت وروسته هغه مونږ په خپله په پوکي سره مړه کوو.

یولیکوال وايي: (ژوند څه محکمه نده، چې دخپل شکایت ورته وکړو؛ بلکې ژوند ژوند دی باید دهرې شېبې یې خوند واخلو.)

د مشرانو سره خبرې وکړه!

سقراط وايي: ((باور وکړه زه د بوداگانو له خبرو نه خوند اخلم؛ ځکه هغوی ژوند تېر کړی اومونږ په خاپوړو کې یو؛ نوغوره ده، چې ددوی څخه پوښتنې وکړو، چې دغه لاره غوره ده او که خرابه.))

مونږ هغه خلکو ته ورته یو، چې یوه لویه او ارزښتناکه گټه یې له لاسه ورکړي وي؛ ځکه یو مهال داسې وو، چې مونږ به په خوشحالی او سوکالی سره ژوند کوو؛ خواوس داسې حالت لرو، چې ژوندي نه یو.

دکار دشروع نه وړاندې تاسو باید د مشرانو سره مشوره وکړئ؛ ځکه مشوره کول داسلام دمبارک دین له مهمو اصولو او قواعدو څخه دي؛ ترڅومو انتخاب کړي فعالیت په ښه توگه ترسره شي.

هـنـر زده کړه!

هیڅ ډول فن او حکومت دخپلې گټې نامزادي نه کوي؛ بلکې هریو دخپلې موضوع گټې خوندي کوي او په ښه توگه دضعیفانو او کمزورو خلکو د گټو غوښتونکی دی؛ نه دځواکمنو.

که غواړئ شتمن شئ؛ نو دنړۍ دسوداگرۍ او اقتصاد پوهان پدې نتیجه رسیدلي دي، چې هنراو فن دشتمنۍ یوستره منبع ده، چې ځواکمن خلک تل دداسې هنر په لټه کې وي؛ ترڅومخته یې پرته ستونزې ورحل کړي؛ ترڅو انسان دمالي منابعو دنه شتون سره لاس او گریوان نشي او نه لاس وې نه نیسي.

پدې اړه دبونیري شعر صاحب سو بیته راپیادشوه!

هنر او علم زده کول پکار دي

او دبابا خبره بلکل ټیک ده

اغيز من وينا وال شه!

(بريا دژبې په فصاحت او ښه استعمال کې ده.)

مطیع الله (خواک)

زمونږ اوستاسو په ټولنه کې شته داسې ډېر خلک، چې په کپره کې یې ډېر جالب معلومات پراته وي؛ خو خلک ترینه اغیزمن کیدای نشي؛ که یو څوک غواړي، چې نور خلک تر خپل اغیزې لاندې راولي؛ نو لازمه ده، چې یوښه وينا وال ووسي.

وينا دنورو نه په متفاوت ډول خلک دخبرو له لارې تر خپل اغیز او نفوذ لاندې راوستل دیته وينا ویل کیږي. وينا ولې اړینه ده او ولې یې باید زده کړو. انسان طبیعتاً د قدرت دترلاسه کولو لپاره هلې ځلې کوي او د قدرت دترلاسه کولو، ساتلو او پیاوړي کولو لپاره ښه ادرس ددلتی او غېټې دولتي خلکو لپاره نرمه ژبه (وينا) ده او باید دا هنر زده کړو، چې څنگه باید دخلکوپه منځ کې په ټاکلي موضوع باندې بحث وکړو، هغه که کنفرانس وي یا کومه بله عادي یارسمي ناسته؛ نوددې لپاره اړینه ده، چې دوینا کولو دفن سره بلدتیا ولرو. دوینا دارزښت په اړه هټلر داسې وایي: (په جگړه کې خبرې او خطابې دنظامي عملیاتو ځای نیسي.)

ښه وينا وال کولی شي د یو کمزوري ملت، فوځ او بایلونکو خلکو مورال ته په پوره هوښیارتیا سره جگړیزه او مباریزه روحیه ورکړي؛ ترڅویوې قوي او منسجمې روحیې سره دشته ستونزو لاسونه ورنډه کړي؛ نه تنها په نظامي برخه کې؛ بلکې په ملکي، اقتصادي، فرهنګي... نورو برخو کې هم دښه وينا وال خبرې یې اغیزې نه وي.

وينا یو هنر دی، چې مخاطبان په جوش او خروش کې راولي او هڅوي یې؛ ترڅو خپله انرژي په ټاکلو ځایونو کې په خپا وخت او زمان سره مصرف کړي.

د ژبې فصاحت مواسلاص کړئ!

د انسان ژوند اړیکو ته اړتیا لري، هر څومره چې د اړیکې پیاوړې وي؛ نو زموږ ژوند په غوره وي؛ نو د اړیکو د پیاوړتیا لپاره یوه هم ژبه ده، چې ژبه او افکار د انسان دښه او بد شخصیت ښکارندوی کوي، چې د بدن یوه غړی دی او ټول بدن نمایندګي کوي.

د بدن ژبه د ټولو هغه حرکاتو او اقوالو څخه عبارت ده، چې یو کس یې دخبرو په وخت کې کاروي او ددهغې پء اساس خلکو ته خپل فکر او پیغام رسوي. د بدن د ژبې په وسیله موږ معلومولای شو، چې دغه کس له دې خبرې سره موافق دی او کنه؟! د وینا او په نورو ملي، نړیوالو، رسمي او عادي کنفرانسونو او یا خلکو د ملاتړ د ترلاسه کولو په برخه کې د ژبې د فصاحت ارزښت تر ۶۰٪ لوړه دی.

ښه وینا لپاره لاره پراخه مطالعه کول دي او بیا ددغه مطالعې نتیجه او نچوړ د فکر په اساس کیږي، چې دیوې فصیحې ژبې پر اساس نورو وگړو ته انتقالیږي؛ خو ژبه مو نرموالی او پوسوالی ونلري؛ نو زما په اند تر ۷۵٪ سلنه به ستاسو چارې له خنډ سره مخ شي. دې نتجې ته رسیږو، چې د ژبې فصاحت او نرموالی په هر ډگر کې د علم وروسته په دویمه درجه کې قرارلري او باید ددې وړتیا نه برخمن شي.

د هر چاسره بڼه رويه وکړه!

(دهرچاسره په ورين تندي مخ کېږه؛ که څه هم تسا دښمن وي.)
(بسمارک)

که دخلکو سره په بڼه رويه کې ځانته دلسو نه نمرې ورکړې؛ نو څو نمرې به يوسی؟ دايو حقيقت دی، چې هرانسان ته دخپلو اوږو منځ نه ښکاري؛ ځکه الله تعالى انسان همداسې پيدا کړی، چې کله بل ته دبدوالي گوته نيسي- نو څلور کوتې يې ځان ته نيولي. دافرادو نه کورني او دکورني نه ټولنې او ټولنو نه دولتونه او د دولتونو نه نړيوال سازمانونه رامنځته کېږي، چې داهرڅه ديو پياوړي الهي قدرت دشتون نه برخمن دي؛ ځکه الله ځمکه نه وی پيدا کړی او يواځې يې انسان پيدا کړی وو دابه چېرته اوسيدو او که ځمکه يې پيدا کړی وای او انسان نه وای؛ نو دنيا خوپه انسان اباده ده او پرته دانسان نه به ځمکه شاړه او يوه دښته وی.

ددې هرڅه دتکافل او جوړښت لپاره الله انسان په ځمکه خليفه گرځولی دی او ټول مسلمانان الله تعالى دخلکو سره په بڼه سلکو او رويي مکلف کړي دي؛ نه تنها دمومنانو ته منځ؛ بلکې دغېر دينو سره هم الله په قران کې فرمايي: (ولا تجد اهل الكتاب الى بالتي حى احسن) ترجمه تاسو ديهردو سره په

له فکړه کار واخله □ ۲۷

داسې ډول چلند وکړی، چې ترټولو غوره لاره وي. که غواړی په نورو خلکو کې محبوب او غوره ووسی؛ نو ښه رویه دماشومانو نه نیولي تر ځوانانو او تر بوداگانو او دزنانو سره ښه سلوک وکړی؛ ځکه دمرگ او دژوند هیڅ پټه نه لگي. مرگ داسې میلمه دی، چې یوځل راځي او ستا روح به دالله دربار ته پیش کوي؛ نو ښه رویه به درته په اخرت کې دنیکو اعمالو تله درنده کړي؛ ځکه دمیزات تله ښه اخلاق (ښه رویه) الحمدالله او دکلمې په ذکر سره درندیزې.

پېچلې موضوع باندې په کوم هنر بحث وکړو؟

زمونږ لپاره وینا ته غوږ نیولو لومړنۍ تجربه په ښونځي او پوهنتون کې د استادانو لخوا دیوې موضوع وړاندې کول وه. دهرې موضوع وروسته مونږ ته یوه خاطره راپیاد ده، که یو استاد سترگو ته راوړو، چې ډېره سخته او ستړي کوونکې موضوع یې څنګه په اسانۍ سره وړاندې کوله، چې هیڅ کله به مو له یاده نه وتله؛ نو له همدې امله مونږ کولی شو، چې یوه ستړی کوونکې موضوع کټ مټ داستاذ دهغه طریقي نه په استفادې سره وړاندې کړو؛ ترڅو دګډون کوونکو او حاضرینو لیوالتیا راجلب کړو؛ خو دا یواځې دوړاندې کولو مهارت او تحلیل ته اړتیا لري.

شته داسې اوستاذان، چې په ټاکلې موضوع کې پراخه مطالعه لري؛ خو هغه هنر نه لري، چې دده کوونکې یې له تدریس؛ نه خادشې؛ بلکې خسته کېږي، چېرې بالاخره یې په صنف کې له ناستې زړه مریږي. باید اووایم، چې داسې ښوونکي هم زموږ په ټولنه کې شته، چې دهغوی د تدریس طریقه په داسې جالبه توګه وي، چې هیڅ دده کوونکی ورسره نه خسته کېږي؛ بلکې درس ته یې په شوق حاضرېږي.

په نړېواله کچه دتدریس او لیکچر لپاره خورا لارښوونې شتون لري باید اوستاذان ترېنه ګټه واخلي؛ ترڅو د دده کړو په ځایونو کې د دده کوونکو د خسته ګونۍ مخه ونیول شي.

فکر وکړه چې نن ستا دژوند اخره ورځ ده!

(شپې او ورځې داسې ځي او راځي لکه دلرې ځايه، چې ملماتسيا ته مخ پټې
میلمانه راشي او هيڅ ونه وايي او که مونږ له دوی سره راغلې ډالۍ ونه کاروو؛
نو داسې به يې له ځان سره يوسي.)

(ایمرسن)

تاسو چې ورځې څنگه تیروي ژوند به هم همداسي کوي. مونږ په دې تیروتنې
شو، چې نن ورځ تر راتلونکو ورځو غوره او ګټوره نده؛ خوښه ژوند دهمدې ورځو
تسلسل دی. لکه ښایسته امیل، چې دمرغلرو دیوځای کیدو څخه جوړېږي. هره
ورځ مهمه ده او دخو پایلو په کیفیت خپل اغېز لري. تېر تېر شوی او راتلونکی
خیال دی، نن ورځ درته سوغات دی او ګټه ترېنه واخله او پانگونه پرې وکړه!
د ژوند تمرین ندی تللي فرصتونه لږ را ګرځي. هوډ وکړی دژوند جزبه پیدا کړی
او ژمنه وکړی، چې دا جزبه به نورو راتلونکو ورځو ته انتقالوی. زیاتره خلک
د راتلونکي لپاره داسې خیالات ګوري، چې کوم موجودیت نلري، هغه چې
داوسني وخت نه ګټه نه شي اخیستلای؛ نو راتلونکی به څنګه جوړ کړي. ځانونه
دژوند د راتلونکو خطرونو لپاره داسې وروزی لکه یو فوځي، چې ددښمن دحملې
لپاره روزل کېږي او دبرید په وخت دځان، ملت او ملي ګټو لپاره په خورا تدبیر

۳۰. له فکړه کار واخله

او تکتیک سره جگړه کوي، چې په نتیجه کې یې ددښمن موخې شنډوي او خپل اهداف ترلاسه کوي.

که فکر وکړو وخت مونږ ته خورا فرصتونه راکړي؛ خو مونږ وخت ته ځان نه دی تسلیم کړی هغه خلک، چې وخت ته ځان تسلیموي؛ نو دتبلې ستن په شا تمبوي اودخپل سفر دکښتۍ ته دختلو مخکې توخه برابروي، چې ستونزې یې اراده بدله نه کړي؛ ترڅو موخې یې له لاسه ونه وځي.

امام ابن خلدون وايي: ((ژوند دو دوران حیثیت لري، چې کله عروج او کله انسان نزول ته کش کوي.)) دخپلې بریا لپاره له سترو خطرونو سره جگړه وکړه او ژوند دې بدل کړه! سترگې پرانیزه او ورکه لاره دې پیدا کړه! ستا منزل نژدې دی؛ خو اراده او هوډ دې ضعیفه دی.

اوستاذ مجیب الله یار وايي: ((دبریالیو خلکو کتابونه مه لوله؛ بلکې دناکامو خلکو کتابونه ولوله، چې ولې ناکام شوي هغه تجربې دځان لپاره بدلې کړه! هرو مرو بریالی کيږي.)) په پښتو کې یو متل دی: (دگیدر دسلو ورځو نه دزمري دیوې ورځې ژوند بهتره دی.) که مونږ ته دژوند اخرنۍ شېبې په اړه خدای معلومات راکړي وای؛ نو دخدای دراضي کولو لپاره به سر له ننه لاس په کار وو؛ نو همداسې فکر وکړئ، چې ستا سو دژوند ټاکل شوې ورځ تاسو ته معلومه ده او دځان، کورنۍ، خلکو او ټولنې ته په میراث غوره معنویات او مادیات پرېږده.

ذهني تمرکز موڅنگه پياوړی کړو؟

انسان ته الله پاک ذهن ورکړی، چې پر اساس یې د ښو او بدو ترمنځ تفکیک په اسانۍ سره کوي؛ خو څنګه به مو ذهن پیاوړی شي؟ ددې دپیاوړتیا اسلام او دارواپوهنې علماوو ډېر دلایل وړاندي کړي. داسلام مبارک دین د دذهن دپیاوړتیا لپاره مستند لارې چارې ښودلي دي، چې ترټولو ښه او اسانه لاره یې عبارت کول دي. لکه دقران تلاوت، ذکر، په لمانځه کې اوږده سجده کول، دبدوکارونو نه پرهیز... نور.

خو دارواپوهنې علماوو په اند سوچ پرېښودل او منفي فکرونه... شاته غورځول ښودلي دي. بې ځایه منفي فکرونه درته هیڅ ګټه نشي. رسولای او هغه ټول شاته خطا کړه. دذهن په کرونده کې داسې میوه جات او نیالګیو بوټی کښینوه، چې په حاصل او عاید یې دنړۍ خوشبخت سپری شي او تر سیورې لاندې سترې کاروانونه دمه جوړه کړي.

متل دی: (چې څه کړې؛ هغه به ریبې) الله درکړی کمپیوټر په بې ځایه عملونو او خواهشاتو کې نه؛ بلکې په داسې ځای کې په کار واچوه، چې ګټه یې له تاوانه څو چنده لوړه وي.

خدا ته هم وخت ورکوه!

(خدا دخزان زړه لپاره دپسرلي د گلابو نه هم بهتره ده)

مطیع الله خواک

یوه څېړنه ښايي، چې څلورکلن ماشوم په ورځ کې په اوسط ډول درې سوه ځله خدا کوي او لویان دورځې په اوسط ډول پنځلس ځلې خدا کوي. مونږ دخپل وخت دمصرفیتونو او فشارونو دمحدودیتونو په منځ کې خدا هیږه کړې ده. دورځې خدا مووضیعت ښه کوي او سختو شیبو کې راسره دامرسته کوي، چې په آرام او خوشحاله زړه دستونزو دحل لپاره فکر وکړو. دا په خپل ورځیني تقسیم او قات کې ځای پرځای کړه، چې هر سهار به هیندارې ته پنځه دقیقې خاندی، چې ورځني کارونه موپه خوشحالی سره ترسره شي (شیوکرا).

رحمان بابا وايي: خوب خدا په بې غمی کيږي رحمانه

چې په زړه دې دیارغم وي څه به خوب څه به خدا کړې.

ددې شعر کې پټ حقیقت یوڅه واضح دی؛ خو انسان باید دالله او دهغه درسول پرته دبل چاسره دومره مینه ونه کړي، چې دښې خوبونه یې وتښتي؛ ځکه ددنیا مینه دلالچ او فریب نه ډکه ده او هدف ننۍ مینه نلري باید دخپلو خفه اذهانو ادلون او بدلون په خاطر داسلام په چوکاټ کې په شرعي ډول خدا وکړو، چې هم مو ستونزه زړونو ته تسکین وروبخل شي او هم رانه خدای ناراضه نه شي (تبصم). دې ته مو پام وي، چې پې ځایه خدا دانسان عزت کموي او دارتیا نه یې ډېره کول د مخ نه نورانیت تښتوي.

د طبیعت سره مینه وکړه!

الله تعالی دانسان د آرام او سکون لپاره دنړۍ پر مخ ښکلی طبیعت او منطري زرغونې کړي دي، چې دا دانسان دذهن او روح دارام لپاره مهم دی. طبیعت ښکلی دی او هرڅه، چې طبیعت کې شتون لري دانسان دگټې او بقا لپاره پیدا شوي دي. دشنوبوتو کرل دانسان د عقلي قدرت دپیاوړتیا او دبدني ارامښت ته ترټولو ډېر گټه رسونکې منبع ده.

زه همېشه مطالعه په شنوټواو چمنونو کې کوم. کله، چې دژمي موسم وي؛ نو دځمکې پرمخ شنه واخه او کبل وچ شوي؛ نوبياهڅه کوم داسې يو ځای ته لاړشم، چې هلته شنې ونې ډېرې وي هلته مطالعه کووم، چې هر څومره مې روحې ځواک د فشار سره په جگړه وي ښکلي او آرام طبیعت راته درملو په شان ارامښت رابښي او دغه شان طبیعت نه داسې خوند اخلم لکه ماهي، چې په اوبو کې خوشحاله وي. د شین طبیعت اغېزدذهني توازون او اندول لپاره لازمي دی. کوبښښ وکړی، چې دطبیعت نه خوند واخلي او که بهر ته تللی نشی؛ نوپه خپلو کورنو کې يوه وړه باغچه جوړه کړی؛ ترڅو دمطالعې پر مهال په هغه کې کینی او ذهن د طبعي ارامښت احساس وکړي.

ایمان د لیوه نه دده کړه!!

اسلام چې په لغت کښې تسلیمدلو ته ویل کیږي او په اطلاع کښې دالله تعالی امرونو حکمونو ته غاړه ایښودلو او منلو ته ویل کیږي، داسلام مبارک دین ظهور ټولې نړۍ ته دمحمد (ص) دتکلیفونو، سرخندنو او دصحابه کرامودسرونو، مالونو، جانونو او اولادونو دقربانیو په نتیجه کښې اسلامي امت ته په میراث کښې پاتې شوی، چې انسان یې دجهل دتورو شپوڅخه یو روښانه سباوون ته راکش کړی دی. نن سبا ټوله کفري نړۍ پدې کوښښ کښې ده، چې اسلام مبارک دین کمزوری کړي؛ خو الحمد الله تراوسه په خپلو موخو کښې دتل په خیر (صلیبي جکړې) دشرمیدلې ما تې سره مخ شوي دي، که پخوا وختونوکښې اسلام په کفر غالب وو؛ نویواځینی دلیل یې دصحابه کرامو کلک او ځواکمن ایمان وو؛ خو اوس وختونو کښې ولې کفار په مسلمانانو برلاسه شوي دي؟ ولې کفري هیوادونه په اسلامي نړۍ غالب دي؟

فرق په چاکښې دی په مسلمان یا دهغوی په ایمان کښې؟ دپورته پوښتنو په ځواب کښې داسې باید ووايم: (پخوا دصحابه کرامو ایمانونه کلک وو؛ خوداوسني خلکو ایمانونه دیو لیوه دایمان سره هم برابر ندي والله علم). پدې اړه درته یوه لنډه کیسه مخې ته ږدم، چې دمحمد (ص) په دور کښې یوشپون راغلې او سرورکاینات ته دلیوه دایمان په اړه داسې وایي: (...دمکې په

له فکړه کار واخله □ ۳۵

غره کښې مې رمه څروله ناڅاپه یو ليوه راغلی، چې په یوه اووزه یې حمله وکړه ما ورمونده کړه او ليوه مې په لرگي (ډانگ) ووهلو او ووزه مې ترینه خلاصه کړه؛ نوليوه دمکې دغره یوڅه پورته ولاړ او راته یې داسې وویل: ای دالله بنده درې ورځې نهر ووم هیڅ مې نه وو خوړلي، کله مې چې ستا یوه اووزه خوړله تا ووهلم، شپون دخان سره اوویل: ليوه او خبرې کول عجیبه ده!

ليوه وره وویل: ددې نه درته نااشنا خبره وکړم هغه داچې، ددې غره په لمن کښې یو سړی په جومات کښې ناست دی او خلک مسلمانان کوي هغه داخري زمانې پیغمبر دی نوم یې محمد(ص) دی؛ ورشه په هغه ایمان راوړه.

شپون ورته وایي: رمه به مې څنگه شي؟

ليوه ورته وایي: که ایمان راوړې؛ نوزه یې پرهداري کوم

شپون رمه ليوه ته امانت سپاري او دمحمد(ص) دليدلو لپاره روانیږي کله، چې جومات ته رسیږي جومات کښې نبي علیه السلام ناست دی او صحابه کرام ترینه راچاپیږه دي. شپون دغه کیسه ورته کوي فوراً په محمد(ص) باندې ایمان راوړي بیا ورته محمد(ص) فزمایي: چې داخبره صحابه کرامو ته هم وکړه او هغه یې هم کوي).

مقصد داوو چې نن مونږ په خپله ځانونه ذلیله کړیدی؛ کنه اسلام دعزت دین دی؛ خو که څوک پري صحیح روان شي.

او دخپل رب او نبي سره دهر څه او هرچا زیاته مینه وکړي، همهغه ليوه دشپون تر راتگه رمې ته پهره کوله او امانت یې خیانت نه کړو.

د فکري مدیریتي ځواک دې وکاروه!

د انسان کوپړۍ (سر) الله تعالی ډېر په نااشنان خلقت سره جوړه کړې ده، چې ټول بدن غړي او انساج په سر کېنې دځای پرځای شوي دماغو په وسیله کنټرولېږي. په معاصره نړۍ کېنې پوهانو د مدیریت او رهبریت په اړه بلا کتابونه لیکلي دي، چې مدیریت اورهبریت څه ته وایی؟

که لږ فکر وکړو؛ نو د مدیریت او رهبریت په اړه په وروستیو کېنې علماوو ډېر نظرونه وړاندې کړل، چې مدیریت دیو ټاکلي هدف په لور د بشري ځواکونو او منابعو رهبري کول دي او رهبریت ټول اداري پرسونل دیوامر لاندې راوستلو ته رهبریت ویل کېږي؛ خو الله تعالی دانسان بدن په داسې جوړښت سره خلق (پیدا) کړی دی، چې خپل مدیریت او رهبري دواړه د خارجي فرد د مداخلې پرته کولی شي او نور خلک هم اداره او رهبري کولای شي.

د اوسنیو اداري عالمانو له نظره اداره د هدف، منابعو، گټورتوب، اغیزناکتوب او اداري چاپیریال څخه جوړه ده، چې د دغه عناصرو نه یو هم شتون ونلري اداره ورته نشو ویلای. دکایناتو خالق دانسان فکري مدیریت ډېر جالب طرحه کړی دی، چې دنړۍ ټول سازمانونه دانسان د بدن په څېر دیوې واحدې رهبري لادې فلتر کول به پرته د الله تعالی د ځواک نه، دانسان د وس نه لري خبره ده، چې دا دانسان بدن دیوې ادارې په څېر دڅو عناصرو نه جوړده چې په کوپړۍ

له فکره کار واخله □ ۳۷

کښې دځای پرځای شوې دماغو پوسیله اداره کیږي.

پوهان وايي: (... کله چې په یو سازمان کښې یو اداري عنصر له بینه ځي؛ نو ټول سازمان فلج کیږي)، همدارنگه کله چې د انسان د بدن یو غړی له بینه ځي؛ نو پردې هم د سالم بدن اطلاق نه کیږي؛ بلکې معیوب ورته یل کیږي. په یوه اداره کې هر رکن د بېلابیلو بشري قواو په اساس رهبري کیږي؛ خود انسان بدن ټول عناصر دیوې واحدې رهبرۍ لاندې فلتر کیږي. مثال

- دماغ چې په کپره کښې وجود لري د بدن لیدر (رهبر) دی
 - زړه چې بدني رهبر (دماغ) ورته امر کوي او هغه ترسره کوي
 - لاسونه هغه څه اجرا کوي چې زړه ورته امر کوي
 - پښې هم د دزړه د امر لاندې کارونه ترسره کوي؛ خو د ټول دیوې واحدې رهبرۍ (دماغ) تر چتر لاندې مدیریت کیږي.
- دا پورته د بدني ادارې جوړښت وو، چې کټ مټ یوې ساختماني ادارې ته ورته شکل لري؛ خو توپیر یې دادې، چې بدني اداره ټول عناصر په خپل بطن کښې لري او دیو امر تابع دي جوړښت یې هم ثابت دی؛ ولې برعکس ساختماني اداري دمخلفو امرونو او سلسله یې مراتب تابع وي او جوړښت هم په یو حال او یوځای ثابت نشي پاتې کیدالی.

چېرته د الله تبارک و تعالی لخوا جوړه شوې اداره او چېرته د ضعیف انسان په لاس جوړه شوې اداره هر وخت د الله تعالی شکر ویستل پکار دي، چې انسان یې دیوې لوی ځواک نه برخمن کړی دی.

د بریا کیلي خطر منل دي!

زه تاسو سره یوه مهمه خبره شریکه ووم او هغه داده، چې که د هدف د ترلاسه کولو لپاره مو خطر منلی وي؛ نو پدې باوري وسه، چې هر ورو بریالی کیږي، که غواړي ژوند بشپړ تجربه کړي؛ نو پدې خطر نه ومنی او هغه کارونه وکړي، چې ویره ترینه لري. مشهور هندي ویناوال او لیکوال روبین شرما وايي: (ناراحتی ومنی او په اسانه لاره مه ځی، زه دامنم، چې په گرانو لارو به خلک کم تللي وي؛ خو همدا نابله لاره ده، چې تاسو ترمنزله رسولی شي او هدف د ترلاسه کولو لپاره گواښونکې ده؛ خو بریالی لاره ده.)

په ژوند کې د پریمانۍ راز دادی، چې د خوندیتوب لټول بس کړه او د نویو فرصتونو لټون ته وخت ورکړي. زه دامنم چې انسان په خپله خوښه ژوند کوي او خپلې بریا او ناکامۍ به په خپلو سترگو مشاهده کوي؛ خو باید پوهه شو، چې ناکامي د بریالیتوب لاره ده، له همدې ناکامي بریالیتوب دده کیږي.

زه به درته یوه کیسه وکړم: ((یوه ورځ مې راته پلار وویل که غواړي په سیند یا اوبو کې د لامبو چل دده کړي، لومړی باید داوبو سره شته خطرونه ومني او که ځان اوبو ته خطا نه کړي؛ نو لامبونه شي دده کولی، ځکه د لامبو د دده کولو لپاره اړینه ده، چې ځان اوبو ته خطا کړي. شاعران وايي:

چې غوتې پسې وهې په لاس به درشي

چاول چې به دریاب کې گوهر نشته

گوهر مرغلو ته وایي او د سمندر په تل کې پیدا کیږي، که د سمندر په غاړه ناست یاست؛ نو کوم خطر درته نه رسیږي؛ خو که خطرونه ومني او سمندر ته ځان خطا کړي؛ نو دوه گتې به وکړي لومړی ده ستونزو سره جگړه کول او ځان تزې ساتل او دویمه دا، چې قیمتې کاني به ترلاسه کړي.

د ستونزو سره جگړه کول قووت ته نه؛ بلکې فکر ته اړتیا لري.

د نویو فکرونو سره گډون وکړه!

یواځینی قووت چې دنړۍ نقشې ته بدلون ورکوي، هغه فکري ځواک دی. نوی فکر په ذهن کې زیږول او خلکو ته رسول په ټولنه کې علمي تمدن رامنځته کوي، چې پر اساس یې د خلکو اوډه شوي ذهنونه راوینس کيږي او یوه مباریزه مفکوره یې په ککړیو کې ځای نیسي دوی کوبنس کوي، چې خپل ځان په حرکت راولي او دخپل فکري استعداد نه په سالم ډول گټه واخلي. دلته درته یو مثال مخې ته گډم...

که دیوهنتون یو اوستاذ صنف ته نوې مطالعې او معلوماتو سره ډډه کونکو ته ورشي؛ نو په اسانۍ سره ډډه کونکي تر خپل اغېز لاندې راوستلای شي؛ خو که یو ښوونکې دنویو معلوماتو او افکارو سره تدریس ورنه کړي، شاید د ډډه کونکو په ذهنونو یو ډول فشار وارد کړي، چې په نتیجه کې به یې ددرس سره علاقه کمه شي.

هر ځای ته لکه غونډو، ویناکولو په وخت، مجلسونو او ددرس پرمهال دنویو اذهانو سره گډون کول ددې باعث کیږي، چې تاسو په خلکو کې محبوبیت او شهرت ترلاسه کړئ او ترلوړو موقیپونو، څوکیو او پوستونو ورسېږئ. نوبت درته ددې زمینه برابروي، چې د خپل راتلونکې په اړه ستاسو خوبونه، خیالونه او پلانونو ته دعمل کالي وراغوندي. نوبتگر شه! ستا دبريالیتوب مخه هیڅوک نشي نیولای.

شتمي د ژوند هدف نه وسیله ده!

اصلي شتمن او سرمايه دار خلک هغه نه دي، چې ډېر ثروت او شتمني ولري؛ بلکې شتمن هغه دی، چې علم او پوهه ولري. هغه څوک یتیم ندی، چې مور او پلار یې په ژوند کې نه وي یتیم هغه څوک دی، چې علم ونلري. شتمني دانسان دژوند هدف ندی ولې دژوند دتیرولو لپاره یوه مهمه وسیله ده. دانسان د پیدایښت یواځینی هدف دخدای پاک پیژندل، دهغې عبادت کول او رضایې ترلاسه کول دي؛ ترڅو په هغه بل جهان کې یې نتیجه وگوري. انسان تل د شتمن کیدو لپاره هڅې کوي؛ خو دا زموږ دژوند اصلي هدف ندی.!

غربت او شتمن کیدل دواړه دخدای له لوري دی. شتمن ته شتمني او غریب ته غریبي دالله له لوري یو امتحان دی، کله چې دانسان روح د بدن نه ووځي قبر کې یې دفن کړي؛ نو هلته ترینه دا پوښتنه نه کیږي، چې څومره دولت دې گټلی وو؛ بلکې دهغې حساب به ورسره کیږي او غریب به دمالداره نه (۵۰۰) کاله مخکې جنت ته الله تعالی داخلوي. موږ باید دخپل ژوند دجنت دترلاسه کولو لپاره یو فرصت وگڼو او هغه اعمال او اقوال ترسره کړو، چې په اخرت کې یې ښه نتیجه راکړل شي.

اتفاق وکړی!

يو ورځ يو سړی وفات کيدلو خپل څلو رزمان يې راوغوښتل او هر يو ته يې جلا جلا په لاس کې لښتې ورکړې ورته يې وويل: (دا ماتې کړی نو هر يو په اسانۍ سره لښتې ماتې کړې. پلار يې بيا دلښتو مجموعه (گېډۍ) هريو ته ورکړه دमतولو لپاره؛ خو هغوی ونه شو کولی، چې مات يې کړي، پلار يې ورته وويل که تاسو په خپلو کې په اتفاق وئ؛ نو هيڅ کوم قووت به مو مات نکړي اما که په اتفاق نه وئ؛ نو حال به مو شان ددغه لښتو وي، چې تاسو ماتې کړې.)

اتفاق کې برکت او تله يې درنده ده او پدې بايد پوهه شو، چې هيڅ کوم کار په يواځې ځان نشو ترسره کولای؛ ځکه انسان نيو ټوليز موجود دی او د نورو خلکو پرته خپلې چارې نشي پر مخ وړلې.

د ځان نه پوښتنه وکړه!

(نړۍ د حساب کتاب ځای ندی؛ خو ځان ازمایل شرط دي)

مطیع الله خواک

که هره ورځ له ځانه پوښتنه وکړئ، چې نن باید څه وکړم؟! دابه دې د کامیابۍ یو ستر راز وي، هره ورځ د ځان سره حساب کول به مو داسې روږدي کړي، چې هیڅ تیروتنه به ونه کړئ. دنړۍ لویو شخصیتونو، چې نن یې مونږ او تاسوته په میراث کې خپل افکار او کړنې پرېښي دي، هغوی به ددې رویش نه ډېره گټه پورته کوله، چې نن هغه دې دنړۍ جوړښت ته یې بدلون ورکړی دی. تاسو هم دورځې په پېل کې په یو کوچني کاغذ ځان ته هغه څه ولیکۍ، چې په ننۍ ورځ کې به یې ترسره کوئ او بیا دورځې په اخیر کې د ځان نه حساب واخلي، چې نن مې څومره لاسته راوړنه درلوده، که مو دټاکلی هدف ترلاسه کړی وي بریالی یې او که نه مووي ترلاسه کړی؛ نو په ځان کې دبدلون هڅه وکړه او دخپل تقسیم اوات سره ځان برابرکړه.

د نورو درناوی وکړه! Respect to another

(غواړې بريالی شي؛ نو تل نورو ته احترام وکړه!)

مطیع الله خواک

نفوذ لرونکی شخص خپل او دنور شخصیت ته درناوی کوي هغه افراد، چې خپله شخصیت ونلري دبل درناوی ورته ارزښت نلري، زموږ دواړو گډ ټکي دادي، چې خلک درک کولی شو، مثبت اغېز پرې بنسندو، خوژوند یې بدل شي. په کتاب کې موږ مثبت اغېز ته دنفوذ کلمه کارولی ده. موږ غواړو دغه څه دلته له تاسو سره شریک کړو.

عزت او ذلت دالله تعالی په واک کې دی په قران کې خدای پاک فرمایي: (وتعزو من تشا وتزل من تشا) الله تعالی چې چاته خوښه وي عزت ورکوي او چاته یې خوښه وي ذلت ورکوي. هیڅ شخص بل شخص ته عزت او ذلت نشي ورکولی ما سوا دالله تعالی.

که غواړی، چې په ټولنه کې مو ارزښت له نورو نه زیات شي، باید تل نورخلک دځان نه اووچت او خپل ځان پشان باعزت وگڼی. زما اوستا لپاره دنورو خلکو ښه ډالی به څه وي؟ که ساده ووايو هر انسان ته درناوی کول په خورا ورین تندې ورسره مخ کېدل دمقابل لوري لپاره ستره ډالی ده.

احترام وکړئ او دخلکو په زړونو باندې دمينې ولولې وشیندی لرې نه ده، چې شخصیت به مو په ټولنه کې زرغون شي. تاسو نورو ته په ارزښت ورکولو کوم بد کار نه کوئ؛ بلکې خپل اغېز دمقابل لوري په زړونوکې بنسندی، چې نتیجه به یې ستاسو په راتلونکي مستقیم تاثیر ولري.

دا مهمه نده چې تاسو دې ځانکړې دنده ولری؛ خو په خلکو کې نفوذ کړی!

د بیلګې په توګه که تاسو ولسمشر واوسئ یا مشهور فلمي ستوری اویا هم دالمپیک اتل. تاسو په ښوونځي، لوبغالي، کور او یا هم ځای کې کوم کار کوئ، کولی شئ په خلکو کې نفوذ وکړئ او اغېز پرې وکړئ. رالف والدو امرسون وايي: ((هرڅوک دیو چالپاره اتل دی، که عادي خبره هم ورته وکړې اغېز پرې کوي)).

که غواړئ بريالي شئ او په خپله نړۍ کې له ځانه مثبت اغېز خپور کړئ؛ نو باید نفوذ لرونکي واوسئ، دنفوذ پرته بریا نشته. (څنگه اغېز وکړو) په کتاب کې یوه ډېره ښه بېلګه لیکل شوې، چې ستاسو مخې ته یې گډم. (که تاسو پلورونکي یاست او غواړئ، چې پلورمو زیات شي؛ نو باید په خپلو پلورونکو اغېز پریباسئ؟ که دکومې ادارې مدیر وئ بریا مو پردې پورې تړلې ده، چې په خپلو کارکوونکو اغېز وشیندئ.)

په نورو باندې خپل نفوذ دقدرت له شتون څخه هم خورا ممکنه ده، هغه داسې که یو شخص غواړي، چې په خپله کورنۍ کې اغېز من شي؛ نو باید په کور کې مور، پلار او وروڼو، خویند، مشرانو او کشرانو سره مینه وکړي، یا دکورنه بهر په ټولنه کې خپل نفوذ پیدا کول غواړي؛ نو دخلکو سره ټولنیزې اړیکې جوړې کړئ، چې ټولنه مو دنفوذ په جال کې راګېره شي.

پاملرنه تر بل هرڅه مهمه ده!

ډېر کسان کولی شي، چې په یوه دقیقه کې (۱۸۰) کلمې خبرې وکړي؛ خو په هره دقیقه کې کولی شي، چې له ۲۵۰ نه تر ۵۵۰ کلمو پورې خبرې واورې. دغه دوه توپیر په خپل منځ کې ضد پیدا کوي، هغه دا چې پاملرنه له منځه ځي. ډېری کسان بیا هڅه کوي دا خلا په بل کار سره ډکه کړي. دبلگي په توگه په فکر کې ډوبیږي او دخپلو ورځینو چارو په اړه فکر کوي او یانورو ته گوري.

که غواړئ ښه اوریدونکي واوسئ نو خپل تمرکز او فکر موباید هغه چاته وي، چې خبرې درته کوي. ځان او ژبې ته یې پام وکړئ او په خبره کې بدلیدونکو پیښو ته یې غور او دقت وکړئ اوسترگو ته یې وگورئ.

دمدیریتي چارو کارپوهه پیرت دارگر وايي ((هڅه وکړئ هغه خبرې واورئ، چې دیانولو وړ نه وي.)) مانا دا چې دخلکو دزړه خبرې دزړه نه واورئ.

ذهن مو ستړتیا ته مه ورکوی!

ته گټونکی یې په کتاب کې جالبه کیسه لیکل شوې ده وایي: (دوه ارواپوهانو وو، چې یو ځوان اوبل یوه څه عمر خوړلی و، له یو بل سره یې یوځای کار کوه. دوی دواړه به هر سهار په یوه وخت دفتر ته رارسیدل او کار به یې پیل کوه. د ورځې په پای کې به ځوان ارواپوهه ستړی ښکاریده او دخبرو توازون به یې له منځه لاړ، په داسې حال کې چې زوړ اروا پوه به په خپل حال وو او په خپلو خبرو او حواسو به یې پوره کنټرول درلوده. لنډه دا چې ځوان اروا پوه دخپل زوړ اروا پوه څخه پوښتنه وکړه. ته ولې له دومره کار او ناروغۍ سره بیا هم دورځې په پای کې په خپل حال وې؟ زاړه او پوه ډاکټر ورته وویل: (خبره روښانه او ساده ده، زه هیڅکله چاته غور نه نیسم.) کله چې تاسو په ټوله مانا او دزړه له تله دبل چا خبرو ته غور ونیسئ کېدای شي ستړي او خسته شئ؛ نو هر ډول ذهني ستړیا کولی شي ستاسو ذهن مشوش او دحواسو څخه بهر کړي.)

له هر هغه ملگري نه لرې وتښتئ، چې خبرې یې بې مطلبه وي او ستاسو د ذهن دنارامۍ سبب کیږي. ذهن مو آرام کړئ! اوږده ساه واخلي او له پوزې له لارې یې وباسئ دا طریقه.

دذهن دارام او سکون لپاره باید دکار او مطالعې پر مهال لس ځلې اوږده ساه واخلي او بیا بدن ته داخله هوا دپوزې له لارې خارج کړئ؛ ترڅو ذهني ستړیا مو ختمه شي او تمرکز مو پیاوړی او مستحکم شي.

د نورو سره مرسته وکړه!

(مرسته وکړه دمینې رنگ وشینده)

مطیع الله خواک

دنورو سره مرسته کول داسلام مبارک دین اصل دی. داراوپوهنې دپوهانو له نظره دخلکو اړتیا وې پوره کول او ورسره په سخت وخت کې ښېگڼه کول ددې لامل کیږي، چې داړمنو خلکو په زړونو کې ځای ونیسي. دامعلومه نده، چې دعا او خبرا دچاقلیري، پدې نیت اوقصد سره د اړمنو سره مرسته وکړو، چې دا مو د اخرت لپاره یو لږه څه نیکی دالله دربار ته وړاندې کړه او هرورمو به یې بدله راکوي.

که دیوچا وس او توان کې دا وي، چې داړمنو سره په سخت وخت کې مرسته کولی شي او نه یې کوي دا دانسانیت او الله تعالی مجرم دی او الله تعالی به دده نه ورځ په قیامت پوښتنه کوي؛ خو باید ووايم، چې ځینې خلک دنوم او شهرت لپاره دنورو سره کومک او همکاري کوي؛ خو دا الله ته دمنلو نه ده. دلته درته یوه بیلگه مخې ته گډم...

په سمندر کې یوه کیښتی روانه ده او درې پوره لري، په هر پوړ کې زر زر نفره سفاره دي، چې مجموعي تعداد یې ۳۰۰۰ نفر کیږي په اخري منزل کې یو نفر

٤٨ □ له فکړه کار واخله

تېرى کيږي او په پورته پور کې د څښلو اوبه نشته، تگى شوى شخص دويم پور ته راځي او هلته هم اوبه نشته بالاخره دريم پور ته راځي؛ خو هلته هم اوبه نشته دا تندې نيولى کس داوبو لپاره ځان سمندر ته خطاکوي او يا مجبور دى، چې د کښتۍ نه يوه تښته لري کړي او اوبه څښي؛ خو که پدغه وخت کې ددې سړي لاس ونه نيسو؛ نو ديو تگي انسان له عمله به ټوله کښتۍ غرقه شي. اوبه خو په بله وسيله هم دسمندر نه اخيستلى شو. که داسې باريکيو ته متوجې نشو؛ نو دلوۍ بهران سره به ملکري شو. که موپه وس او توان کې وي دارتيا په وخت کې دارمنو سره مرسته وکړي.

د الله تعالى نه هيڅ پټ ندي!

الله تعالى هغه ذات دی، چې اسمانونه، ځمکې، سمندرونه، ستوري او هرژوندي څېز ته يې له اوبو نه ژوند ورکړی دی هغه مړه کول او ژوندي کول کوي. هغه انسان نړۍ ته رالېږلی او په تدريجي ډول يې رالوی کړی دی، چې لاشريک ذات دانسان ته ځمکه دپرش په شان غوډولې ده. الله تعالى هغه ذات دی، چې پریشاني او خوب پرې نه راځي او نه دکایناتو چلول هغه ته سخت دي.

الله دځمکې نه انسانانو او حیواناتو ته خواړه برابروی، که چېرې یو تور میږی په توره شپه کې په توره تیگه باندي روان وي الله تعالى فرمایي: زه دهغه تور میږی دبپوتور چاپونه وینم. الله تعالى هغه ذات دی، چې ستا دزړه اواز اوري په ځمکه پانې غورځیږي دهغه اواز هم الله اوري، دځمکې لاندې تلونکي چینجي اواز اوري اود اوو سمندرونو لاندې دتلونکي ماهي اواز هم اوري هيڅ داسې څه نشته دالله تعالى دذات نه به پټ وي. (يعلم مافی البر والبحر) دځمکې لاندې چې څه دي په هغه الله خبر دی.

مونږ کمزوري انسانان چې د ځمکې پر مخ په غرور سره گرځو هر وخت مو په ذهن کې چټل او ناولي افکار گرځي ایا دا مو ایمان او ذهني سیستم ته تاوان نشي رسولای؟! تل په ناولو خبرو دنورو سره بحث کول څه گټه لري اوکنه؟ شعوري انسان دهرڅه ه مخکې ځان اصلاح کوي او بیا نورو ته د فن او هنر درس ورکوي او کوم وخت، چې مو خدای حاضر او ناضر ونيو؛ نو زه د درسه ژمنه کووم، چې هيڅ وخت به ناکام نشی اخرت او دنیا دواړه به مو بښایسته وي. په هغه چاباور ولره، چې په تېر حال او راتلونکي کې درسه دی.

ته یې ښه ولوله او ذهن ته یې وسپاره!

(ذهن مو دعلم په خزانه بدل کړئ)

مطیع الله خواک

تا هم داسې زمانه تیره کړې ده، چې هیڅ هم نه وه؛ نه ځمکه، اسمان اونه ستا وجود وو. بیا دویمه دوره راغله، چې ستا رب ځمکه او اسمانونه یې دلوگي نه پیدا کړه او دلوگي دڅیري نه یې شمسي نظام درته جوړکړو، بیا یې دعرش تخت وغوړاو او شپې نظام یې وچلاو او هرڅه یې خپل تابع کړل.

بیا دریمه مرحله راغله چې دنور نه یې ملایکې پیدا کړې او دوی ته یې وزرونه ورکړل چاته زر، چاته شپږ او... چاته څومره. بیا څلورمه مرحله راغله تخلیق اعلان شو(انی جاعل فی الرض خلیفه) په ځمکه خپل نایب لرونکی یم. بیا پنځمه مرحله راغله الله تعالی انسانان د یو ښځی او نرنه پیدا کړل او په قومونو او قبیلو یې وویشل. مونږ په خپله نړۍ ته نه یو راغلي، چې څوک نر دی او څوک ښځه بلکې دا انتخاب دالله تعالی دی او دا د الله خوښه ده، چې څنگه کوي او څنگه نه کوي هرڅه دهغه په اختیار کې دي.

ته باید پدې پوهه شې، چې ستا سرباید یواځې دخدای لپاره ټیټ شي؛ نه دبل کوم چالپاره ته دالله تعالی مال یې او، چې کوم رقم یې خوښه تاسره عمل کولی شي، الله د تشن نه شته کړي باید ته مونږ دخدای تعالی شکر ادا کړو.

که ته خپل ځان وپېژنې خپل رب ښه پېژندلی شي ستا او زما بریالیتوب لپاره دا کافي ده، چې دهرڅه نه وړاندې هغه ذات وپېژنو، چې په مونږ دهر بل مخلوق نه ډېره مهرباني کړې ده.

ډېری کسان په ځان هم باور نلري!

(په ځان باور لرل د ژوند جوړولو ستره کنجې ده)

مطیع الله خواک

جان مکسویل په (څنکه اغېز وکړو؟) کتاب کې لیکلي دي ((گڼ شمېر کسان له دې ستونزې سره مخ دي، چې په ځان هم باور نلري. دوی په دې عقیده دي، چې بریاته نشي رسيدلای او ناکامیږي. دوی که په یوه اوږده تونل کې راگېر وي او دتونل په سره یوه وړه روښنایی وويني ددې پرځای، چې ځان ته ډاډ ورکړي چې گواکې ابادۍ ته ورسيدل، له ځان سره وايي: دا اورگاړی دی تیريږي. دوی په هرکار او هر ځای کې یوه ستونزه ويني داسې ډېر لږ پېښيږي، چې ستونزې دې څوک مات او ناکام کړي، دناکامۍ اصلي لامل په ځان بې باوري ده.))

په ځان باور کول انسان ته دراتلونکو ستونزو ته دغبرگون لارښونه کوي او نه پرېږدي، چې ناکام شي؛ ځکه د کامیابی اولنۍ قدم دناکامۍ نه شروع کیږي او دبړیا لوړو کناړو ته بیلونکي اشخاص رسوي. ناکامي کوم ځنگلي حیوان ندی، چې تابه وډاړوي؛ بلکې هغه ویره ده، چې ستا په ذهن کې ځای اوسېږي او دزړه په کور کې دې ځای ورکړی دی.

ته باید دخپلې بریا لپاره خپل علاج وکړې، ځکه ته ناروغ یې او ستا علاج ډېر اسانه دی او هغه دا، چې ته یواځې مثبت فکرونو ته په ذهن کې ځای ورکوه او منفي فکرونه همدا اوس د ذهن دمیموري نه پاک کړه، چې صرف سالم افکار درسره پاتې شي.

په هر چاباور مه کوه!

کله چې یو شخص درته ډېر نژدې کیږي ستا یاوړ هم ورباندې ورځ په ورځ پیاوړی کیږي؛ خو همدا باور به دې داسې مات کړي، چې بیا به هیڅ روغ نشي ارواپوهان لیکي ((په چادومره تکیه مه کوه، چې په تلویې داسې مات شي، چې بیا دې روغیدل کلونه ونیسي یا هیڅ دسره روغ نشي)). ستا باور ستا دکمزورتیا لامل کېدای شي په هر شخص اعتماد کول دځان سره خیانت کول دي. دا درته هغه وخت په ثبوت رسیږي، چې ستا ترټولو دژوند باوري شخص درته دوکه درکړي او دژوندنه دې زړه درته موړ کړی. دمحمد (ص) حدیث مبارک دی، چې څلور شيان به چاته نه ښايي.

۱. ډېر علم

۲. ډېره شتمني

۳. دزړه راز

۴. دخپل سفر لوری

په بل دباور کولو نه مخکې لږ سوچ وکړه او خپل اوستي دوست ته دښمن په سرگه وگوره؛ نوبیا خپله قضاوت کولی شي.

خپله انرژي په خپل پرمختګ ولگوه!

ځواکمن اود د تدبیره ډک خلک دخپل پرمختګ لپاره شپه او ورځ هڅې کوي او دخپلو اهدافو د ترلاسه کولو لپاره خپله انرژي په مصرف رسوي. شته ځینې داسې خلک، چې خپل قووت نور ته د ځان خودلو لپاره ښکاره کوي او خپله ټول ځواک دنورو په ماتولو لگوي. ته ځواکمن یې ستا په بدن کې ځای پرځای شوې وړتیا تاته ستا هغه څه درکولی شي، چې ته یې په خپل ژوند کې غواړې؛ خو د ترلاسه کولو لپاره یې ځان په حرکت راوستلو ته اړتیا ده بیا وگوره، چې ته دنړۍ ترټولو خوشبخت انسان کېږي او کنه؟! بریالیتوب په غټ او برجسته بدن پورې اړه نلري؛ بلکې د فکر ځواک او ځیرکتیا ته اړتیا لري.

ځان غوښتونکي اشخاص تل دنورو سره مشکل لري او کوښښ کوي، چې په ډول نه ډول د بل د بریالیتوب مخه ډب کړي؛ ترڅو هغوی ناکام شي. د بل د پرخولو کې خپله کامیابي مه گوره. د ناکامیو نه عبرت واخله او خپله ټوله انرژي د ځان په اصلاح او پرمختګ لپاره مصرف کړه. نورو ته ستونزې مه زیږوه؛ کنه خپله به دستونزو جال کې راگېر شي.

الله تعالی د انسان بدن په داسې جوړښت سره جوړ کړی دی، چې هیڅ کومه نیمگړتیا پکې نشته او د هر کار ظرفیت یې په وجود کې نغښتی دی. ته باید داسې ځان مدیریت کړې، چې ټول ځواک دې په خپل بریالیتوب باندې مصرف کړې. انسان کله د ټولو خلکو لپاره ده؛ خو اذهان یې سره توپیر لري، نور خلک تر واکمنۍ او تاثیر لاندې راوستل د بدني ځواک تر څنګ فکري قووت ته ضرورت لري او دا هغه مهال شونې ده، چې دخپل تمرکز په مثبت ډول سره گټه واخلې همدا استاد بریالیتوب کیلي ده او هدف ته رسېدلو لاره ده.

فکر دې ومینځه!

په نړۍ کې (8,7) ژوند کوي، چې (1,4) مسلمانان او (2,2) عیسویان دي او پاتې نور دمختلفو مذهبونو پيروان دي، چې الله تعالى په مختلفو رنگونو، قومونو، ژبو، جوړښتونو او فکرونو سره پیدا کړي دي. فکر دانسان درهبرۍ لپاره د بدن خواکمن غړی دی، چې ټول وجود ورڅخه اداره کيږي. همدا فکر دی، چې انسان ته دنړۍ په کچه شخصیت او شهرت ورکوي. هغه ملتونه، چې ویښ فکرونه لري هیوادونه یې پرمختللي وي او دکومو قومونو، چې فکرونه مړه وي تل دنورو دنفوذ او قووت لاندې ژوند کوي.

هغه اشخاص چې روشن فکره وي او ټولنیزې اړیکې په مثبت ډول پرمخ وړي، په ټولنه کې ترېنه ویځ افراد جوړیږي او دښه شخصیت او شهرت څخه برخمن کیږي. روشن فکره خلک تل هر مسلې او موضوع ته دمثبتې انگېزې نه غور کوي او منفي پال خلک بیا ددوی برعکس وي، چې ترټولو خطرناک فکر همدا دی، چې دانسان دپرمختګ ستن په شا تمبوي، چې بېرته دپرمخت په لور په لور یې فکري ماشین په حرکت نه راځي او لاره یې دازغو نه ډکه وي. ستا د ذهن خزانه باید له چټلو او خبیثو افکارو او خیالاتوڅخه پاکه وي.

د خپلو اولادونو لپاره نقشه رسم کړه!

رابرت اوربن وايي: ((داپه ياد ولری، چې پدې نړۍ کې دوه ډوله انسانان اوسېږي: لومړی هغه چې په رښتيا ديو کار لپاره گام پورته کوي او دويم هغه، چې پلو وهي. حقيقت پاله خلک تل پدې فکر کوي، چې څنگه ځان موخو ته ورسوي؛ نو خيال پاله بيا موخو ته په خيال کې ځان رسولی وي.)) زمونږ په ټولنه کې هم انسانان په دوه ډوله دي: لومړی هغه، چې تل دخپل برياليتوب لپاره هڅه کوي او دويم هغه دي، چې نه هڅه وي او نه هم دنورو نه عبرت اخلي، تل په خيال پلو کې اوده کيږي او سهار په همدې فکر له خوبه پاڅيږي.

غواړئ چې اولادونه مو بريا ته ورسوي؛ نو په خپلو فکرونو دهنوی په اړه مخکې اوسۍ او تصميم ورته ونيسئ او هغوی په داسې ډول مدیریت کړئ، چې په هغوی باندې ستاسو مصرف شوې پانگه څو چنده عايد ترلاسه کړي، که اولاد مو ښه نوم او شخصيت ترلاسه کړي؛ نو دا طبعي خبره ده، چې دا ستاسو حمايت او دهنوی هڅه وه.

ستاسو صحيح حمايت او اولادونو ته د ډډه کړو زمينه برابرول ستاسو دا اولادونو خوبونه په رښتيا بدلوي، دا اولادونو سره ډېر جدیت مه کوئ؛ ترڅو بې جراته ونه روزل شي؛ ځکه داکم جراتي ناکامی پيلامه ده اوهم دکاميابۍ وسله ده. دا اولادونو روزنې لپاره نقشه جوړول به مو اولادونو ته انگېزه ورکړي. خپله دخپلو اولادونو راتلونکي په خپل فکر کې انځور کړئ، دهدف لپاره يې پلان په لاره واچوئ.

ژوند باید بی تجربې نه وي!

له لویو خلکو سره ناسته پاسته او په مجلسونو کې گډون کول موږ سره مرسته کوي، چې ټولنیزې اړیکې مو پیاوړې شي، خو دژوند نوې سطحې ته ورسېږو. جلسې او پېښې راسره دژوند په ښه کولو کې مرسته نه کوي؛ بلکې روحیه راکوي، چې دژوند دښه کولو لپاره خپهوکړو؛ نو په مجلسونو، سیمینارونو، غونډو او سیالیو کې په ښه توگه گډون وکړئ او خپلې نیمکړتیاوې له همدغه ځایه اصلاح کړئ. د ځان لپاره دهخونې مجلسونه یو فرصت وگڼئ او فعاله ونډه پکې واخلي.

څه باید وکړي؟

رښتیا هم چې ډېره حېرانوونکې ده، ځينې کسان دخپلو موخو ته درسيدو لپاره د اصلي مسير ورکيږي. ادگار هاوپه خپل کتاب (بريا تر ماتې اسانه ده) ليکلي دي: ((ځينې دخپل ژوند ترپايه پورې په خپل مخکې د الف دغرونو په څېر خنډونه ويني او دهمدې غرونو په پورونو کې مري. په داسې حال کې، چې دوی په داسې ستونزو کې راگېر وي چې لاملونه يې بهرني وي.)) هغه کسان چې لايې هم ډېرېا خوند نه دی خکلی پر دې نه پوهيږي، چې په کوم ځای کې دې، بايد په کوم وخت، له کومه ځايه او په کومه خوا ولاړ شي او څه بايد وکړي. هغوی پدې نه پوهيږي، چې موخو ته درسيدو لپاره اسانه لارې هم شته. ستا دژوند هدف خوب کول، خوړل، څښل او گرځېدل نه دي؛ بلکې تاسو بايد ملغلرې دسمندر د بېخ نه راوباسئ، چې دا په خوب کولو نه؛ بلکې په ستونزو گاللو سره ترلاسه کيږي. که غواړئ دستونزو سره مبارزه ډده کړئ؛ نو ی-تونزې مو ښکل کړئ.

ویره دې د زړه نه لرې خطا کړه!

تاسو به له وېرې سره اشنا یاست، خوډوله وېره پېژنئ؟ ویره دانسان دپرمختګ مخه ډب کوي. په پښتو کې یو متل دی: (هرڅوک دښې ویرېرې؛ خو څوک حل وایي او څوک نه). دلته مو دویرې نه هدف هغه ډار ندی، چې یو شخص یې په جگړه یا بل کوم ډگر کې لري؛ بلکې هغه ویره یادووم، چې دانسان دبريالیتوب په لاره کې اغزي ښیندي، هڅه کوي، چې دپرمختګ په لار دمزل په وخت موپښې څیرې کړي؛ ترڅو هدف دترلاسه کولو کې دستونزو سره مخ شو او دپرمختګ هدف رانه ورک کړي.

ځینې وخت به مو لیدلي وي، چې یو مسلکي او علمي شخص دوینا لپاره دریز ته راشي؛ نو دلوی ډار سره دویناپر مهال مخامخ کیږي، دارواپوهنې دعلم پوهان دا ستونزه نه؛ بلکې د ذهني ځواک ډار بولي او وایي: (علاج یې شونی دی؛ خو لږ زحمت غواړي).

ارواپوهان وایي: ((هر کله چې له داسې حالت سره مخ شئ، لس ځل ژووره ساه واخلي او بېرته یې دپوزې له لارې بهر کړئ.)) هرو مرو به مو هغه ویره لري شي. ددې ترڅنګ که غواړئ له دغې ستوزې نه دتل لپاره خلاص شئ، اړینه دښې وینا لپاره تمرین وکړئ، سټیج ته ودیږئ، مظالعه وکړئ، دوینا پر مهال خلک تر اغېز لاندې راولئ او په ډاډ، جرات او فصاحت سره خبرې وکړئ.

تاسو باید پدې پوهه شئ، چې هرڅه گټونکي او بایلونکي لري؛ خو باید پدې هم پوهه شئ، چې بریا دماټې د شریرو لهظو نه را زیږي او د پرمختګ په لور انسانان په حرکت راولي.

ښکلو شيانو ته ډېر گوره!

الله تعالی پاک دی پاک خلک خوښوي، الله ښکلی دی ښکلی شيان خوښوي او الله مهربان دی مهرباني خوشوي. دښکلي طبيعت پيدا کيدل دانسان د ذهني ارامښت لپاره دخداى (ج) يوه لويه تحفه ده. کله چې دکوم ذهني فشار لاندې وئ؛ نو دطبيعت ښکلا ته ډېر گورئ؛ ترڅومو فکر قدرتي ښکلا ته متوجې شي، چې ژوند مو سکون ترلاسه کړي. شين طبيعت دروحي ارامښت لپاره ښه وسيله ده، همدا ښکلا يې ذهنونو او زړونو ته ارامښت ورکوي. ښکلی طبيعت د انسان دذهن لپاره درمل دي، چې يو الهي سکون دماغو ته ورکوي، چې ورته اړتيا تر سترگو کيږي. تاسو بايد په کورونو کې يو وړوکی باغچه ولرئ؛ ترڅو د روحي فشار په وخت هلته لارښى او ځان ته سکون ورکړئ. شين طبيعت دروحي لپاره يوه ښکلې ډالۍ ده.

شخصیت په پېسو مه خرڅوه!

دا معلومه ده، چې شخصیت هغه څه دي، چې دانسان دژوند ټولو اړخونو سره نه بېلېدونکي اړیکه لري. کلونه وړاندې لوي پانگوال ایوان بوسکي دکلیفرنیا پوهنتون په اقتصاد پوهنځي دخبرو پر مهال ږړیل: ((حرص)) ښه شی دی. دا خبره دبوسکي لپاره په یوه لوی سرخوړي بدله شوه. کله چې دنومړي دغېري اخلاقي فساد په اړه په وال ستیریت ژورنال کې ځینې خبرې رابرسیره شوې، سل میلیونه ډالره جریمه او درې کاله بندي شو. په دې وروستیو کې هغه خپل ټول شته؛ ځکه له لاسه ورکړه، چې دشخصیت ساتلونه یې هېڅ پام نه و. په خلکو کې د نفوذ کولو او اغېز کولو لپاره لازمه ده، چې شخصیت موجود کړي؛ شخصیت ستاسو دموخوپه ترلاسه کولو کې مهم رول لوبوي، په ټولنیز ژوند کې مقام دخلکو په منځ کې لورساتي. تاسو باید پدې پوهه شئ، چې (شخصیت جوړول کلونه وخت نیسي؛ خو یوه کوچنۍ تېروتنه مو ټولې لاسته راوړنې په سین لاهو کولی شي او په تاسو باندې عادي نیوکه ستاسو دشخصیت په اړه دخلکو په فکرونو کې پوښتنې راپېدا کړي.) تل باید دهغه کړنو او ویناوو څخه ځان وساتئ، چې تاسو شخصیت او شهرت ته په لویه اندازه صدمه رسولی شي. (داغېزناکو انسانانو اووه عادتونه) کتاب لیکوال سټیفن کاوي لیکي: ((که وغواړو په خلکو کې داغېز او نفوذ رېښي خوړې کړو؛ نولومړی باید

له فکړه کار واخله □ ٦١

خپله ځان جوړو کړو؛ څو خلکو لپاره ايډيال شو.))
(ځنکه اغېز وکړو) کتاب ليکوال جان مکسويل وايي ((مهمه دا نه ده، چې
زمونږه نيت ښه دی اوکه بد؛ بلکې مهمه دا ده، چې لومړی خلک باور درباندي
وکړي. دباور پرته دايمي بريا ناشوني ده.)) دروغجن شخصيت هيڅ وخت دبريا
لامل کېدای نشي. مونږ بايد تل د ژوند په هره برخه کې صادق، امين او رښتيني
ووو. ترڅو خدای هم راضي کړو او په خلکو کې په اسانۍ سره نفوذ وکړو دابه
مو په راتلونکي کې ددې جوگه کړي، چې په نورو خلکو خپل نظريات په اسانۍ
سره تحميل کړو.

په نورو باوري اووسه!

شريل هرېل وايي: ((دژونديو درس دادی، چې تاسو په يو کس باندې دژوند په
يوه برخه کې باور نشئ کولی؛ نو پوه شئ، چې په هيڅ برخه کې پرې باور نشئ
کولی، ان هغه کسان، چې له هڅو سره سره يو څه وخت لپاره ديو کاذب
شخصيت له مخې وړاندې ځي، يوه ورځ هرو مرو له ماتې سره مخ کېږي او
شته نفوذ او اغېز يې له منځه ځي.

شخصیت څنگه جوړښت مومي!؟

فلیب دنولسمې پېړۍ یو روحاني وه. هغه به ویل: ((شخصیت دژوندبه یوه بې ارزښته شېبه کې جوړښت مومي.)) هر هغه ځای کې، چې اخلاقي اصول ترپښولاندې کړي وي، پوه شئ، چې دنفوذ په دیوال کې مو درځ پېداشو؛ نوکله چې دیوال درځ وکړي هره شېبه یې دلویدو امکان شته. ان کله کله لږ باران او باد ددې لامل کیږي، چې دغه دیوال په ځمکه راپریاسي. کله چې شرایط سختیږي، صداقت هم سختیږي، نه اسانه! فلیپ وایي: ((شخصیت په بهراني شیبو کې نه جوړیږي؛ بلکې یواځې ځان ښکاره کوي.))

غوره جملې دده کړه!

(جالېې او له نوښته ډکو جکلو سره کولی شئ خپل نفوذ زیات کړئ)

مطیع الله خواک

- دشرافت لار کېدای شي له ستونزو ډکه یوه لار وي؛ خودایواځینې لار ده، چې تاسو خپلو موخوته رسوي (جیمدورنان)
- مونږ ددې لپاره نه یو زیږیدلی، چې خلک مو خدمت وکړي؛ مونږ باید دخلکو خدمت وکړو. (جان مکسویل)
- که غواړئ ځان دلمر په شان وځلوی لومړی باید ځان دلمر په څېر وسوځوی (هتېلر)
- بې عقله خلک تل دذهن په ځای دقوت نه کار اخلي؛ ځکه ددوی په اند قوت دحل لاره ده (مطیع الله خواک)
- دراتلونکې هوساینې لپاره نن فکره وکړه وخت به درنه تېر شي (مطیع الله خواک)
- ارام فکرکوه؛ خو عمل ورته په چټکۍ سره کوه (نړېوال سوداگر)
- په ځان باور او پر نفس غلبه دبري لومړی شرط دی او عمر اوږدېدل دي. (ارسطو)
- دنورو او ځان په اړه دهر ډول قضاوت څخه لاس واخله؛ ترڅو اصلي ارامښت ته ورسېږي. (دییاک چوپړا)
- خپله نړۍ کې لوی خیالونه وگوره او دترلاسه کولو لپاره ورته دصفر نه کار شروع کړه. (مطیع الله خواک)
- دفکرخونه دې په علم او پوهه اباده کړه؛ نه په ناپوهۍ. (مطیع الله خواک)
- تعلیم غټه وسله ده، چې تاسو یې دنړۍ دبدلونه لپاره استعمالولی شئ. (نیلین دیلا)

٦٤ له فکړه کار واخله

- ماتې مه منه؛ بلکې په مبارزې سره يې په خوشبختۍ بدله کړه. (مطيع الله خواک)
- حقيقتونه پټ نه پاتې کيږي دورغ مه وايه. (خواک)
- ستا بريا ستا د مينې به شان تاته به انتظار ده؛ هغه ته درسيدو لپاره له اغزنو لارو تېر شه. (مطيع الله خواک)
- ديو بل احترام وکړئ؛ نه داخلک بياراخي او نه داوخت. (عالم)
- بريالي خلک شتمني نه خوښوي يواځې دا خوښوي، چې دخلکو په خدمت کې وي. (ستورات)
- تل سوچه او ارام فکر کوئ او عمل چټک کوئ. (نړېوال سوداگر)
- دوږو کاميابيو تعقيبول دلويو کاميابيو دلاسته راوړلو شروع ده. (نلسن منډيلا)
- ترټولو غوره غچ اخيستل دادي، چې په پوره جرات مخ په وړاندې حرکت وکړې او کينه گران همداسې پرېږدي.
- زړه اغوستل غېب نه دی؛ خو زور فکر غټ غېب دی (محمد اشرف غني)
- دخپل راتلونکي لپاره په ځان يوه مهرباني وکړه!!! ځان جوړ کړه؛ ترڅو دي راتلونکی جوړ شي. (مطيع الله خواک)
- هغوی چې نه ستړي کېدونکي هلې ځلې کوي؛ بالاخره کاميابيږي (بتهون)
- کله چې له کومې ستونزې سره مخ کېږو، په هغه فکر چې داستونزه يې راولاړه کړې ده، نه شو کولی هغه ته حل لاره پېدا کړو؛ نو اول دې فکر بدل کړه ترڅو دحل لار پېدا شي. (البرټ انشتين)
- داسې ورځ به راشي چې ته به راوينس شې؛ بيا به هيڅکله دومره وخت نه وي، چې تاسو هغه څه وکړئ چې تاسو تل غوښتي وو. هرڅه چې کوئ اوس يې وخت دی. (پاولو کويلو)
- هغه چې مينه درسره لري اوتاسو يې له زړه خوښيږي؛ هيڅکله يې غلط مه

کاروی. (مطیع الله خواک)

- فکر ته دې تغیر ورکړه ترڅودې نړۍ بدله شي. (مطیع الله خواک)
- ډېر کم دي، هغه څوک، چې به سترگو یې ویني او په ذهن فکر کوي،
(البرت انشتین)

- لوی فکرونه موخې لري؛ څو کوچني فکرونه هېلې لري.
- مصیبتونه نارینه او عیش ځناور زیروي (مقریزی)
- ریښتینی اتل هغه دی، چې پخپله غوصه او کرکه غالب وي (مرفیلسوف
دالایي لاما)

- په حقیقت مې خفه کړه؛ خوپه دروغو مې مه خوشحاله وه. (مرفیلسوف رومن
رولانا)

- ژوندبه ډېر ښکلی وي، که نور مونږ په خپل حال پریږدي (چارلي چاپلین)
- په ځمکه لویدل ماتې خوړل ندي؛ بلکې له ځمکې پورته کېدل ماتې خوړل
دي. (ابراهام لینکن)

- که غواړئ چې ځواکمن شئ؛ نو په یواځې ځان دجگړې چل دده
کړئ. (مطیع الله خواک)
- بریالی کېدل غواړې؛ نو دسختو سره دجگړې هنر دده کړه! (مطیع الله
خواک)

- سختیو کې دسکون کنجی پته ده. (مطیع الله خواک)
- داوسنی رهبرئ دنده پیسې پنځول نه؛ بلکې ارزښت رامنځته کول
دي. (سیلي بروان)

- شتون یې له ارزښته ډک دی؛ خو که ته ورباندې پوهه شي (مطیع الله
خواک)

ځان په خپله خوشحاله کړه!

(خوشحالي د ژوند ډیوه ده!)

مطیع الله خواک

ستاسو زړنه، فکرونه په ورځنې ژوند کې سکون ته اړتیا لري، چې داسکون په خوشحاله اوسیدو کې دی. دامعلومه خبره ده، چې انسان هغه وخت خوشحاله وي، کله یې چې زړه خوشحاله وي. ستاسو په شونډو مسکا ستاسو عمر اوږدوي، دځان خوشحالولو لپاره دنورو خلکو نه تمه مه لره؛ بلکې خپله ځان ته خوشحالي ورکوه، ستاسکون، خوشحالي، آرام او هر وخت دستونزو پر مهال په شونډو مسکا خورول ستاسوله ذهني فشاره ژغورلی شي. ته خپله یې، چې خپل سکون له منځه وړې! ته خپله یې چې ځان دخفگان منگولو ته سپارې، دځان خوشحاله ساتلو لپاره هیڅه وخت په نورو تکیه مه کوئ.

ارواپوهان وايي ((هیڅ وخت دومره تکیه په بل چامه کوئ، چې دهغې په لرې کېدو سره مات شئ، کېدای شي، چې تاسو دهغوی دخوشحاله کولو لپاره رښتیني مبارزه کړي وي؛ خو دهغوی په لرې کېدو به داسې مات شئ، چې هیڅ به ونه رغیرئ او یا به مو رغېدل ډېر وخت ونیسي.))

دخپل ځان دخوشحاله ساتلو لپاره پخپله کورنۍ داوладونو، مشرانو، کشرانو او په ټولنه کې دخلکو سره چلند پرمهال دخورا شفقت او مینې نه کار واخلي، چې روحي فشارونه مو ختم شي.

څنگه کولی شو، چې په خلکو کې نفوذ وکړو!؟

جان مکسویل (څنگه اغېز وکړو) کتاب لیکوال وايي: ((اوسنۍ اړیکې مو وسنجوئ. له هغو خلکو سره چې تاسو غواړئ په ژوند یې اغېز ولرئ د اړیکو کچه مو ورسره په کوم حالت کې ده؟ پدې پوهیږئ چې له هر چا سره باید څه ډول اړیکه ټینګه کړئ؟ دهغوئ سره ګډ ټکي لری؟

که مو ورسره په هغه کچه نه وي چې باید وي، نو داستاسو دنده ده، چې خپلې اړیکې ورسره پیاوړې کړئ.

ژورې اړیکې جوړې کړئ. که تراوسه په مسلکي برخه په هغه ډول اړیکې نه وي جوړې کړي، چې لازمه ده؛ نو هر ورو وروته وخت ځانګړی کړئ. وخت او کارونه موداسې تنظیم کړئ، چې ددې اوونۍ په پای کې چېرته سېل او چکر ته ولاړ شئ، یا هغوئ له ځان سره لویو غونډو او ناستو ته درسره بوځئ او ددې ټولو موخه داده، چې اړیکې مو ورسره پیاوړې کړئ.))

ورزش وکړئ!

فزيکي فعاليت مو بدن او روحي ژوند ته بلا ډېره ارامي وربښي. دخپلو دندې پرمهال دنورو اړيکو ترڅنگ ورزش ته هم وخت ځانکړی کړئ؛ ترڅو دفعاليتونو پرمهال دسستۍ او تنبلۍ احساس ونه کړئ. کله چې مو ذهن دخسته گۍ احساس وکړي بدن مو مړاوی او سست شي ستاسو بدن انرژي ته اړتيا لري بايد لازم مشروبات او نرم خوراک وخورئ، ترڅو موله لاسه ورکړې انرژي بېرته ترلاسه کړئ.

ارواپوهان وايي: ((هر سهار وختي له خوبه جيگېدل او ورزش کول، تاسو دټولې ورځې ستړيا ختمولی شي او ذهن ته مو سکون ورکوي، چې دفعاليت تراخېره به دکوم ستونزې سره مخ نشئ.))

مونږ په ورځني ژوند کې ډېر فعاليتونه ترسره کوو؛ خو ديو ساعت تمرين لپاره وخت نه لرو، لدې وروسته بايد ورزش ته وخت ورکړئ او هره ورځ تمرين لپاره بهر او يا يې د کورپه څنډه يا باغچه کې ترسره کړئ.

مطالعه وکړه!

مطالعه دانسان دسترگونه دجهالت پردې لري کوي مخکې مو ورته اساره کړې ده، چې هغه شخص وړون ندی، چې سترگي ونلري؛ بلکې هغه ږوند دی، چې علم ونه لري. هغه څوک یتیم نه دی، چې مور او پلار یې وفات شوي وي؛ بلکې یتیم هغه څوک دی، چې علم ونه لري. هغه څوک غریب نه دی، چې مال، ثروت او شتمني ونه لري؛ بلکې غریب او بې وزله هغه افراد او اشخاص دي، چې علم ونه لري.

دانسانیت لپاره جامه ده او دانسان سینگار علم او ذده کړه ده. دانسان دعقلي شعور ډېوه علم دی او دعلم په ګانه سینگار خلک په ټولنه کې ښه شخصیت څخه برخمن وي، نور خلک ورته په احترام قایل وي. علم په ذده کړه ولاړ دی، چې دذده کړې لپاره به هرومرو ښوونکي ته درومو، ددې لپاره، چې دژوند دسفر اصلي موخه معلومه کړو باید علم ترلاسه کړو.

د علم دترلاسه کولو لپاره مطالعې ته ضرورت دی، هغه خلک، چې بې مطالعې پوهان دي، دخلکو په منځ کې نفوذ نشي کولی. مطالعه درته عزت او شهرت درکوي، حلال او حرام درته جلا کوی، ښه او بد درته روښانه کوي.

مطالعه کولی شي، چې دژوند تیرو ته مو رڼا راوړي، دټولو بدبختیو او ناخوالو حل په مطالعه کې دی، که فکري پوخوالی، پراخوالی او ځیزکتیا غواړئ!

۷۰ □ له فکره کار واخله

یاستی، چې په مختلفو برخو کې مطالعه وکړی. که تاسو د سیاسي علومو یا د کوم بل پوهنځي زده کوونکی یاست او دخپلې رشتې سره علاقه او مینه لرئ، باید په خپله ډېره مطالعه وکړی؛ ترڅو د ژوند په ستونزو خبر او حل لاره ورته پیدا کړای شئ.

ارواپوهان وايي:

(مقام په لوړې چوکۍ او موقف نه اندازه کېږي؛ بلکې په هغه ستونزو او خنډونو اندازه کېږي، چې د موقف د ترلاسه کولو په لاره کې ورنه راتې رشوي یاست.)

نور وهڅوئ!

(ځان او نو رپه حرکت راوستل پوره هڅونې ته اړتیا لري)

مطیع الله خواک

هڅونه د پرمختګ او بریا تر لاسه کولو په برخه کې تر ټولو مهمه نقطه ده، چې انسان ته د بريالیتوب دروازه خلاصوي. الماني شاعر اوفيلسوف وايي: ((د انسان اصلاح کول، ډېر وخت نيسي؛ هڅول بيا داسې لګېږي، لکه په ژمي کې لمر.))
ويليم وارډ وايي: ((که غوره مالي وکړئ، کېدای شي درباندي باور ونه کړم، که نيوکه راباندي وکړئ، کېدای شي ښه مې ونه ايشی، که بې احترامي مې وکړئ کېدای شي ومونه ښم؛ خو که مې وهڅوئ هيڅکله به مو هېر نه کړم.)) تشويق او هڅونه په خلکو کې د نفوذ کولو لپاره هغه وسله ده، چې ویشتونکی د مرمر پرتو د افرادو په ذهن داسې پېر کوي، چې دهغوئ ذهنونه تر خپل اغېز لاندې راولي.

په نورو اغېز کول اسانه نه دي؛ خو تر ټولو مهمه لاره يې خلک هڅول او تشويق کول دي، که غواړئ ماشوم مو په درسونو کې ښه فکر ولري، د کوچني برياليتوب يا ماتې وروسته يې خپلو درسونو ته وهڅوئ که يې بريالی شوی وي، لا به کوښښ وکړي او که نه وي؛ نو حتماً به ستاسو د تشويق درناوی وکړي او خپله ناکامي به په بریا بدله کړي.

ډېر مسولیتونه په غاړه واخلي!

(رهبران لدې پېژندلی شئ، چې څنگه ستونزې پېدا کوي
او حللاره ورته پېدا کوي)

جان مکسویل

که غواړئ د صداقت اوربستیولی کې یوه بېلگه اووسی؛ نو اړینه ده، چې ډېر مسولیتونه په غاړه واخلي او په پوره ایماندارۍ سره یې ترسره کړئ. زیګ زیګلار وایی: ((غواړئ هغه کارونه وکړئ، چې باید ویې کړئ، داسې ورځ به راځي، چې هغه کارونه وکړئ، چې غوښتل مو ویې کړئ.)) مشهور فیلسوف او ارواپوه ویلیم جیمز وایی: ((که هرڅوک په ورځ کې دوه هغه کارونه ترسره کړي، چې زړه یې ترې توروې اوسخت ورته ښکاري چې ترسره یې کړي، په کافي اندازه به یې ترسره کړي وی.))

(اغېز څنگه وکړو) کتاب کې لیکوال لیکلی دي: ((غلام دهغه کسانو لپاره مناسبه کلمه ده، چې شخصیت او شرافت نه لري؛ ځکه دنورو دلوبو اوساعت تېرې وسیله به وي؛ خو که شرافت او شخصیت ولري، کولی شئ داډاډې خوند وڅکي؛ نه یواځې داچې هېڅ کوم منفی اړخ به ونه لري؛ بلکې دنورو لپاره به یوه بېلگه وي او په خلکو کې به پراخه نفوذ وکړي.))

دمسولیتونو په اخیستلو سره تاسو له هغه کارونه سره اشنا کېږئ، چې پخوا مو ترینه کرکه کوله او ترسره کول یې درته خورا ستړي کوونکي و؛ که مو په ژوند کې دمسولیتونو بارونه په اوږو کړل او تر منزله مو په صداقت سره ورسول؛ نو

له فکره کار واخله □ ۷۳

پدې پوهه شه، چې نورو ته به يوه بېلگه يې. مونږ تل دخپل مسوليت څخه تېښته کوو، چې همدا تېښته زمونږ د ماتې لامل کېږي بايد خپلو زمداريانو او اومسليتونو ته په مېړانه اوصداقت سره په خپلو اوږو بار کړو اود ټولنې په خلکو کې په پوره ډول نفوذ وکړو.

صداقت د ژوند د تېرولو يوه مهمه وسيله ده او ستا دا وسيله هغه وخت دوسلې په توگه کارولى شې، چې مسوليتونه واخلي! دخلکو په ژوند کې که د صداقت په اړه هرڅومره ووايو، بيا به هم کم وي.

د ځان سره ژمنه وکړه او تړون امضا کړه!

جيم دورنان پدې اړه داسې يو ليک ليکلى دى: ((ژمنه کوم، چې شخصيت مې په عالي بڼه وروزم. صداقت، شرافت او رښتينولي او دخلکو لپاره د باور وړ کېدل به مې دې د ژوند اساسي ټکي وي. دنورو سره داسې چلند کووم، چې دهغوئ څخه يې دچلند تمه لرم. غواړم د صداقت او شرافت ترچتر لاندې ژوند وکړم.)) غواړئ ژوند مو ددغه توافق نامې پر اساس پرمخ بوځي؛ نو لاسليک يې کړئ. لاسليک..... نېټه.

دابه ستاسو په ژوند کې يو مثبت تغير رامنځته کړي او له هغه کارونو به مووساتي، چې ستاسو د برياليتوب مخ نيسي.

ځان او موخو ته ژمن اووسه! ټول تمرکز دې په موخو ور سيده کړه او ځان ته په احترام قايل شه ستا راتلونکى روښانه دى؛ خو سر له ننه ځان ستومانه کړه. کار وکړه او موخې دې ترلاسه کړه!

نورو ته په احترام قايل شه!

(زه اصلا نورو ته احترام نه کووم؛ بلکې دخپل ځان ته درناوی کووم)
مطیع الله خواک

څوکاله مخکې یو روحانی ویلي وو: ((تاسو نه شی کولی په خپلو بدو حرکتونو سره دخلکوپه زړونو کې کېځای پیدا کړئ.))
که غواړئ دنورو خلکو زړونه وگټئ، باید هغوې ته په احترام قايل شی، که یو شخص یا ملگری مو دکومې موضوع په اړه نظر څرگندوي؛ نو تاسو باید هغې فکر ته درناوی وکړئ. دخلکو زړونه مه وژنئ، خلک مه رټئ، د مشرانو بې احترامی مه کوئ؛ ځکه دا ستاسو حیثیت او شخصیت ته په پوره مانا زیان اړولی شي.

دانساني اړیکو متخصص لس گیلین وایي: ((که حس کړئ چې دغه کس درته ارزښت نه لري، نه شی کولی دمهم والې حس ورکړئ؛ که هر څومره هڅه وکړئ.))

کېدای شي کله کله درسره داپوښتنه پیدا شي، چې په نورو کې نفوذ وکړئ ولې باید نورو ته پام وکړئ، هغه که هم چېرته ستاسو ملگري، دفتر همکاران وي؛ نه د کورنۍ غړي. باید پدې پوهه شی، چې مینه ددوی زړونه ترلاسه کوي او،

له فکړه کار واخله □ ۷۵

چې تاسو بل ته په احترام قایل نشئ او ارزښت وره نه کړئ؛ نو داستاسې دضعیفشخصیت ښکارندوی ده او تل به په ټولنه کې بې خونده ژوند ولری، که مو ژوند دموخو نه ډک وي او دلاسته راوړلو لپاره یې هڅه کوئ یوه وسیله یې دنورو افکارو او ته ارزښت ورکول دی.

حکایت صحابه کې یوه جالبه کیسه وه: یو ځوان دډېر سفر وروسته یو ښارته داخل شو ډېرستومانه اوږی وو، دیوې یخې چینې نه یې اوبه وڅښلې او هلته یې ډډه واچوله. لږ وخت وروسته یو بوډا سړی راغی او ځوان ورغبرگه کړه: بابا: ددې ښار خلک څنکه دي؟

بابا ورته ایي: تاسو چې دکوم ښار نه راغلي یاست دهغه ښار خلک څنگه وو؟ ځوان ورته وایي: ډېر بد وو!

بابا: ورغبرگه کړه ددې ځای خلک هم بد دی.

لږ ځنډوروسته یو بل ځوان راځی او هغه هم داوبودڅښلو وروسته دچینې په غاړه دمه جوړه کړه او هغه هم دبابانه دلومړني ځوان په څېر پوښتنه کوي بابا ورته وایي: تاسو چې دکوم ښارنه راغلي یاست دهغه خلک څنکه وو؟

ځوان ورته وایي: ډېر ښه او د عفت واله خلک وو.

بابا: ددې ځای خلک هم همداسې دی.

که نور درته په خپل نظر کې ښه ښکاره شو پوه شه، چې ته په هغوی نفوذ کولی شي او که درته ښه ښکاره نه شو؛ نو هیڅ اغېز به په نور خلکو ونه کړی. دنسان ښه والی دا نه دی، چې ښه ښکاره شي؛ بلکې ښه والی یې پدې کې دی، چې ښه ووسي.

خپل هدف دنورو په خوبښه مه ټاکه!

هدف دژوند هغه ټاکلې موخوې دي، چې مونږ يې دترلاسه کولو لپاره په ټول توان او قووت سره کار کوو، چې ترلاسه کول يې زموږ لپاره معنوي او مادي ارزښت ولري. دارواپوهنې پوهان وايي: ((هغه اشخاص، چې خپل هدف نشي ټاکلی، دهغه خلکو ۴۹٪ وروسته پاتې وي، چې خپل هدف په خپله ټاکي.))
ډاکټر مکسول مالتز دا توضیح کوي وايي: ((هغه کسان چې ستاسوپه شا او خوا کې دي، که يې ونه هڅوئ څومره منفي اغېز پرې کوي.)) که موخپلې موخې په خپل فکر او لرلېد سره مشخصې نه کړې؛ نو تاسو په هغه مينه، چې غواړئ ټاکل شوی هدف ترلاسه کړئ، نه يې شی. پدې اړه درته يوه ژوندۍ پېلگه مخې ته گډم:

(زما يو ملگری وو نوم (...)) کله، چې ددولسم صنف نه فراغ شو غوښتل يې په راتلونکي کې پيلوټ شي؛ خو دکورنۍ په خوبښه يې پوهنځی ولوست. يوه ورځ راسره ناست وو، ورغبرگه مې کړه درسونو سره څنگه يي. هغه راته وويل: څواکه داسې پوهنتون ته ځم لکه غلام، چې يم او دبل په امر هرڅه سرته رسوم، هېڅ مې ورته زړه نه کيږي؛ ځکه زما دخوښې پوهنځی نه دی.)
ډېری وخت همداسې کيږي، مونږ خپلې موخې دخپلې کورنۍ يا بل چا په خوبښه ټاکو او ترلاسه کول يې به يې داوسپنو نينو چيچل وي؛ ځکه هغه مينه چې دخپل انتخاب سره لرو دبل هغې سره يې نه لرو.

مالتز دهغې ښځې په اړه، چې دنومرې کتنځي ته ورغلې وه وايي: (ښځه کونډه وه، زوی يې کوچنی وو، ښځې زوي ته دپلار هغه هيلې تکرارولې، چې غوښتل

له فکره کار واخله □ ۷۷

يې ځوي په ځوانۍ کې ورته ورسېږي؛ خو زوی يې چې کله لوی شو، غوښتل يې خپله دځان لپاره لاره وټاکي، نيويارک ته ولاړ شي او هلته خپلې لوړې دده کړې سرته ورسوي. ښځه ددې لپاره ډاکټر مالتز ته راغلې وه، چې زوی يې له مور سره دغه ډول چلند کوي څو ورځې وروسته ددې ښځې زوي مالتز ته راغی وې ويل، دموږ دپرلپسې غوښتنو وروسته تاته راغلی يم. خبرې يې وغځولې، موږ مې ډېره راته گرانه ده؛ خوتراوسه مې نه دي ورته ويلي، چې ولې يې غواړم يواځې يې پرېږدم. ددې خبرې کولو جرات نه لرم. زړه مې نه غواړي موږمې خفه کړم؛ خو پوهېږي ډاکټر صاحب! نه غواړم هغه لار مخ ته يوسم چې پلار مې پرې روان وو. زه غواړم دځان لپاره نوې لاره او نوې کار غوره کړم.

ډاکټر وويل: نظر دې دستايلو دی؛ خو پلاردې څه کاره و، چې ته نه غواړې دهغه په څېر او وسې؟

هلک ورته وويل: پلار مې ډېر ښه سړی وو، سخت کار يې کاوه. په ژوند کې يې ډېرې سختۍ ليدلي وې. هڅه يې دا وه، چې ما هم کلک وروزي. زما په اند غوښتل يې پر ځان مې باور زيات کړي. هېڅکله يې نه يم هڅولی، هغه له هڅونې سره جوړ نه وو. کله به مو چې په کور کې لوبې کولې، نه يې غوښتل زه گټونکی شم، ما خپل کور پرېښود؛ ځکه دبريا غوښتونکی ووم. غواړم خپل انتخاب لپاره مبارزه وکړم او دژوند ته مې بدلون ورکړم. ډاکټر مالتز ورته په ډېره روحيه ځواب ورکړ نظر مو دقدر وړ دی، چې څه کوې ښه يې کوې، کاميابي مو غواړم.

په ژوند کې تشويق دبريالي ژوند لپاره کلي ده، چې اساسي رول په کې خپله کورنۍ، نژدې دوستان او نژدې خلک لوبولی شي. خپل اولادونه په کوچنيو تېروتنو مه تحقيروی او کوښښ وکړئ، چې هغوی کې دهڅونې هېس را ژوندی کړئ.

خپل ځان ته ارزښت په خپله وټاکه!

(ځان ته دخپل شخصیت معیار ټاکل دښه شخصیت لرونکي انسان یوه بېلگه ده)

مطیع الله خواک

د نړۍ ټول ارواپوهان پدې نظر سره متفق دي، چې دخفگان او درد په حالت کې یوازې مه ووسئ او کوبښښ وکړئ، چې نژدې ملگرو ترڅنګ ووسئ. د مینې او نفس عزت دبرخې متخصص او مشهور ارواپوه ناتانیل براند وایي: ((دا چې خلک ځان ته څومره ارزښت ورکوي، ددې پرته بل ارزښتناک او مهم شی نشته. خو کله کله په ژوند کې داسې پېښې رامنځته کیږي، چې انسان دیواځې توب او بې ارزښتۍ احساس وکړي.))

تاسو باید په ژوند کې د راتلونکو ستونزو ته دغبرگون ځواب ولرئ او کوچنۍ او لویې ستونزې مو حوصله خرابه نه کړي، که غواړئ پیاوړي او ځواکمن شئ؛ نو تل دنوروپه احترام او دروناوي سره خپل ارزښت زیات کړئ. هغه خلک، چې لوړ ځوکیو ته ځانونه کاندیدوي یا رهبران تل نورو ته ارزښت ورکوي، بیا خپل ارزښت دخلکو په زړونو کې زیاتوي. ته چې نه یې دنیا که ټوله ستا په نوم وي؛ نو هېڅ ارزښت ستا په وړاندې نه لري. دا اوس تاسو پورې اړه لري، چې څنګه دنور خلکو په ذهنونو او زړونو نفوذ کوئ. ځان ته خپله د ارزښت معیار ټاکل دښه شخصیت لرونکي انسان یوه بېلگه ده

په ځان باور به دې تر لوړو څوکیو ورسوي!

(باور پیاوړي قووه ده، چې د ماتولو ځواک یې په نړۍ کې نشته)
مطیع الله ځواک

داتلسمې پېړۍ نقاد او لیکوال سامویل جانسون وايي: ((په ځان باور د لویو کارونو د ترسره کولو لپاره لومړئ اړتیا ده.)) ستا باور تاته د ژوند ترټولو لوړه خوشحالي درکولی شي؛ ځکه ستونزې قوي خلک نور هم پیاوړي کوي او کمزوري نور هم کمزوري کوي.

دینسلوانیا پوهنتون استاد او ارواپوه مارتین سلیگمین وايي: ((هغه کسان چې پر ځان یې باور زیات اودنفس دعزت کچه یې لوړه وي، ترنورو ښې دندې پیدا کوي او په خپله دنده کې ترنورو هغه کسانو ډېر بریالي وي، چې په ځان باور نه لري.))

هغه کسان، چې به ځان باوري وو او بریا تمه یې درلوده په یو کال کې یې دهغه کسانو برعکس ۳۰٪ پرمختګ کړی، چې په ځان بې باوره وو.

که څوک غواړي له خلکو سره مرسته وکړي او ژوند یې ښه شي او په کار کې بریالي شي، اړیکې یې پراخې شي هڅه وکړي، داسې یو کار ورسره ترسره کړي، چې ځان یې ورته مهم شي، پر ځان یې باور زیات شي او دنفس عزت یې لوړ شي.

ستا تشویق دنورو لپاره د موثر دټېلو په شان دی، چې جامد ماشین به حرکت راوستلاس شي.

کونښن وکړئ دټولو کارکونکو نوم مو یاد وي!

شه او پیاوړي رهبران دا وړتیا لري، چې څنگه خپل کارکونکي تر خپل اغېز لاندې راولي او هغه ټول د یو واحد هدف په لور مدیریت کړي او په خپل امر لاندې یې راولي؛ نو باید لازمه ده، چې دټولو نوم یې یاد وي.

ناپیلیون بناپارت ددې برخې اوستاذ وو. هغه خپل ټول عسکر په نامه پېژندل او کله به یې، چې ورسره خبرې کولې نوم به یې ورته اخیست. ده به چې کله له خپلو عسکرو سره خبرې کولې له هریوه څخه به یې دهغه دکورنۍ، میرمنې او هغه ښار په اړه پوښتل، چې ژوند په یې پکې کاوه. نوموړي به هغه جگړو ته اشاره کوله، چې پوهېده مخامخ ولاړ عسکر په کې برخه اخیستې ده. دناپیلیون دې ډول چلند عسکرو ته له ده سره دتړون او وابستگۍ احساس ورکاوه. دا خبره هم بې بنسټه ده، چې کسانو یې په خپل رهبر ناپیلیون خپل سر ورکاوه.

کونښن وکړئ، چې تر لاس لاندې اشخاصو نومونه موزده وي او په ډېر درناوي ورسره چلند وکړئ؛ ترڅو په زړونو کې یې ځای ونیسئ او ستاسو ټولو غوښتنو او امرونه پرته له ځنډه ومني او په سلسله مراتبو کې کوم ځنډ او ځنډ واقع نه شي.

چې ستاسو هیلې ورته ارزښت نه لري، ځان ترې لرې وساته!

(هیاې مو دژوندې پاتې کېدو لپاره ستر دلیل دی)

مطیع الله خواک

ستاسو هیلې ستاسو دژوند امیدونه ټاکي، همدا هیلې دي، چې ستاسو ژوند ته ادامه ورکوي او په خپل ټول توان یې دپوره کولو لپاره نه ستړي کېدونکي هلې ځلې کوي. مشهور لیکوال مارک ټواین سپارښتنه کوي او وایي: (هغه کسان چې هیلو او ارزښتونو ته مو په سپکه سترګه گوري، ځان لري ترې وساتئ. کوچني خلک خلک دغه ډول عادت لري؛ خو لوی کسان مو بیا هڅوي، احساس درکوي او درته وایي، چې تاسو هر وروڼو خپلو هیلو ته رسېدای شئ. کله چې دخلکو په منځ کې یاست څه فکر کوئ، چې کم ظرفیت یاست یا په ځان باور نه لرئ؟)

گویتېه وایي: ((هیله کېدای شي ترټولو ښه ډالۍ وي، چې کولی شئ خلکو ته یې ورکړئ.)) ددې ترڅنګ دینس ریني په خپل کتاب (دژوند دملګري دنفیس عزت مو لوړکړئ) کې یوې جالبې کیسې ته اشاره کړې ده. څه ډول نورو ته ته هبله ورکول دهنګوی بالقوه وړتیا لورې، هغه وایي:

په ښونځي کې د تامي په نوم يو هلک وو، چې د ډېرو ستونزو سره مخ وو. هلک به پرلپسې ډول د ښوونکي پوښتنه کوله، خو د ښوونکي په ځواب نه پوهېده. اخر يې ښوونکي له دې خپل دده کونکي ناهيلي شو او ورته يې وويل، ته بايد نور درس ويل پرېږدې، ښه به وي، چې د ځان لپاره يو بل کاروبار غوره کړې؛ خو مور يې په کور کې خپل زوی ته درس ويل پېل کړل. تامي داسې موردلوده، چې په خپل زوي باندې پوره باوري وه. مور يې خپل زوی تامي وهڅاوه؛ ترڅو خپلو دده کړو ته ادامه ورکړي.

پوهېږئ تامي څه شي شو؟ هغه مخترع شو، دهغه نوم توماس اديسن وو. پر ځان باور درته ناممکن کارونه ممکن کوي او دېته مو هڅوي، چې خپل ځان د هدف په لور مدیریت کړئ.

سر ښکته کړه او دهغه مخ ديدن وکړه، چې نور يې نړۍ لږزوي هغه مخ کتاب دی.

د هر چاسره اړیکې جوړې کړئ!

د سیاسي ټولنپوهنې عالمان وايي: ((ټولنیزې اړیکې دانسان په شخصیت جوړونه کې مهم رول لوبوي، دنورو سره اړیکې ساتل او پالل د شهرت د ترلاسه کولو په برخه کې سنگینه وسیله ده، چې کولی شئ له دغې لارې خپل ټاکل شوي هدف ته ورسیرئ.))

هندي لیکوال مهندي سنگ وايي: له هغه کسانو سره، چې له دې وړاندې مو ورسره اړیکې نه درلودې، درپه یاد او پېدايې کړئ او دهغه څه له امله، چې ستاسو اړیکې خرابې شوي دي، بښنه وغواړئ. پوښتنه ترې وکړئ، چې ستاسو کومه ځانگړنه یې خوښیږي.

که غواړئ شهرت ترلاسه کړئ، موخو ته مو ورسیرئ؛ نو ستاسو گډون په ټولنیزو فعالیتونو کې اړین دي، داستاسو د باور د پیاوړتیا لپاره ارزښتمن تمامیدلای شي او له تاسو سره مرسته کوي، چې دخلکوپه زړونو کې ځانته زاله جوړه کړئ؛ ترڅو نفوذ پرې وکړئ.

د ويناوو غورچاڼ جوړکړئ!

هره ورځ عمومي مطالعې ته وخت ډېر ورکوم، چې ډېری برخه یې دنړۍ ځانگړو شخصیتونو مطالعه کول وي او دلویو پوهانو افکار لوستل وي. اکثره وخت په متوسطو او کله کله په لویو غونډو کې د ويناوال په حیث گډون کووم. دهمدې جالبو افکارو په رڼا کې د وينا چوکاټ برابرېم، د نړيوالو شخصیتونو او جالبو حکایتونو څخه هم استفاده کوم، چې دا راته ډېر به زړه پورې او جالب وي. دا زما د قووت یو مهم ټکی دی، چې کله وينا وکړم؛ نو دغونډې ورسته راته ملگري ډېره مینه راکړې او په خپلو خبرو کې وايي، چې تاسو ډېره اغېزمنه وينا وکړه او همدا تشويق ماته داسې انرژي راکوي، چې زه بار بار د وينا لپاره مینه پېدا کوي.

کله چې مطالعه ولرئ دریز ته مو په خطلو کې هېڅ کومه ستونزه نه راپېدا کیږي؛ مگر پرته له مطالعې په یوه مهمه ناسته یا غونډه کې سټیج ته جیگ شئ، هرمره به مو تېروتنه کړي وي؛ د وينا فن او هنر په مطالعه پیاوړی کیږي. کله چې مطالعه کوئ؛ نو دښو وينا لپاره په ذهن کې چوکاټ له همدغه ځایه ترتیب کوئ، ترڅو موډهن د فشار له غبرگون سره عادي شي او نیوکو او تېروتنو ته په وخت شعوري ځواب ورکړئ.

وينا د قدرت، شهرت او مقام ترلاسه کولو کې لوړ ارزښت لري هټلر وايي: (په جگړه کې خبرې او خطابي دنظامي عملیاتو ځای نیسي.)

خان پیاوړی کړه!

نورمن کزنس ویلي: (د ژوند غمیزه مرگ نه دی؛ بلکې غمیزه دا ده، چې مونږ ژوند کوو؛ خو دننه راکې څه مړه وي.) همداسې خبره اشلې مونږ ټاگو هم کړې ده، انسان چې له ترتولويي ماتې نه خورېږي، له دې امله دی، چې یو کس دڅه شي کېدو وړتیا لري او واقعا څه شی شي!

هغه انرژي تاسو دنورو په کمزورتیا لگوئ، هغه دځان په پیاوړتیا ولگوئ؛ ترڅو دستونزو سره جگړه وکړئ. دځان پیاوړتیا ستا په بدن کې دشته قووت په اساس لا قووت پیدا کولی شي؛ خو شرط دادی، چې انرژي مو په مثبتو لارو مصرف کړئ؛ نه په منفي لارو.

ستاقووت غرونه ږنگولی شي، هغه کارونه کولی شي، چې په تصور کې دې نه وي درسره ژمنه کوم، که له پورته سپارښتنو مو گټه پورته کړه؛ نو حتما به ستا بدن دنورو نه کلک او غښتلی وي او تل به دارامښت، سکون او وښتابه احساس کوي راشه! او پاڅېږه! ژوند ته دبدلون ورکړه! مبارزه وکړه ته اتل یې.

هره ورځ نوې انگېزه ایجاد کړه!

((ته گټونکی یې)) د کتاب لیکوال شیو کهره وايي: ((افکار مو قضاوت تحریک کوي. شور او هیجانات مو احساسات راپاروي. انگېزه مو د عمل پرلور بیایي.)) هر شخص دځان سره خپله انگېزه لري، چې دهغې پر اساس د انسان بدن لکه د ماشین په څېر په حرکت راځي او فعالیت اجراکوي، که دلارې په سر دچانه پوښتنه وکړئ، چې نن به څه ترسړکوی حتما به مثبت ځواب درکړي؛ خو دخپل ځان نه وپوښتئ، چې انگېزه مو څنگه ده؟ ځواب به مو منفي وي. دژوند لپاره دانگېزې وینبونه داسې مثال لري، لکه فصل ته، چې اوبه ورکړئ او ډېر حاصل ترېنه ترلاسه شي. که مو انگېزه مثبت نه وه بیا نو ستاسو ژوند هغه حیواناتو ته ورته دی، چې صرف دخوراک څښاک په لټه کې وي؛ نه دځان دځوندیتوب او بقا لپاره.

ژوند مو دیوې داسې مثبتې انگېزې په لرلو سره پرمخ یوسي، چې ټاکل شوي هدف ته په چټکۍ ورسیرئ او هغه خلک، چې ستاسو برعکس وواودي، له تاسو نه اغېزمن شي او تاسو ورته یو ه بېلگه (الگو) شئ. دژوند دستونزو سره جگړه کول دومره اسانه نه دي؛ خو که مو نه سترې کېدونکې هلې ځلې وکړي پرته له شکه بریا ستاسو ده، دا هغه وخت شونې ده، چې ژوند کې مو انگېزه شتون ولري.

بريالي خلک څوک دي؟

په ټولنه او نړۍ کې ډېر خلک ژوند کوي؛ خو ټول یو ډول نه وي او نه یوشان استعداد لري. الله تعالی هر انسان ته دهغې بدن ته په کتوسره وړتیا ورکړې ده، چې دژوند چارې پرمخ یوسي؛ خو پرته له شکه دانسان جوړښت خدای پاک داسې جوړ کړی دی، چې دهر کار کولو توان په کې شته. په پښتو کې یو متل دی (انسان دگل نه نازک؛ خو دسندان نه کلک دی) او دا یو حقیقت هم دی، په انسان وړه ناروغي راشي نو بیا یې چغې تر اسمانه رسیږي. او همدا انسان دی، چې الله تعالی ورته وړتیا ورکړې ده او دځمکې دبیخ نه معادنونه راباسي. خو خبر بريالي انسانان به څوک وي؟ څنگه خپل ژوند پرمخ وړي؟ ستونزې لري او کنه؟

هټلر وايي: ((که غواړئ ځان دلمر په څېر وځلوی، لومړی باید ځان دلمر په څېر وسوځوئ)) بريالی خلک تل خپل کار پسې گرځي د نور په کارونو کې مداخله نه کوي یواځې ژوند دخپلو هېلوډیوره کولو لپاره کوي دنورو خلکو متفاوت او روشن فکړه وي ټول تمرکز یې د ایښده نسل په سالمه روزنه وردوب وي. ځان غوښتونکی او لالچي نه وي نورو ته داسانتیاوو په برابرولو کې چرتونه وهي. دبريالو خلکو دژوند راز همدادی، چې تل دستونزو سره مبارزه کوي، هېڅ خنډ یې دپرمختګ مخه نه شي نیولای. ډېر وخت خلک فکر کوي، دوی کومه ستونزه په ژوند کې نه لري، که مطالعه شي نو ترنورو به یې ستونزې زیاتې وي؛ خو بريالي خلک کوښښ کوي دهر ډول تهدید په وړاندې جګړه وکړي ماتې نه مني. د دا ډول افرادو راتلونکی ځلانده وي. بريالي هغه څوک دي، چې دستونزو او مشکلاتو سره داسې جګړه کوي، لکه یو ځواکمن سرتېری چې دجنگ په مېدان کې ددښمن په وړاندې دسر څخه هم تېر وي؛ خو ماتې نه مني.

خوب کول کم کړئ!

ورځني فعالیتونه مو زخت ستونانه کوي، ذهن مو تر فشار لاندې راځي بلخصوص هغه خلک، چې دورځې ډېره مطالعه کوي ځان دنوي مسایلو او پېښو نه خبروي، ددوی ذهن تر فشار لاندې راځي او ارام ته اړتیا لري داراوپوهنې پوهان وايي: ((که ارام دنورمال حالت څخه ډېر شي او دا عمل تکرار شي، انسان دخپلو فعالیتونو وپه وړاندې دتېلې احساس کوي.))
دا حقیقت هم دی که خوراک زیات شي عبادت به کم شي. که خوب زیات شي تبلي به زیاته شي او که نقل ډېر شي؛ نو علم به کم شي. په خپل وخت وده شئ، راپاڅئ. تجاوز مه کوئ په پښتو کې متل دی: (څوک چې خوبونه کوي؛ نو میځې یې نر کتیاڼ زیږوي) خوب راکم کړئ او کار ډېر وکړئ.

په بېره پریکړه مه کوئ!

(په ارامه فکره وکړه!)

تاسو کله له داسې ستونزې سره مخ شوي یاست، چې یوڅوک درته دیوې موضوع په اړه خبرې کوي، لایې خبرې ختمې شوي نه وي او د موضوع په اړه خبر نظر څرگند کړی وي. دامعلومه خبره ده، چې له دا ډول ستونزې سره ډېر وخت مخامخ شوي یو.

ارواپوهان وايي: ((مونږ نشو کولی، چې په یو وخت کې ښه اوریدونکي واوسو او هم په ډېره بېره سره دیوې موضوع په اړه خپل نظر څرگند کړو.)) هر وخت، چې هرڅوک خبرې کوي ترپایه یې خبرو ته غوږ ونیسو، کله چې یې خبرې تمامې شوې وروسته خپل نظر ښکاره کړو. لوړی سوچ وکړئ او بیا قضاوت په چټکۍ قضاوت مه گڼئ!

هیڅ انسان په ځان بسیا ندی!

د سیاسي علومو پوهان انسان ته یو ټولنیز حیوان خطاب کوي ارسطو وایي: ((انسان یو ټولنیز حیوان دی، چې په یواځې ځان هیڅ هم نشي کولی.)) په ټولنه کې انسانان یو بل ته مهتاج دي، هیڅ یو شخص دنورو پرته په ټولنه کې ژوند په مخ نشي وړلی؛ نه تنها خلک؛ بلکې دولتونه هم خپلې موخې په یواځې ځان نشي ترلاسه کولی اړ دي، چې یو بل سره اړیکې وپالي. مونږ همدا شان الله تعالی پېدا کړي یو ترڅو دپه په ګډه سره ژوند وکړو، د سختنې پر وخت د دنور سره مرسته وکړو، دخلکو دباورونو خلاف په نړۍ نه کوم انسان او نه کوم هېواد په ځان بسیا دی، هریو په پخپلو کې یو بل ته اړ دي. بریالی خلک تل په ګډه سره ستونزو ته دحل لاره پېدا کوي الله تعالی په قران کې فرمایي ((وشامرهم فز المر بینهم)) ترجمه: تاسو په خپل منځونو کې مشوره وکړئ. دا معلومه ده، چې په اتفاق کې برکت دی او کارونه په اسانۍ سره پرمخ وړلی شو.

هغه څوک، چې دنوروسره روابط، نه لري په ندرت به خوشحاله وي. د یوکس نه دوه کسان غوره وي؛ ځکه د کار ګټه یې زیاته وي. هغه څوک، چې پرځمکه راپریوځي باید لاس ورکړو، چې له ځمکې نه یې راپورته کړو؛ خو افسوس دهغه خلکو په حال، چې په ځمکه راپریوځي دلاس ورکولو یې څوک نه وي. په ګډه سره ژوند کول، دنورو سره مرسته کول او اړیکې ساتل دبریالیو انسانانو دمثبت فکر ښکارندوی ده.

د نورو خبرو ته غور ونیسئ!

(ډېر واوره او کم ووايه!)

مطیع الله خواک

داسمه خبره ده هرڅوک یوه ځانکړنه لري، په یوه برخه کې پیاوړی وي؛ خو ترټولو ښه مهارت، چې رهبران یې کاروي یې او نو تر خپل اغېز لاندې راوړي هغه دنورو خبرو ته ښه غور نیول دي. گټونکي خلک په ورځ کې تر څلویښت سلنه زیاته اندازه دنورو خبرو ته غورنيسی. دنورو خبرو ته غور نیول دانسانیت تقاضه ده، ښه شخصیت دسینگار جامه ده. محمد(ص) هم خپل امتیان د ډېرو خبرو له کولو نه منع کړي دي مبارک فرمایي: (څوک چې ډېرې خبرې کوي هغومره به یې غلطیانې زیاتې وي). دنورو خبرو ته غور نیول دهغوی احترام کول دي.

د ارواپوهنې ډاکټر جویس برادرز وایي: ((غور نیول ترټولو صمیمانه چاپلوسی او غورمالي ده.)) کله چې دنورو خبرو ته غور نږدی اصلا هغوی درته ارزښت نه لري؛ خو دمقابل لوري خبرو ته غور نیول ستاسو ښه شخصیت هنداره ده او یو ډول مقابل لوري ته درناوی دی. المان الاصله فیلسوف بات پلیم وایي: ((دمینې یوه نشه غور نیول دي.)) ترټولو لویه غلطی داده، چې دخبرو په مجلس کې ناست یاست او د نورو خبرې ورپرېکړې له دا ډول کار مه کوئ؛ بلکې په

له فکړه کار واخله □ ۹۱

دادول ورته غور ونیسئ، چې تاسو یې تر تاثیر لاندې راغلي یاست. په نړۍ کې دوه ډوله خلک ووېسي یو هغه دي، چې تل دنورو خبرې ورپري کوي او ځان پوهه ښايي؛ خو اصلاً دا نه پوهیږي او بل هغه، چې لږ وایي او ډېر اوري دا ډول خلک بیا دبريالیتوب ډېر فرصتونه لري. ډیل کارنگي وایي: ((که نورو ته په پوره غور غور کېږدئ تاسو کولی شئ، چې په دوه اونیو کې د دوه کلونو په کچه اغېز وکړئ.)) گټونکي خلک تل دنورو خبرو ته ښه په پوره غور او دقت سره موټوچې وي، هغه خلک، چې علمي او عقلي شعور نه لري هغوی بیا ددې نزاکت نه عاجز وي.

ډیویډ سوارتر د(لوی فکر جادو) کتاب کې لیکي: (لوی خلک غورنیول انحصاروي او کوچني خلک بیا خبرې انحصاروي) تاسو په مجلس اداپ مراعت کړئ او تل باید دمقابل لورې خبرې نقص نه کړئ. هټلر وایي: ((دډېټرو خبرو کول پرځای عملي اقدام وکړه.)) له خبرو عمل بهتر دی.

الله تعالی انسان ته دوه غوږونه او یوه ژبه ددې ورکړي او منطق یې دادی، چې ډېر واورې اولوې خبرې وکړي.

هیلې دې ژوندی وساته!

(ترڅو چې ژوندی یې د ځمکې په سر هيله او امېد شته او کله، چې هيله او امېد شته رقابت او سيالي هم شته!)

عالم

ژوند کې ترټولو مهم او له ارزښته ډک، چې د انسان ټول ژوند دهغې په لور حرکت کوي هغه زموږ هیلې دی. امیدونه، هیلې او خیالونه په حقیقت بدلول مبارزه، نه ستړي کیدونکې هلې ځلې غواړي، چې تا تر خپل منزله ورسوي. هیلې ستا د ژوند کولو اسره ده؛ که غواړئ خپلو ارمانونو ته ورسیرئ، داسې یو شخص ځان ته الگو وټاکي، چې دهغې د شخصیت نه تاسو اغېزمن شوي یاست. هر انسان ځانته الگو لري څوک چې خپل پلار او نور داسې شخصیتونه الگو یا نمونه ټاکي، چې هغوی د ژوند د ستونزو سره څنګه مبارزه کړې ده، چې ژونديې بدلون کړی دی.

ویارونه، افتخارات او شهرت ترلاسه کول په پېسو کې نه؛ بلکې ستا د ژوند په هغه حالاتو پریکړه کوي، چې تاسو ورنه د پرمختګ په لاره راټیټ شوي یاست.

تر ټولو لوی مصیبت څه شی دی؟

تر ټولو لوی مصیبت دادی، چې عاقل سړی د احمقې ښځې سره او هوښیار ښځه د احمق سړي سره د ژوند ملګري شي. او دا داسې مرض دی، چې هیڅ علاج نه لري. په ژوند کې ښه ملګري دالله تعالی هغه لویه تحفه ده، چې په خپلو بندګانو یې لورولې ده. ښځه دانسانیت روزونکې، پالونکې او پیدا کوونکې ده. کوښښ وکړئ داسې څوک غوره کړئ، چې په انتخاب یې بیا پښیمانه نه شي، ځکه که مو دژوند ملګری روشن فکره ووسي ستاسو ګټه ده او که نه وي؛ نو تاسو به زیان وکړئ. په پښتو کې یو مثل دی: ((دبريالي کسانو په شا دیوې هوښیارې ښځې لاس وي)) همدا ښځه ده، چې ته یې زېږولې یې، تاته یې شخصیت درکړی دی او ته یې په خپل بطن کې نهه میاشې ساتلې یې. که دژوند دغه ټاکنه مو غوره وه، تل به بريالي یاست او که ددې برعکس وه، بیا به موژوند له ستونزو سره ډکه وي. کوښښ وکړئ څو ښه، هوښیار او باسواده ملګری وټاکئ.

د خوشحالی رازونه په څو ټکو کې!

ډېر وخت مو ذهن تر فشار لاندې راځي، د نارامۍ احساس کوو او هڅه کوو دغه ستونزه مو له منځه لاړه شي؛ خونه کېږي. ځينې تجربې مې لاندې ليکلي دي، چې پر اساس يې کولی شو، نارامه فکرونو، خفه زړونو ته د خوشحالی زېږ ورکړو. هغه لاندې دي.

۱. له چانه کرکه مه کوئ؛ تل دنورو سره مينه وکړئ!
۲. غصه مه کوه د عقل ډيوه مړه کوي، انسانيت وژني!
۳. ساده ژوند وکړئ له ډېر عصري ژوند سره علاقه مه کوئ!
۴. دنورو نه تمه مه لره شايد دهغې له وسه هغه څه پوره نه وي، چې ته يې امېد لرې اوستا زړه خفه شي!
۵. تل په تبسم سره خدا کوه؛ په قحقهها خدا سره دزړه زور کمېږي!
۶. نورو ته ډېره بځنه وکړه شايد زړه دې آرام شي!
۷. يو وفادار او ښه ملگری ولره، چې دستونزو په وخت کې درته حوصله درکړي!
۸. له منفي کرايا خلکو لرې وتښته!
۹. دخلکو سره ښه چلند وکړه او هغوی ته يوه الگو شه!
۱۰. نورو درناوی وکړه ستا دروناوی به هر ورو کېږي!

خلک لوی وگڼه او ارزښت ورکړه!

(نورو ته ارزښت ورکړه، چې ژوند دې د محبت نه ډک شي)

مطیع الله خواک

نورو ته ارزښت ورکول خپل قیمت دعزت په بازار کې لوړول دي، هغه څوک، چې تل دنورو په راپرځولو کې فکرونه وهي هغوی هر ورو راچپه کیږي. الون لوی مک گینس وایی: ((په دنیا کې تردې بل لوی کار نشته، چې یو چاته ارزښت ورکړئ او بریا ته ورسېږي)) نورو ته اهمیت ورکول دهغوی په شخصیت جوړونه کې مهم رول لوبولی شي. جان (دبریا سفر) په کتاب کې لیکلي دي: ((وډه کول او خپلو بالقوه وړتیاوو ته رسېدل او نور ته ارزښت ورکول دبریا له دریو اجزاوو څخه دي.))

خپله بریا دنورو په کامیابی کې ولټوه؛ نه دهغوی په ناکامی کې تاسو غواړئ، چې نورو ته یوه الگو شئ او په احترام درته قایل شي؟ هغوی ته وخت ورکړئ ستونزې یې په غور سره واورئ، مینه ورسره وکړئ او ترټولو مهمه لا دا ده، چې ارزښت ورکړئ.

دلاک هید دالوتکو دجوړولو دشرکت مشر رابر گراس، یو وخت دشرکت مدیرانو ته وویل: ((دتوکو تولید یوه او شرکت بېله مسله ده؛ ځکه شرکت هغه څه دی، چې تر انسانانو غوره نه دی او هغه څه، چې مونږه یې تولیدوو، تر هغه چاغوره نه دي، چې تولیدوي یې. مونږ موټر، الوتکې، یخچال، راډیو یا کورونه نه تولیدوو، مونږ انسانان جوړوو.))

که فرض کړو تاسو ته څوک دکورنۍ مسلې په حل يا مشوره کې ارزښت درنه کړي، څه احساس به کوئ؟! حتما به ناهيلې کيږئ؛ ځکه کورنۍ درته په احترام قايله نه ده، له ځانه يې پېل کړه ژمنه وکړه، چې نورو ته ارزښت ورکول به مو دژوند سره کرښه وي. پدې سره نفوذ وکړئ او په کورنۍ، ټولنه کې به هم د لوړ ارزښت نه برخمن شئ.

د مرستې لپاره وړ کسان غوره کړئ!

(څېړکتيا د بدن په غټ والي نه؛ بلکې د فکر په لوی والي کې پټه ده!)
مطیع الله خواک

کله چې مو وده او پرمختګ وکړ او دنورو د ودې او بقا لپاره تیار شوی، نو ددې وخت دی، چې پریکړه وکړئ، څه ډول کسان انتخاب کړئ. وې روزی څو وده او پرمختګ وکړي.

وخت ته په ارزښت قايل شئ!

(ځان وخت ته تسليم کړه!)

مطیع الله خواک

مخکې له دې چې کارونه ترسره کوي، لومړی ځان پسې وخت قېد کړي. (اوسپنې ته هغه وخت شکل او بڼه ورکول کیږي، چې ښه گرمه شي.) وخت درسره په هیڅ صورت وفا نه کوي، نه یې هم له دبل کوم چاسره کړې ده. وخت روان دی؛ خو مونږ ډېر دوخت نه ورسته پاتې یو. وخت ارزښت لري، که قیمت یې لرلای؛ نو ټول په ترېنه عاجز خو دا یوه طبیعي دوران دی، چې وخت پر انسانانو تېریږي. ددې وخت حساب کتاب به دهر انسان سره کیږي، چې څنکه مو تېر کړی دی په ښو او که په بدو کارونو کې. دوخت نه گټه پورته کړه، ترڅو مو ژوند ته بدل شي. همدې وخت مونږ ته ډېری فرصتونه راکړي؛ خو مونږ ترېنه مثبتې گټه نه ده اخیستې. دپښتو ژبې مشهور متل دی: (دنن کار سبا ته مه پرېږده!).

د خپلو اولادونو د ژوند لپاره نقشه رسم کړئ!

(اولادونه هغه نیالګي دي، چې تاسو یې په راتلونکي کې تر سیوري لاندې
کینی او مېوه یې خوری)

مطیع الله خواک

رابرت اوربن وايي: ((داپه یاد ولرئ، چې په نړۍ کې دوه ډوله انسانان ژوند کوي: لومړی هغه چې په رښتیا دیو کار دترسره کولو لپاره ګام پورته کوي او دویم هغه چې خیال پلو وهي.)) حقیقت پاله خلک تل پدې فکر کوي، چې څنګه کېدای شي خپل اولادونو دراتلونکي لپاره سر له اوسه نقشه رسم کړي او هغوی د خپلو موخو په طرف په حرکت راولي، چې داډول خلک معمولاً بريالي شوي او دي.

خیال پلو خلک په خیالاتو کې ډوب وي او هدف ته دمبارزې پرته په بستر کې رسېدلي وي، خو دخوبونو نړۍ وړانېږي او په حقیقت نه بدلیږي. ستاسو اولادونه ستاسو ~~خوځېد~~ مهمې سرچینې دي، چې دروښانه راتلونکې لپاره یې په داسې نقشه کار وکړئ، چې تاسو نه یاست او په میراث مو ورته مثبت پانګه پریښي وي. د کارخانو، ثروت (شتمني) خپل نسل ته مه جمع کوه؛ بلکې معنوي ارزښتونه ورته هبه کړه. که دنړۍ خلک اوس په داسې ژوند کوي، چې دپخوانیو

له فکړه کار واخله □ ۹۹

خلکو د ژوند په پرتله ډېر عصري دی، دا د معینوي پانگې برکت دی. ددې کتاب لیکوال زه (مطیع الله خواک) خپل اولادونو ته په راتلونکي کې په میراث د معنویاتو یوه لویه خزانه ډالۍ کوم، چې هغه یوه لویه کتابخونه وي. دامې د ژوند د اساسي موخو څخه دي. شتمني د انسان شخصیت نه بدلوي؛ بلکې علم دی، چې انسانانو ته یې قدر، شهرت او شخصیت ورکړی دی. اوس هم وخت لری په مادیاتو تمرکز مه کوی، معنویات راژوندي کړئ.

پوهه دې زیاته کړه!

(علم دانسان دسترگو او عقل نه دجهالت پردې لري کوي)

مطیع الله خواک

پوهه انسانیت، سوله، آرامي، ژوند، پرمختگ او وړولي زېږوي او ناپوهي جگړه، تیرې، بدبختي، نارامي، وژنه، وحشت او دانسان به جامه کې حیوانان په ټولنه راپېدا کوي. راځئ هم ځانونه او هم مو اولادونه دخدای تعالی له دې سترې تحفې نه برخمن کړو.

هغه خلک، چې پوهه، علم لري او روشن فکره وو نن په نړۍ ترټول مخکې دي، مونږ باید پدې پوهه شو، چې هیوادونه دراتلونکې نسل لپاره جوړېږي؛ نه د اوس لپاره. دژوند په تیرو کې هغه وخت دخپل هدف لاره پېدا کولی شو، چې دپوهنې مشال راسره وي. دا هغه رڼا ده، چې مصنوعي رڼا گانې یې مقابله نشي کولی. انسانیت په دولت نه دی بلکې انسانیت پېژندل او خپلول دپوهې پر اساس کیږي. پوهه ترلاسه کول دباتمدنه ژوند غوښتنه ده، د عقل او منطق غوښتنه ده، دهیواد او ابادۍ تقاضه ده.

تاسو باید پوهه ترلاسه کړئ. زموږ، ستاسو او دټولو خلکو گټه په پوهه کې ده او پوهه په علم کې نغښتې ده. دعلکم لپاره علمي مرکزونه جوړ کړئ مه یې وړانوی، همدا زموږ د وړان هېواد د ابادۍ یواځینی هستي ده.

خلکو ته د دده کړې زمینه سازي وکړئ. مرسته ورسره وکړئ، ظمیرونه مو راوینس کړئ. سترگې مو خلاصې کړئ او خلک دعلم طرف ته رادعوت کړئ. همدا مو بریالیتوت دی. دټولو انسانانو پرمختگ په علم او پوهه کې پروت دی. پرته لدې نه هرډول کامیابي ناشونې ده.

دلته دهغه کسانو نومونه وليکئ، چې غواړئ ستاسو په مرسته پرمختګ وکړي!

(ستاسو ناچیزه مرسته دېل انسان ژوند بدلولی شي!)

مطیع الله خواک

زما په اند ژوند هغه وخت له خونده ډک وي، چې دنورو سره مرسته وکړو. دهغوی دبرياليټوب لامل مونږ شو، ستر شي او بيا له تاسو څخه په خورا درنښت مننه وکړي. دا هغه عادي مننه نه ده، چې په ورځيني ژوند کې يې له خلکو اورئ؛ بلکې دا ستا دهغه زحمتونو ثمره ده، چې تا د يوچا دبرياليټوب لپاره ويستلی وه. هغه څوک، چې تاسو يې په اړه فکر کوئ، غواړئ پرمختګ وکړي او يا دهغې سره په موخو ترلاسه کولو کې مرسته کوئ! څوک دي؟

۱.

.....

..... ۲.

..... ۳.

..... ۴.

..... ۵.

د خپلو وړتیاوو نه اعظمي استفاده وکړه!

(وړتیا مو دژوند د ستونزو په جگړه کې سینه داسې ساتي لکه زغره، چې
سرتېری د خطر نه ساتي!)

مطیع الله خواک

تاسو کولی شئ لوړو څوکیو ته ځانونه ورسوئ. ستاسو په بدن کې دا وړتیاوې
شته، چې تاسو تر خپلو موخو ورسوي او دژوند بدې شېبې مو بدلې کړي. دلته
درته یوه کیسه مخې ته گډم: (ته کتونکی یې) کتاب کې لیکوال راخیستې ده.
یوسړی وو، چې دخرڅلاو ډېر ښایسته بالونونه (پوکاني) یې جوړول. نوموړي
تور، سپین، شین او هره رنگه بالونه لرل، هرکله به یې، چې کار خراب وو؛ نو
څو بالونونه به یې هواته خوشې کړل ماشومانو به، چې ولیدل دخرڅونکې خواته
په منډه شول. هریوبه هڅه کوله، چې یو یو واخلي. پدې سره به یې بازار گرم
شو. دې پروسې ته به یې ټوله ورځ دوام ورکاوه.

یوه ورځ یې داسې احساس کړه، چې واسکت یې څوک له شا نه راکش کوي،
چې گوري ماشوم دی او پوښتنه ترې کوي. کاک جان! که چېرته داتور بالون
هم پورته کړې هغه به هم والوځي؟ سړی ددې هلک له خبرې متاثره شو او په
همدردي یې ځواب ورکړ، زویه! خبره دبالون به رنگ کې نه ده، چې پورته

له فکره کار واخله □ ۱۰۳

والوخي؛ بلکې دا هغه څه دي، چې دهغې په داخل کې دي ترڅو پورته الوت وکړي.

دخپل جوهر نه ښه استفاده واخله! ترڅو مو خوبونه په حقيقت بدل شي او ښه راتلونکي ولري. ته يې هغه څه کولی شې، چې په خپل ژوند کې يې غواړې ته اتل يې، ته قهرمان يې، ته يو شخصيت يې. ستامخې ته پرته ستونزې تا نشې ماتولی، ستا دپرمختگ مخه نشې ډب کولی؛ خو دا هغه وخت شونې ده، چې خپل پټ قووت په مثبتو لارو وکاروي؛ نه په بې ځايه کارونو کې، له ستونزو دده کره او په فکري قووت ورته دحل لاره پيدا کړه ستا د برياکلي (کنجی) له تاسره ده، خپل دقسمت تاله (قلپ) ورباندې خلاص کړه.

له ملگرو سره عکسونه واخله!

(عکسونه د ژوند لپاره ثابته او ژوندی خاطره ده!)

مطیع الله خواک

چې ته اوومري څوک به ژاړی؟ کتاب لیکوال روبین شرما وایي: ((عکسونه د ژوند ښکلې شیبې ثبت کوي او کلونه وروسته تاسو هغه شېبو ته بیایې او تېر خاطرات درپه زړه کوي.)) تل د ځان سره یوه کېمره یا موبایل ولری او ښه جالبه عکسونه واخلي دا به هغه څه وي، چې تاسو کلونه وروسته هغه وخت ته بوځي، چې تېر کړي مو وي.

ژوند له ښکلو هیندارو نه ډک دی، چې په خوشحاله تېرول یې دا هر انسان غوښتنه ده. په نړۍ کې داسې څوک نشته، چې دښه ژوند تېرو او لپاره هڅه نه کوي. ایا څوک شته چې داسې صفات ونلري!؟

داسې به هیڅ کوم نفر د ځمکې پرمخ پیدا نه کړی، چې ښه ژوند، کور او ښکلی طبیعت یې نه وي خوښ؟

داسې څوک نشو پیدا کولی؛ ځکه د روح د سکون لپاره اړ یاست، چې دخپلې کورنۍ، اولادونو او ملگرو سره میلې وکړي او ژوند خسته کونکې شیبې لږ ساعت خوشحاله تېرې کړي.

ژوند د مشکلاتو داستان دی!

(ژوند داستان کړه او لیکوال یې په خپله شه!)

مطیع الله خواک

ژوند د خدای تعالی بخڼه او دانسان طبیعي حق دی، هېڅوک له دېحقه نشي-
بې برخې کېدلی. دژوند حق نه چاته ورکول کېږي او نه هم له چانه اخیستل
کېږي. دایو ذاتي او الهي تحفه ده. ژوند کول ستونزو نه ډک وي، ژوند کول
ستړی مزل او ډارونکې خیالونه لري،؛ خو باید دژوند د ارام لپاره مو اوده او ږنده
مبارزه په راوینښه کړئ او داسې مبارزه وکړئ، چې ژوند ستړي مزلونه مو یو
هدف ولري او ډارونکي خوبونه مو په هغه خوشحالی بدل شي، چې تاسو ورته
په تمه وی. د ژوند دویم نوم ستونزې او دریم نوم یې مبارزه ده. په خوب ویده
ولسه! دزور فکر خاونده! له خوبه پاڅه! راجیگ شه دژوند تگلار او وحشتونه په
قلم سره بدل کړه. دکور تیره د قلم په ډیوه مړه کړه، چې رڼا یې په یو کور کې
نه؛ بلکې داسمان تر کنارو ورسېږي.

دژوند له دردونکو پېښو نه تیښته مه کوه، بریالی خلک ستونزو ته دحل لارې
پیدا کوی او ناکام خلک ستونزو پسې ستونزې زیږوي. دنورو اتلانو تر اغېز
لاندې مه راځه خپله اتل یې. داسې ځان جوکړه، چې دنور لپاره ته اتل
شي. پاڅه اتله او قسمت دې په زحمت سرهع بدل کړه. قلم هغه وسله ده، چې
دنړۍ هرځواک ترېنه مئاثره دی.

د وخت د تېرولو له عادت نه لاس واخله!

(وخت له ارزښته ډک دی او په بې ارزښته فعالیتونو یې مه مصرفوه!)
مطیع الله خواک

پاڅه او همدا اوس یې هغه څه ترسره کړه، چې دهغه په کولو کې تاسو دوخت په تېرولو روږدي شوي یاست. راځئ! چې له اوس څخه غوره وخت جوړ کړو، نن ورځ په پوره طاقت سره په کار واچوو. ددې مانا دا نه ده، چې راتلونکي لپاره پلان جوړولو ته اړیتا نه لرو؛ بلکې پیغام یې دادی، چې مونږ راتلونکي ته هرومرو د پلان ضرورت لرو، که چېرته له نن څخه گټه واخلي؛ نو دوه نه هیږیدونکې بریاوې به مو ترلاسه کړي وي.

لومړی دوخت تېرولو عادت به مو ختم شي او دویم هرکار به په خپل وخت ترسره کړئ.

دژوند ترتولو بدبخته، خفگان اوله ذهني فشاره ډکې کلمي دادی:

-داسې باید نه وی شوی"

-که داسې وو داسې به شوي وو"

-کاش داسې مې نه ووکړي"

-داسې مې باید کړي وی"

له فکړه کار واخله □ ۱۰۷

د درد او غم لپاره یواځې زه زیږېدلی یم!

دنن کار سبا ته مه پرېږده همدا اوس خپل عادت ته بدلون ورکړئ، کله چې تاسو وایي، چې پلانی کار په دې ورځو کې ترسره کوم؛ نوماننا دا شوه، چې هیڅ ورځو کې به یې ترسره نه کړم. ځینې خلک فرصت ته په تمه وي او خپل مسولیت په فرصت باندې واچوي، چې په مناسب وخت سره به دا کار وکړم مناسب وخت هم راشي؛ خو بیا هم خپل ټاکل شوی وخت وروسته پرېږدي او دا دلتی اوسستی انتها ده، چې دهدف په ترلاسه کولو کې مو خنډ او ځنډ را ولاړوي، ځکه وخت ځنډول دپنځیمانتیا نه پرته بل هیڅ کومه نیتجه نه لري. دوخت په قدرپوهه شئ، خپل مسولیت مو په وخت سره ترسره کړئ؛ مه پرېږدئ، چې داسې روږدي شئ، چې پرته له پنځیمانتیا نه بله کومه نیتجه او ثمره نه لري. وخت هغه چا کې بدلون راولي، چې وخت راخپل کړي.

زده کړه ځواک نه؛ بلکې یو معلومات دی!

(هغه ملتونه چې دعلم په ګانه سمبال وي په اتوم بم او لرې واټن ویشتونکو توغندیو یې پرمختګ نه ایسارېږي)

مطیع الله ځواک

زده کړه یو معلومات دی؛ نه ځواک او هغه وخت په ځواک بدلیږي، چې په عمل کې وکارول شي. ستاسو علم دعمل وروسته داسې اغېزښندلی شي، چې دخلکو په زړونو او اذهانو باندې نفوذ وکړي. علم بالقوه فووت ته هغه وخت رسېږي، چې لومړی ورباندې خپله عمل وکړي له هغه وروسته یې نورو خلکو ته انتقال کړي. شیوکهر وايي: ((هغه کس، چې نشي لوستلی او هغه چې لوستلی شي؛ خونه یې لولي، ددواړو ترمنځ څه توپیر دی؟ تقریباً ددواړو ترمنځ توپیر نشته.))

په پښتو کې یو متل دی: (دناست زمري نه ګرځنده ګیدېږنه دی) هغه چې لیک او لوست کولی شي؛ خو دومره لت وي، چې نه بې کوي دنالوستي سره هېڅ توپیر نه لري او دواړه ديو څراغ رڼا ده؛ خو که لوست خلک دقلم، فکر، علم اوبښونې په اساس فکر وکړي، دانسانیت په وړاندې به یې خپله دنده سرته رسولي وي او نالوست خلک به هم دعلم سترې تحفې نه برخمن شي.

ډیل کارنګي وايي: ((زده کړه دخوړلو نه ده؛ بلکې مهمه داده، چې هزمولی شو؟)) زده کړه ذخيروي او عقل حقيقي ځواک دی؛ خو هغه وخت په حقيقت بدليدلی شي، چې عملي جامه ورواغوستل شي. بې عمله علم هېڅ نه دی. زده کړه باید دپيسو دګټلو په موخه ترلاسه نه کړو؛ بلکې دځان، کورنۍ او ټولنې داصلاح لپاره یې لاسته راوړلو. بیا نو برياليتوبونه او وياړنې زمونږ په لاسونوکې دي.

په صدقې سره خپل عمر اوږد کړه!

(صدقه رد بلا ده!)

اسلام نظر

د انسان بدن د دوه برخو نه جوړ دی، چې روح او بدن، چې له مختلفو غړونه جوړ شوی دی، چې په نتیجه کې یې د انسان جوړښت ته ښکلا وربخلې. زمونږ بدن د (۳۶۰) بندونو نه جوړ شوی دی، چې په هر بند باندې هره ورځ صدقه ورکول لازمي دي. دنفلي عبادات ادا کړل او دغریو خلکو ضرورتونه پوره کول د اسلام مبارک دین امر دی، الله تعالی خپلو بندگانو ته ددې کړنې امر کړی دی. ددې صدقې ورکړه ډېرې مادي او معنوي گټې لري؛ خو یوه گټه یې داده، چې رد بلا ده (صدقه ورکول مشکلات د انسان نه لري کوي) په دې اړه درته بولنه یوه کیسه مخې ته گډم:

دموسی علیه السلام په زمانه کې یو هلک او جلی واده وو. دواړه په اوله شپه عزرايل علیه السلام ورته د کوټې په سر ناست وو، چې موسی علیه السلام ولیده. پوښتنه یې ترې وکړه ای عزرايله! څه کوې؟ هغه ورته جواب کې وایي: داچې نوی یې واده کړی د دوی مرگ پسې راغلی يم. موسی علیه السلام خفه شو او ترېنه لاړ.

سهار موسی (ع) د خپل کوره پدې ناست ووځي، چې جنازه یې وکړي؛ خو هغه ښځه او خاوند دواړه ژوندي ويني او خوشحاله وي موسی (ع) حېران شو، چې دا څنگه چل دی؟!

۱۱۰ □ له فکره کار واخله

پدې وخت کې جبرایل (ع) راغلی او موسی (ع) ترېنه پوښتنه وکړه دا څنگه چل دی؟ هغوی: خوژوندي دي!؟

جبرایل امین ورته وایي: چې کله ټول خلک اوده شو؛ نو پدې وخت کې په نس وړی سړی ددوی دروازه ټک ټک کړه، کله چې هلک دروازه وکتله؛ نو یو سړی وو.

هغه دې هلک ته وایي: ډېر وخت وشو، چې ښه خواږه مې نه دي خوړلی او ستاسو په کور کې واده وو؛ نوڅکه راغلم. پدې وخت کې هرڅه ختم شوي وو؛ خو هغه خواږه، چې ناوې او دواده هلک لپاره تیارشوي وو، هغه ناوې راوړل او هغه سړي ته یې ورکړل او بېرته ستانه شول.

نو الله تعالی عزرايل ته وویل، چې دوی صدقه ورکړه راځه ددوی عمر مې اوږد کړو.

ددې نه معلومیږي، چې صدقه دانسان عمر اوږدوي مونږ او تاسو باید دغریبو سره کومک وکړو، هره وورځ موچې څومره وس او تاوان کې وي نوره ته خوشحالی ورکړو؛ مونږ باید دنورو د خفگان لامل نه شو.

خپل فکر داسې جوړ کړئ، چې دبل انسان په درد خفه شئ او خوشحالي یې خپله خوشحالي وگڼئ.

دنورو خلکو په شونډو مسکا خورول دانسانانو نه دانسانیت غوښتنه ده؛ ځکه انسان د (انس) اخیستل شوی او د مینې او محبت په مانا دی.

خپله خوشحالي دنورو سره شریکه کړئ او په وچو شونډو یې د ښکلا خندا راولئ. تجربه وکړئ هغه وخت، چې د اړمنو سره مرسته کوئ؛ څومره د خوشحالی احساس کوئ؛ که فرض کړو تاسو په زخته ستونزه کې گېر سات! او څوک درسره مرسته وکړي څومره به خوشحاله وي؟ معلومه ده پرمخ به مو ښکاره د خوشحالی نشي ښکاره شي.

خپل ځان ته سکون ورکړه!

(فکر سکون ته اړتیا لري)

ژوند د سکون سره خوند کوي دارامی فضا په ځایونو کې خوره وي، چې هلته خلک خپله ځان ته خوشحالی ورکوي. دې ته مه په تمه کېږه، چې نور خلک درته خفه زړه خوشحاله کړي. دنړۍ خلک تاته هغسې سکون نشي درکولی، چې ته یې غواړي. خوشحالي په آرامه ژوند کې ده او آرام ژوند دهغه خلکو دی، چې تل زړه ته آرام ورکوي. ننگونې یې مات نه کړي؛ بلکې دا هغه ځواک شي، چې هره ننگونه، ستونزه او خفگان له ده نه امان وغواړي. که خوشحاله ژوند تېرول غواړئ لومړی ځان دخوشحالولو فکر وکړه! بیا نورو ته خوشحالي ورکولی شي.

داسې ژوند غوره کړئ، چې تل پکې خوشحاله یاست هغه خوبونه مه گوره، چې هغه ته نه شي رسېدلی په پښتو ژبه کې یو مشهور متل دی: (دخپلې شپې سره پښې غځوه). انسانیت غوره کړه خوشحالي درته په خپله راځي. خپل فکر مثبت کړئ، له منفي فکر نه ځان وساتئ. منفي فکر مو د ذهن هغه خرابه کتله ده، چې تاسو ښه ژوند ته نه پریږدي، چې آرام شئ. کله چې څوک په لرې سفر ځي دهرڅه دمخه ځان ته اسباب برابروي. همدا شان که غواړئ ژوند مو له رنگینو،

۱۱۲ □ له فکړه کار واخله

خوښیو ډک وووسي؛ ټول منفي افکار مو همدا اوس سیند ته خطا کړی، له اوږو مو دا دروند پند سپک کړی بیا نو وگورئ خوشحالي به ستاسو په مخکې وي. خوشحالي اسانه ده؛ خو خوشحاله اوسېدل ډېرې خواری ته ضرورت لري او دا داسې ضرورت نه دی، چې په بازار او یا په کوم دوکان یې په بیه واخلي؛ بلکې ته خپله ددې هرڅه ټولېدونکې یې. تاسو کولی شې، چې دخپل خفگان او خوشحالي ضامن شئ، هغه څه مه کوئ، چې په اساس یې ستاسو ذهن ناارمه کیږي. له هغه خلکو لرې وتښتئ، چې ستاسو دخواشیني کېدو لامل کېږي خو شحاله اوسه، چې نړۍ مو بدله شي.

قرباني ورکړه، چې گټونکي شي!

(قرباني ثمره لري او زموږ د قرباني نتيجه معلومه)

هتلر

شيوکه را وايي: ((ملگرتيا پالل قرباني غواړي؛ خو زه هم د زمري غواړي.)) دنورو خوشحاله کول اسانه نه دي؛ بلکې قرباني ته اړتيا لري. په خلکو کې محبوبيت ترلاسه کول او په هغوی نفوذ کول دومره اسانه نه دي، چې د سرک په غاړه د جوارو د خرڅونکي نه جوار واخلي او په لاره يې وخورې. دځان شخصيت جوړول، مطالعه کول، په خلکو کې شهرت ترلاسه، په تجارت کې ډېر څه لاسته راوړل ډېرې قرباني ته اړتيا لري. دومره اسانه نه ده، چې هر څه ترلاسه کړئ؛ بلکې محنت غواړي. پرته له قرباني نه هيڅ هم نه شي ترلاسه کولی، که عادي کار هم وي پرته له زحمته نه کيږي. که دکوم څه سره ډېره مينه لرئ او غواړئ ترلاسه يې کړئ؛ نو قرباني ته اړتيا لري. ستاسو برياليتوب په قرباني کې دی.

د هوبنيار او محطاط ترمنځ توپير وکړئ!

هوبنيارتيا دترقي لپاره يو ترټولو مهم قدم دی، چې دانسان خيالونه ته دحقيقت جامې وارغونډې. شيو کهر ا پدې اړه يو کيسه په خپل کتاب ته (ته گټونکي يي) راخيستې ده. ((يوسري دسرک په غاړه سمبوسې او برگر خرڅول سړي بې سواده وو، له همدې امله يې ورځپاڼه نشوه لوستلې. غوړونو يې هم کار نه کوو؛ نوځکه يې راډيو ته هم غوړ نه نيو. سترگو يې هم سم کار نه کوو، تلويزيون ته هم نه کيناسته؛ خو ښه په شوق او شور سره يې برگر او سمبوسې خرڅولې. هر ه ورځ به يې له بازاره ډېره سودا د کار لپاره رانيوله پيرېدونکي يې ورځ په ورځ په زياتېدو وو. همدغه وخت يې سوداگري په زياتېدو وه.

چې دهغه ځوي له پوهنتون نه رافارغ شو، دپلار سره يوځای شو. يوه ورځ په ښار کې بهران رامنځته شو؛ نو زوي يې خپل پلار ته وويل: بابا خبر نه يې چې ښار کې بهران رامنځته شوی؟!

نه زويه خو راته اوويه، چې څه پيښ شوي دي؟ زوي يې وويل: ((نړيوال اقتصادي وضعيت خراب شوی دې کورنی اقتصادي وضعيت خو له حده ډېر خراب شوی دی. مونږ بايد د راتلونکې او بهراني وضعيت لپاره چمتووالی ونيسو.)) سړي له ځان سره فکر وکړ، چې زوي مې له پوهنتون څخه رافارغ شوی ورځ پانې لولي، راډيو او تلويزيونه ته غوړ نيسي، نو زوي مې کېدای شي

له فکره کار واخله □ ۱۱۵

پوهیږي. او د هغه د نظر سپارښتنه باید له پامه وه غورځول شي. نو راتلونکې ورځ د بازار څخه دغوښې او کچالانو رانیول بس کړل او د اعلان تېښته یې هم رابښکته کړه او دخپل کار سره یې شوقم هم ختم شو. ډېر ژر یې دبرگر بازار سوړشو. پلار یې زوي ته وویل: ((تارښتیا وویل مونږ د بهران په منځنۍ کچه کې یو. له تا مننه کوم، چې دراتلونکې دې خبر کړم.)) پدې کیسه کې مونږ ته کوم مطلب پروت دی؟ دا مطلب دی، چې د هوبنیار او محتات ترمخ توپیر وکړو. هوبنیارتیا څه شی دی؟ دهند داډاډی پلار مهمتاگاندي وایي: ((هوبنیارتیا په چټک او ماهرانه ډول دکارونو اجرا کول دي.)) ډېر خلک شاید ډېر هوبنیار وي خو کمزوری قضاوت به لري. مونږ باید دې خبرې ته متوجې شو، چې د سستوب او لتی سره محتات (عادت) نشو. او په ډول خپل کارونه پر مخ یوسو، چې پخوا مو په جربه او لیوالتیا سره پر مخ وړل.

د برياليتوب اووه گونی فرمولونه!

په نړۍ کې ډېر خلک په خپل برياليتوب باور نه لري گوندې مونږ پرمختگ نشو کولی. خو نه! برياليتوب هغه چا ته غېږه ورکړې ده، چې ددې لپاره دپه خونړيو گړنگونواو اغزنو لارو راتېر شوی وي. ستاسو برياليتوب په حقيقت بدلېدلی شي؛ خو د اووه گونې فرمول نه گټه واخلي. زه ژمنه درکوم، چې هغه کسان دمخته تگ کوښښ کوي، مبارزه کوي؛ خو هدف يې نه دی ترلاسه کړی اړومرو يې وازمایي برياستاسو ده.

۱. شخصيت مو داسې وروزی چې نور ترې اغېز من شي.
 ۲. کار ته ژمن اوسۍ او مينه يې ترسره کړئ.
 ۳. په خپل برياليتوب باور ولرئ!
 ۴. عاجزي اختيار کړه (عاجزي لويه بادشاهي ده)
 ۵. دستونزو سره په مبارزه کې زړور اووسه.
 ۶. مطالعه وکړه چې په پرې نه پوهيږې په هغه پوهه شې.
 ۷. دنورو پرمختگ خپل پرمختگ وگڼه.
- دافرمول ستاسو ژوند بدلولی شي او هغه مسير ته مو برابرولی شي، چې تاسو يې د خپلې کاميابی لپاره غواړئ.

د کتابونو مینه به دې ژوند بدل کړي!

(د ژوند خوږ او وفادار ملگری کتاب دی)

مطیع الله خواک

د نړۍ د بانفوذه شخصیتونو افکار لوستل ستاسو د ژوند تگلاره بدلولی شي او هغه حیثیت تاسو کې راژوندی کولی شي، چې ستاسو د پرمختګ په لاره کې مزاحمت کوي. شته په نړۍ کې داسې خلک، چې دنورو له نظرونو په لوستلو سره دریاست جمهوریت تر څوکیو رسېدلي دي. دلته درته یوه کیسه مخې ته نږدېم: (دنړۍ سل مشهورې خبرې) کتاب کې لیکل شوې ده. (ابراهام لینکولن د امریکا متحده ایالاتو شپاړسم ولسمشر دی، دنړۍ په کچه دیو انسان پال سیاستوال په توګه پېژندل شوی دی. نوموړی پ ۱۸۰۹ م کال کې په یوه نوم ورکې کورنۍ کې زیږېدلی دی. هغه په کوچنیوالي کې ډېر درسونه ونه لوستل او ډېر وخت به یې ښکار او بزګري کوله؛ خو هر حال کې د کتابونو سره خپله رابطه نه شلوله. کله چې نوموړی ځوان شو؛ نو د امریکا متحده ایالاتو لومړي ولسمشر جورج واشنگټن د سوانحو کتاب ولوست؛ دغه کتاب د لینکولن فکر دعادي او نورمال حالت نه، علمي او سیاسي خواته واړاوه.

لینکولن په لومړیو کې دیو مارکېټ منشي شو؛ خو وروسته یې په ۱۸۲۸ م کال

کې دجنوبي امريکا (نيواورليان) سيمې ته سفرو کړ. هغلته دتورپوستو او غلامانو هغه بازار وليد، چې انسانان پکې دمريانونه خبر خرڅېدل او دڅارويو په شان ورنه استفاده کېدله. لينکولن دغه حالت خواشيني کړو او په دې فکر کې شو، چې کله به دومره وس پيدا کوي، چې دغه حالت ته بدلون ورکړي. لينکولن په دې احساس پوهنتون ته لاره پيدا کړه او دحقوقو په څانگه کې يې تحصيلات پاى ته ورسول.

له فراغت وروسته په يو محکمه کې دقضاوت په برخه کې دنده پر مخ وړله؛ خو له يو کال وروسته يې ځان پا رلمان ته کاندید کړو. او خپله انتخاباتي مفکوره يې وړاندې کړه؛ خو بريالی نشو.

تردې ماتې وروسته لينکولن په قرار کښينناست او د تبغيض له منځه وړلو لپاره يې مبارزه شروع کړه، يوه ورځ دده او يو سناتور ترمنځ دغلام خرڅونې په سر روانه وه، چې دغه وخت وو خلکو ته دلينکولن دانسان دوستۍ احساس معلوم شو اوټولو جمهوري غوښتونکو ورنه ملاتړ وکړو؛ بالاخر په ۱۸۶۰م کال کې يې ولسمشريزو ټاکنو ته ونومول شو او په دغه کال يې انتخابات وگټل تر لسو کلونوپورې دمتهدده ايالاتو ريس جمهور و.و.

لينکولن يو عادي سړی وو؛ خو ددې په ژوند کې انسان دوستۍ حبس ته وده (دجورج کتاب ورکړه) او لينکولن يې په حرکت راوست. تاسو خپل انساني حواس په حرکت راوړۍ او تل دخلکو سره په هغه ډول چلند او روغبړ کوۍ، چې ترټولو ښه وسيله وي، همدا به ددې لامل شي، چې خپل خوبونه موپه حقيقت بدل کړۍ. تاسو يې کوالی شۍ، تاسو اتلان ياست! ستاسو وجود کې دا وړتياشتون لري. پاڅېړئ او سر له اوسه خپل عاداتو او خوبونو ته بدلون ورکړئ او مينه دکتاب سره وکړئ.

د ژوند تر پایه هیلې شته!

رسول الله صلى الله عليه وسلم به د هر ډول سختو حالاتو کې دخپلو ملگرو روحیه لوړوله هه څه، چې احزاب په غزا کې یې د خندق کیندلو پر مهال وکړل، چې له بشري تصویره یې لوړ کارو. خپلو ملگرو ته به یې یوازې د خندق کیندلو، په راټولو شوو دښمنو ډلو د غلبې او پر ټولو عربو د برلاسی هیله ورکوله. کله چې محمد (ص) د خندق پر مهال لویه ډبره مخې ته راغله، رسول الله (ص) ماتوړ راواخیست او دبسم الله په ویلو سره یې پرې گوزار وکړ؛ نو د ډبرې دریمه برخه ماته شوه، محمد (ص) وفرمایل:

الله اکبر د شام کلیگاني راکړل شوې، قسم په الله له همدې ځایه یې سره قصرونه وینم. بیا یې بسم الله وویل او بل گوزار یې پرې وکړ او دریمه برخه یې ماته شوه، بیا یې وویل: قسم په الله، چې د فارس کلیگاني په لاس راکړل شوې قسم په الله له همدې ځایه یې سره قصرونه وینم. بیا یې دریم وار پرې وکړه او له منځه ولاړه او بیا یې وویل: قسم په الله، چې د یمن کلیگاني په لاس راکړل شوې او قسم په الله له همدې ځایه د صنعا دروازې وینم.

همدارنگه د محمد (ص) نه د ژوند دهيله مندی ډېر مثالونه را نقل شوي دي. محمد (ص) فرمایي: گله چې قیامت راشي او ستاسو به لاسونو کې شنه لښته وي هغه وکړی. د محمد (ص) خبرې دهغه چالپاره ډېر خبر دی چې

غواړي هیلې په حقیقت بدلې کړي او ژوند په بریالیتوب سره پر مخ بوځي. هیلې دي، چې په پلمه یې ژوند تیرو او دپوره کولو هڅه کوو. ددنیا پر مخ انسانان د خپلو هیلو لپاره ژوند کوي، که چېرې هیلې او امیدونه دخلکو په فطرت کې نه وو؛ نو ژوند به ډېر ستونزمن نه وو. ژوند پرته له هیلو بې مانا دی؛ ځکه هغه څوک، چې هیلې لري او دپوره کولو لپاره یې مبارزه کوي گټونکي دي.

مصطفی کمال اتاترک، چې دترکيې دجمهوری نظام بنسټ گر دی. وایي ((راتلونکی دهغه چادی، چې هيله يي لري.)) همدارنگه حضرت علي (ض) فرمایلي دي: ((څوک، چې امېد نه لري؛ هغوی دمر و په شان دي.)) الله تعالی انسان ته ښکلی ژوند ورکړی دی؛ خو د ژوند دلانښکلا لپاره اړینه ده ښه دوستان، خپلوان ولرو. په ټولنه کې دهر چاسره ښه سلوک او چلند وکړو. هیله ده، چې زموږ او ستاسو دژوند مبارزې ته یې قووت ورکړی دی. نننۍ ورځ زموږ لپاره یو زرین فرصت دی او باید ترینه گټه پورته کړو او هیلې مو په واقعیتونو بدلې کړو. دامریکا متهدده ایالاتو څلوردیشم ولسمشر جنرال ډیویډ ایزنهاور وایي: ((ترڅو، چې ژوندی یې، دځمکې پرمخ هیله او امید شته او ترڅو، چې هیله شته سیالي او رقابت هن شته. نومړی زیاتوي، چې له فرصت څخه داستفادي په موخه درې شیان، سرعت، دقت او تجربه ضروري ده.)) ستاسو هیلې اړومرو پوره کیږي؛ خو سرعت، دقت او تجربه غواړي. غواړئ هیلې مو په حقیقت بدلې شي؛ نو سر له ننه دخپلو امیدونه خیالي ډیوه په حقیقي ډیوې بدلولو لپاره خپل ذهن، جسم او ځواک په کار واچوه او دسترټیا احساس مه کوه. راتلونکی ستا دی او ته به گټونکی یې.

د خپل رب سره اړیکې جوړې کړه!

دالله تعالی سره د اړیکې پیاوړې کولو لپاره ترټولو لومړی شرط ځان پېژندل دي؛ ځکه په ځان پېژندنې سره انسان کولی شي، چې دطبیعت په حقایقو، دخلقت په پټو رازونو او څرنگوالي پوهه شي. په انسان پېژندنه کې همداسنه کوي. کله چې دې ځان وپېژندلو خپل رب په درست ډول پېژندلی شی.

پرته له شک، چې زمونږ او ستاسو رب دټولو کایناتو خالق، مالک، رازق....ساتونکی دی. لایزال رب ځمکې اسمانونه دلوگي نه او ستوري دلوگي دپاتې شوني خیري نه رامنځته کړي دي او هرژندي څېز ته یې له اوبو نه ژوند ورکړی دی. تاته یې دعزت درکړي، په خواخلاقو یې ستایلی یې. له نشت نه یې شته کړې او له شتو یې شتمن کړی یې. په مونږ دخپل مالک بلا احسانات دي. که په ژوند کې درباندي کوم کس احسان وکړي؛ نو بیا تاسو دهغه ډېر احترام کوئ؛ مگر الله تعالی داسې کرم او فضل پرمونږ کړی، چې ژوند یې راکړی او په ټولو مخلوقاتو کې یې مونږه اشرف المخلوقات پیدا کړي یو.

مونږ غافله او سرکشه خلک یاستو؛ که داسې عظمت یې بل کوم مخلوق ته ورکړی وی؛ نو دخدای تعالی نافرمانی به یې هیڅ وخت نه کوله، خومونږ ډېر بدبخته قوم خلک یو هر عمل او قول کې مو خدای نارضه کړی دی او کوو. الله زمونږ عباداتو او صدقاتو ته ضرورت نه لري؛ بلکې دا یې په مونږ لوی کرم مری

۱۲۲ □ له فکره کار واخله

دی، چې بختې، مغفرت او دجبران لاره یې راته بشودلې ده، چې پدغه سره تاسو ته بخښه کوم.

پرمونږکې جهالت دومره زیات شوی دی، چې سپي په تیگو ولو، مرغانو پسې ټوپکونه گرځوو او کبان په سیندونو کې نه پریردو الله ته به څه جواب وایوو. که په انسانانو کې یو شهرت مند شخص راباندې احسان وکړي؛ نو کوښښ کوو، چې احسان یې ورته په ښه ډالۍ پوره کړو؛ خو کله مو دافکر کړی، چې دکایناتو خالق راباندې داسې ستر احسان کړی دی، چې حق یې پوره کړی شو؟

مونږ باید داڅرت او دنیا دښایسته کولو لپاره دالله تعالی اوامرو ته غاړه کیدو او دهغه دخوشحاله کولو لپاره عبادات، صدقات او نفیلات ترسره کړو. دهغه کارونو دترسره کولو نه ډډه وکړو، چې الله تعالی پرې خفه کیږي هغه څه ترسره کړو، چې دخدای دخوشحالولو ذریعه گرځي.

خپل ځان او چاپیریال پاک وساتئ!

هر هغه څه، چې زموږ په شاوخوا کې وجود لري او وینو یې له چاپیریال نه عبارت دی.

پاکوالی د انسان فطرتي غوښتنه ده زموږ طبیعت کې دا غښتې دي، چې پاک بدن، پاک کالي، پاک خواړه.... دخپل صحت دښه ساتلو لپاره برابر کړو. د پاکوالی دښه ښخصیت او انساني شعور ځلانده بیلگه ده، چې د اسلام مبارک دین پاکوالي ته تر بل هر څه ډېر ارزښت ورکړی دی.

الله تعالی فرمایي: (ان الله يحب التوابين ويحب المتطهرين) ژباړه: الله تعالی توبه وېستونکي او پاک خلک خوښوي. په نبوي احادیثو کې هم د پاک چاپیریال او ځان پام ساتلو په اړه ډېر مستند دلایل شتون لري. مثال: اطهر شطرا لایمان. ژباړه: پاکوالی دایمان یو جز دی او د چاپیریال په اړه سرور کاینات فرمایي: (که قیامت هم وي او ستاسو څخه دیو په لاس کې شنه لښته وي؛ نو هغه دې وکړي).

ددپورته دلایلو نه معلومیږي، چې اسلامي شریعت نظافت ته مهمه توجه کړې ده. د طب او ارواپوهنې علم هم ثابته کړې ده، چې د چاپیریال سالم ساتل دخلکو په روزنه کې مثبت رول لوبوي او باید دې کار ته ډېره پاملرنه وشي. د چاپیریال په اړه نړسوالې ادارې رامنځته شوې (د چاپیریال ساتنې نړیوال

سازمان)، په ملي کچه هم د چاپیریال د ساتنې او بشپړازۍ لپاره هم ادارات شتون لري، چې موخه یې د سرسبز او نرم ماحول رامنځته کول دي. مونږ باید دخپل چاپیریال په ساتنه کې خپله برخه کار وکړو او هغه مکلفیتونه ترسره کړو، چې دهغې پر اساس پاک او زرغون چاپیریال رامنځته کیږي. که غواړئ دناروغیو او صحي ستونزو سره په جگړه نه شئ؛ نو اړینه ده خپل ځان او شاوخوا چاپیریال مو پاک، صفا او دچټلیو نه خوندي وساتئ؛ ترڅو له ناروغیو او روحي ستونزو سره لاس او گریوان نه شئ.

په دوه حالاتو کې ځان پر وېوله!

- ۱: په هغه څه کې دافراط (زیاتي) کولو پروخت، چې الله تعالی پرې امر یا نهی کړي وي.
- ۲: په هغه څه کې، چې دتفریط (کمی) کولو پروخت الله تعالی پرې امر یا نهی کړي وي.

اصلي میلمه څوک دی؟

مصطفی الیبايي لیکلي دي ((حاجیان او اسمهاال دوحې پر ځمکه دهغه عزت مند وځات میلمانه دي، چې روح کې دهغوی دبرکت سبب دی، هغه پر خغوی خپل انوار شیندي او اثار یې دهغوی زړونه او ځانونه ورپاکوي.)) هغوي ته دې مبارک وی.

ښه خاوند څوک دی؟

(خاوند د ښځې لپاره د حیا او عزت ټوټه ده)

ښه خاوند دخپلې ښځې بدی ان دهغې له خپلوانو هم پټې ساتي، پست او دټیټو اخلاقو خاوند دخپلې ښځې بدی ان خپلو دښمنانو ته هم ښکاره کوي، چې دا انساني شعور ترټولو کمه او غیښنه مرتبه ده. دانسان شخصیت او شهرت له ښه وړي. په اسلام مبارک دین کې ښځه دخاوند او خاوند دښځې لپاره دسترگو یخوالی او پرده. مونږ او تاسو باید تل دخپلو میرمنو حقوق په ځای کړو او دا احترام څښتنه یې وگڼو.

که غواړئ ښه خاوندان وسئ په خپلو مېرمنو باندې صبر وکړئ ورته وفادار پاتې شئ او په احترام ورته قایل شئ. مینه ورکړئ، چې ژوند مو په خوند تېر شي.

تاریخ څنگه جوړیږي؟

(تاریخ پېښو ته دغبرگون ځواب دی)

مطبع الله خواک

ځوانان په خپلو زړونو، علما په خپلو عقلونو او حکیمان په خپلو روحونو سره تاریخ جوړوي؛ نو له همدې کبله، که چېرته روح، زړه او عقل یوله بله سره دتاریخ په جوړونه کې مرسته وکړي؛ نو دتاریخونه به تېر نه شي او ځلا به یې له منځه ولاړه نه شي. مونږ داسلام په پېل کې همدا ډول تاریخ جوړ کړی وو.

څوک فاجر او څوک ظالم دی؟

څوک چې د علم ادعا کوي او د مفسیدینو ملگری وي، په حقیقت کې یو سوداگر دی. څوک چې د اصلاح ادعا کوي او له ظالمانو سره ملگری وي؛ نو فاجر دی. څوک چې د تقوا ادعا کوي او په دنیا پسې وي د جال دی، څوک چې وطن پرستی ادعا کوي او په حقیقت کې نفاق رامنځته کوي؛ نو خاین دی، څوک چې د حکمت ادعا کوي او له هغې څخه منحرف وي چاهل دی.

هر چا چې د پهلوانۍ ادعا وکړه او دهغې هواس بنديوان وي، ناخوان دی، هغه حیوان په څېر دی، چې پري یې په غاړه کې پروت وي او تړل شوی وي. څوک چې د اذادی ادعا کوي او ملحد وي، تخریکار دی، څوک چې د هدایت ادعا کوي او د سنتو مخالف وي؛ نو گمراه دی او څوک چې د دعوت ادعا کوي او محمد (ص) د دعوت مخالف وي هغه جاهل دی.

اوس خپل ځانونه دغه فرمول ته ورخطاکړئ، چې تاسو په کوم فرمول سره خپل ځواب پیدا کوئ. زمونږ اوستاسو په ټولنه کې هر څوک تش په خوله خبرې کوي؛ خو اصلي خبره یېد (مصطفی السباعي) په فرمول کې ثابتېږي.

د ځان لپاره نه؛ بلکې ژوند د بل نورو لپاره وکړه!

دا واضحه ده چې هر انسان د ځان او خپلو موخو لپاره کار کوي؛ خو اصلي ژوند دا نه دی. هغه دی چې د بل د خوشحاليو لپاره تېرشي د کوزې پښتون خوا يو شاعر وايي:

تيروي خو ژوندون ځان لپاره هرڅوک

ژوند هغه دی، چې د بل لپار تېر شي

هر څوک دخپلې خوشحالي لپاره لاسونه او پښې وهي؛ خو دا صرف دهغه چا لپاره ده، چې ځان غوښتونکي وي. لوړ فکر لرونکي خلک د نورو لپاره ژوند کوي؛ نه دا چې ځان غوښتونکي وي. ښه رهبران لدې ښه پېژندلی شئ، چې څنگه د نورو ستونزې حلوي او په پوره ډاډ سره خلکو ته روحیه ورکوي.

تايو بايد ځان غوښتونکي نه شئ؛ بلکې انسان پرست ووسئ؛ ترڅو مو په ژوند کې هغه حقيقي تهديف ترلاسه کړئ، چې د ټول انسانيت غوښتنه ده.

کار ته ژمن ووسی!

(ژمنتیا تاسو د ټاکلي هدف په لور هڅوي)

مطیع الله خواک

ځيني وخت د سختو حالاتو ترڅنگ د کارونو نیمکړي پاتي کېدو یو علت داوي، چې تاسې په کار ټینګار کوئ. دا ځل که موپه کوم ټاکلي وخت کې کوم کار پای ته ونه رسوو یا مو کومه ستونزه هواره نه کړه؛ نو یوه شېبه تم شي او وگورئ، چې په کومه لار بریالي کېدای شئ، د شپې کار کولای شئ؟ دخپلکو همکارانو نه مرسته غوښتلې شئ؟ بل څوک ددې کار لپاره گومارلی شئ؟ خلاقیت کولای شي، چې په ژوند کې مسولیت پیدا کړي.

که لوړې او ښې کچې ته په رسېدو کې له ستونزې سره مخ یئ، ښايي لامل دا وي، چې دخپلو معیارونو کچه مو راتېته کړې ده. خپل ژوند ته څېر شئ او وگورئ، چې په کومه برخه کې مو دا کار کړی دی؟ بیا به هغو برخو کې بدلون راوړی او لوړ معیارونه درته وټاکئ. له دې سره لوړې او ښې کچې ته ستاسو د رسېدو لېوالتیا هم ډیرېږي.

پلمې دې نه شي خلاصولی!

(ژوند په پلمو نه، په عمل تېر کړه)

مطیع الله خواک

جان مکسویل لیکي: په کالیفورنیا کې یو بندي له زندانه تښتېدلی و، بیا دمشر-ته داسې بهانه کړې وه چې (ما په زندان کې هغه لوبه کوله، چې د نیزې څوکه په ځمکه ږدي او بیا یې په بله څوکه ځان هوا ته پورته کوي. پام مې نه و، چې د دیوال ته دومره نږدې شوی ووم، چې ها خوا ترې واوښتم او په ځمکه ولویدم، بېرته چې په صد شوم گورم، چې د زندانه بهر پروت یم. بیا زه دلته نابله ووم او بېرته مې د زندان لاره هم نشوه پیدا کولی؛ خو یو وخت چې په ځان پوهېدم گورم، چې شیکاگو ته رسېدلی ووم.

انسان چې یې له نورو له خولې وانه وري، خپله په دې نه پوهیږي، چې دده عذرونه او پلمې څومره ضعیفه او کمزوري دي. بهانې مو درته د ژوند خوند داسې پیکه کولی شي، یابې خونده کولی شي، چې هیڅ به مو نه وي ځکلی. ځان په پلمو مه تېر باسه! کمه گټه نلري او د فکر کولو وروسته اقدام وکړه او ځان اصلاح کړه، چې به کوم ځای کې ولاړ یې او تر کومه باید ځان ورسوي.

له دې يې زده کړه!

ارنست همينگويي په خپله يوه لنډه کيسه (دنړۍ کنگره) کې دپلار او ځوان ځوي کيسه کوي ليکي: زوي يې پیکو نومېده. پیکو چې له کوره تنبتي، پلار يې ورپسې ووځي او اوږدې لارې ددې لپاره وهي، چې خپل زوي بيا ومومي. پلار چې وگرځي او زوي بيا نه مومي؛ نو د مادريد په يوه ځاي ورځپاڼه کې داسې خبر خپروي: (گرانه! پیکو سبا ماسپينين راسره د ورځ پانې د دفتر مخې ته وگوره. هرڅه مې درېځلي. راته گران يي.)

سبا د ورځپانې د دفتر مخې ته د پیکو په نامه (۸۰۰) کسان راټول شوي وي او ټول هڅه کوي، چې ټول بې رنگه شوې او پیکه شوې اړیکه له سره ورغوي. دخلکو پر ژوند داړیکو ارزښت ته هيڅکله په کمه سترگه مه گورئ. شکر وباسه!

(قناعت نه ختمېدونکې دولت دی)

محمد(ص)

څوک چې په خپل حال شکر نه وباسي، سخاوت هم نشي. کولی. سخاوت د شکر یا رضایته سرچینه اخلي او رضایت په دې نه ترلاسه کیږي، چې انسان دې هرڅه خان ته راټول کړي. لوی شتمن جان راکفلر ویلي وو: (ما میلیونونه پیسې وگټلې؛ خو د زړه رضایت اوسکون یې را نکړو.) که په لږ راضي نه شئ او شکر ونه کړئ، په ډېرو به هم راضي نه شئ او که په لږو مو سخاوت ونه کړ، که ناڅاپي شتمن شئ؛ نو په ډېرو کې به هم سخاوت ونه کړئ. شکر وباسئ او ځان له الهي غضب او قهر نه وساتئ شکر مو ژوند او مال کې برکت ډېروي باید د ژوند لپاره د شکر له فرموله گټنه واخلي. دابه مو په درد وخوړل شي.

زړورتيا درته وده درکوي!

ویره مو محدودوي. تاریخ پوهه تاسیتوس وايي: (له خوندیتوب سره مینه د لویو کارونو مخه نیسي.) خو زړورتوب برعکس اغېز لري او دبړیا دروازې پرانیزي دا یې ستره ښېگنه ده. په همدې اړه جان هنري نیومن وايي: (له دې مه ویریرئ، چې ژوند به مو پای ته ورسېږي.) زړورتیا نه یوازې ښه پیل درکوي؛ بلکې ښه راتلونکې هم درته برابروي.

جالبه دا ده، چې څوک چې دخطر منلو زړه نلري او څوک یې چې نلري دواړه په ژوند کې یو ډول ویره احساسوي، توپیر یوازې دادی څوک، چې خطر نه مني، هغه وړو شيانو ته زړه خوري. که غواړئ چې په ویره او شکونو برلاسي شئ؛ نو زړه ورته لوی کړئ، ډار له زړه نه بهر کړئ او سیند ته یې خطا کړئ د پرمختګ مخه مو مه ډب کوی.

تل خوشبین اوسه!

(خوشبین اوسېدل د بريال لپاره لومړی قدم دی)

مطیع الله خواک

خوشبیني ستا له فکر نه رازيږي او په پرمختګ مو مستقیم اغېز شیندلی شي. تل مسایلو ته د مثبتې زاويې نه گورئ، که له داسې برخورد سره مخامخ شئ، چې ستاسو په فکر هغه مو ذهن د ننگونې باعث کيږي ترې تېر شئ او خپل فکر په داسې تفکر کې مصروف کړئ، چې نتیجه یې ستاسو او دنورو په ګټه وي.

که منفي پال یاست؛ نو ځان ته بدلون ورکړئ د هغه ملګرو سره ناسته ولاړه زیاته کړئ، چې هغوی هر وخت په خپلو موخو پسې ګرځي او کوشش کوي؛ ترڅو ځان بريالی کړي، له هغه چانه لرې ولاړ شئ، چې تل هره موضوع جدي نیسي او ډېر منفي فکره وي.

د ژوند د خوندونو نه خوند اخیستلو لپاره لاره روښانه ده هغه داده، چې تاسو خپل تمرکز له منفي اړخه بدل کړئ او پر هغه څه بحث ونکړئ، چې ستا د ذهن د قووت د کمزورتیا لامل کیږي. انسان خدای تعالی ښکلی پیدا کړی؛ خو تر ټولو لوړه ښکلا یې په دې کې ده، چې ستاسو فکري زاویه د منفي غبرګونو او حساسیتونو په وړاندې په مثبتې نقطه را وڅرخي. سالم فکر کول مو په خلکو او ځان باور ډېروي، چې دا ستاسو د پرمختګ لامل کیږي.

له پریوتو ډارمه لره؛ بلکې لدې ډار ولره، چې څنګه ځان د خیرنو افکارو نه خلاص کړئ. ځان ښکلی کړئ او دنورو او خپلې مسکا باعث شئ. ژوند وکړه! فکر کې مو نوبت راوړه! د کپرې خزانه مو له داسې فکرونو ډکه کړئ، چې پر اساس یې بريالي شئ. ستاسو بریا پدې کې نه ده، چې ظاهري لباس مو جوړ وي. ښکلا مو ښکلي فکر او معنویاتو کې تغېبتي ده.

خلکو ته ښه ځواب ورکوی!

(نوروت ته په ورین تندي ځواب ورکول تاسو ددې جوگه کوي، چې په خلکو کې نفوذ وکړئ)

مطیع الله خواک

کونښن وکړئ نورو خلکو سره داسې سلوک وکړئ، چې ترټولو غوره طریقه وي او مقابل لوري په زړونو کې ځای ونیسي او هغوی تاسو ته مینه درکړي. دستونزو په وخت دخلکو خبرې اوریدل او هغوی ته په خوشحاله تندي سره ځواب ورکول ددې لامل کیږي، چې تاسو پرې اغېز وښیندئ او په بدل کې یې مینه درکړي.

دخوشحاله ژوند د تېرولولپاره دا مهمه نده، چې بډایه او شتمن ووسی او نه هم پدې ده، چې ډېر شهرت ولری؛ بلکې خوشحاله ژوند پدې کې دی، چې خلکو ته خوشحالي ورکړئ او دستونزو په وخت ورسره ملتیا وکړئ. دستونزو په وخت د اړمنو سره مرسته کول او دهغوی لاس نیول د لوړو اخلاقو ښکارندوی ده او لدې لوړ اخلاق دا دي، چې تل دنورو سره په ورین تندي مخ کېږئ.

الله تعالی په قرآن کې فرمایي؛ ترجمه: (تاسو دیهودو سره په داسې ډول سره مخ کېږئ، چې ترټولو غوره طریقه وي)

داسلام مبارک دین هم دا غوښتنه کوي، چې دنور سره د خلاقو نه کار اخلئ او کونښن وکړئ، چې دخلکو د خوشبختی لامل شی؛ نه د سردردی. انسان ته الله تعالی ډېر لوړ مقام ورکړي دی!

دنړۍ پرمخ یواځینې مخلوق انسان دی، چې الله ته ورته اشرف المخلوقات ویلی دی او په ډېر احترام ورته قایل دی،

الله تعالی په قران کې فرمایي: ولقد کرما بني ادم. ترجمه: (بې شکه مونږ دادم ته ډېر عزت ورکړی دی.) انسان ته الله تعالی دنورو مخلوقاتو په نسبت ښکلی صورت ورکړی دی الله فرمایي: (ولقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم) ترجمه: بې شکه مونږ انسان په ښکلي شکل سره خلق کړي دی.

ددې ترڅنگ په انسان یې درود ویلی دی. ایت: (ان الله وملائکته یصلون عن النبی یاایهاالذین امنو صلو علیه وسلمو وتسليم) بې شکه الله او دالله ملایکې په محمد (ص) باندې درود شریف وایي ای مومنانو تاسو هم پدې درود ووايي. مخکې مو ورته اشاره کړې ده، چې ۱۸۰۰ مخلوق شتون لري؛ خو ترټولو غوره انسان دی او الله تعالی به ښو اخلاقو ستایلی دی. الله تعالی فرمایي: (انک العلی قلق عظیم) ترجمه: بې شکه مونږ انسان په ښو اخلاقو ستایلی دی.

په قران کې ډېر داسې دلیلونه شته، چې دانسان دغوروالي لپاره مهم دلایل دي مونږ باید پدې پوهه شو او ځان وپیژنو او ځان دخپل هدف په لور په مستقیم ډول په تحرک راولو. هیڅ وخت باید په ځان بې لاوړه نشو او تل په خپل قدر او احترام باندې پوهه شو.

ټول قران د انسانیت لپاره الله تعالی راستولی دی او ددې ښکارندوی کوي، چې مونږ دځمکې په منځ غوره مخلوق یو او غوره والی مو په انسانیت کې پټ دی.

ستړتیا په خوشحالی سره ختمه کړه!

ډېری وخت له داسې پشارونو او ننگونو سره مخ کېږو، چې د ډېرې ستړتیا احساس کوو. ځان یواځې بولو او له هرڅه نه کرکه کوو. ولې داسې کېږي؟ دلیل به یې څه وي؟ دا ځکه، چې مونږ ستړیس یا پشار پرمهال د حوش پر ځای دجوش نه کار اخلو، چې پرته له پښیمانتیا نه بله نتیجه نلري.

مسکا دژوند مالګه ده او دا مالګه هر انسان لري؛ خو ګټه ترې نشي- اخیستلی. یوه لهظه خدا تاسو ته همت درکوي او ټولې ستړتیاوې مو په رنگینو شېبو او خوښیو بدلوي. وخانده! خو افراط مه کوه، که خدا هم له لهده زیاته شي د زړه زور کموي او دستاسو د زړه د مړاوي کېدو سبب کېږي.

په شونډو د تبسم مسکا وکړه ځان مه ستومانه کوه، چې ته نه یې دنیا په تا ورانه ده؛ که ستا صحت روغ ونه وسي ستا ژوند تريخ دی. خفګان، تشویش، او ستړتیا مو په ژوند منفي تاثیر غورځوي او تاسو نه پرېږدي، چې پرمختګ وکړئ. ځان ته خوشحالي په خپله ورکړئ او د ستړتیا احساس مه کوئ.

ستا اوسېدل به څنگه وي؟

(ژوند په بدو نه؛ بلکې په ښو خوړلی شئ)

مطیع الله خواک

سر یواځې خدای ته ټیټ کړئ دهغه د خلقت درناوی وکړئ او په پوره ایمان سره یې قدرت او خلقت ومنئ. ستا سو رب پرتاسو دهر څه نه او هر چانه ډېر پېرزوینه کړې ده. د هغه دښمنانو په وړاندې عزت مند او با وقاره اوسه. دمغورو او سرکښو په وړاندې نرم او سخي اوسه.

د جهالت فکر!

دوکتور مصطفی السبعي وايي: ((څوک چې نن کار د سبا لپاره پرېږدي جاهل او وړوند دی.)) د نن کار سبا ته مه پرېږده؛ کله دلتی په مرض به اخته شي او علاج به دې د نړۍ دهیڅ طبیب سره نه وي.
رویه!

دخپل دوست سره په جگړه کې بې مالثل مقابله مه کوه؛ بلکې کونښن وکړه، چې تر هغه غوره ووسی. درته گران انسان ته ارزښت ورکړه او باور یې مه ماتوه! ته باید دهنې لپاره دباور خزانه ووسی او احساساتو ته یې په پوره مانا سره درناوی وکړې.

ښه وخت شاید هر کله راشي؛ خو ښه او وفادار ملگري کله کله د انسان ژوند ته خدای پاک هدیه (تحفه) کوي، چې به قدر یې پوهه نه شو بیرته را ځيني اخلي.

مینه ورکړئ ځان ورته له پیاوړي انسان نه کمزوری کړي دخپلې هرې غوښتنې نه دهنې هغه ته ډېر اهمیت ورکړئ تر څو دهنه دزړه کور ستاسو لپاره د تاج محل په شان ودان شي او تاسو یې په زړه واکمني وکړئ.
څوک چې...

له ژوند مې دا دده کړل کتاب کې یکوال لیکلي دي: ((څوک چې دعلم ادعا

کوي او دمفسيدينو ملگري وی په حقيقت کې يو سوداگر دی، څوک چې د اصلاح ادعا کوي او دظالمانوسره ملگری وي؛ نو فاجر دی. څوک دتقوا ادعا کوي او دنيا پسې گرځي دجال دی. څوک چې د وطن پرستۍ ادعا کوي او وطن پلوري خاين دی او څوک، چې د حکمت ادعا کوي او دهغې نه منحرف وی جاهل او ناپوهه دی.))

هرچا چې دپهلوانۍ ادعا وکړه او په حقيقت کې د هوس او حواسو بنديوان وي، ناخوان دی. څوک چې درهبرۍ ادعا کوي او کينه کوي دهغه جېوان په څېر دی، چې پړۍ يې په اوږو کې تړل شوی وي او پروت وي. څوک چې داډاډۍ ادعا کوي او ملحد وي تخريک کار دی.

څوک چې دهدايت ادعا کوي او دقران او سنتو مخالف وی گمراه او څوک، چې د دعوت ادعا کوي او د محمد (ص) د دعوت مخالف وي جاهل دی.

ستړي مه شی!

(ښه روغېر مو شهرت او شخصیت ښه معرفيوي کوي)

مطیع الله خواک

خوش امید یا ښه راغلاست په عامه مانا په نورو خلکو سلام اچول ستاسو عزت ته وده ورکوي او ددې جوگه کوي مو، چې په ټولنه کې د ښه شخصیت نه برخمن شی. څه به دلاسه ورکړئ؟ که سنږي مه شي وکړئ؟ کوم څه به مو کم شي.

په نورو دسلام او روغېر پرمهال ورلومړی کېږی زمونږ خوږ نبي (ص) به هرچا لومړی سلام وراچو او ښه چال چلند به یې ورسره کوو. مونږ هم دهغه امیتان یو او باید، چې پیروي یې وکړو. که دیو کس سره مخامخ شی او خبرو پرمهال ورته (ته) پرځای تاسو کلمه وکاروئ؛ نو ارومزو به هغه ته یو ښه انسان ځان معرفي کړئ؛ ځکه دا د احترام او عزت کلمه ده.

ځان په دروغو سره لوړ مه ښایه!

(د دروغو مزى لنډ وي)

پوهان

تاسو ته ښه معلومه ده، چې دروغ ستاسو قدر دخلکو په منځ کې خومره کموي او نشئ کولی ځان تر ټاکلو موخو وروسوي. درته يوه هندي کيسه دمثال په توگه راوړم...

يوځوان مدير، چې پر ځان يې باور نه درلود، په خپل مسلک کې يوه رتبه پورته شو؛ خو نومړي دخپل مسلک سره هيڅ اشنايي نه لرله يو چايي دروازه وټکوله. ددې لپاره چې ځان مصروف وښايي؛ نو تليفون يې غوړ ته ونيو او راغلي کس ته يې وويل راځه داخل شه! دغه کس چې مدير ته دخبرو لپاره په تمه وو مدير لاهم ځان مصروف کړی او سر يې خوځاو.

ويل يې ستونزه نشته راځه کنترولولی يې شم، له څو دقيقو وروسته يې راغلي کس ته وويل څه مرسته درسره کولی شم؟! سړي ورته وويل: نه ښاغليه! زه ددې لپاره راغلی يم، چې تليفون دې کار نه کوي دا درته وسل کړم. ولې دروغ ووايوو؟ څه گټه کوي؟ چې نه پوهيږو ولې ځان پوهه وښايو؟ ځان ته سردردی ولې جوړ کړو؟ بايد له داسې کپوړنو نه ځانونه وساتو او خپل اوده استعداد راويز کړو.

په غېبونو مو ځان پوهه کړه

(خپل غېب د ولو منځ دی)

پښتو متل

زمونږ په ټولنه کې یو بد عرف دادی، چې بل څوک مونږ ته زمونږ نیمگړتیاوې رانښايي دښمني ورسره کوو، چې په نتیجه کې مو ورسره اړیکې خرابیږي. مونږ دومره جرات نشو کولی، چې خپل غېبونه راوپرو؛ ځکه مونږ پدې شرمیږو، چې زمونږ نیمگړتیاوې او غېبونه وي؛ خو دې ته ښه زمريان یو، چې دبل نیمگړتیاوو پسې لکه دسیوري وگرځو او هغه سردردی کړو.

په نورو دنیو کو پرځای خپل هغو ته پام وکړه او ځان اصلاح کړه. څوک چې درته غېبونه درپه گوته کړي مننه ترې وکړه. حضرت عمر (ض) فرمایلي دي: (الله دې په هغه چا رحم وکړي، چې ماته رما غېبونه راسپړي).

لومړی خپل غېبونه معلوم کړه بیا د نورو هغو پسې گرځه؛ که خپل غېبونه ونه لټوو؛ نو نورو ته به دا فرصت په لاس ورکړو، چې پرمونږ نیوکې وکړې او دهنوی په وړاندې مو شخصیت تر پوښتنو لاندې رانښي.

خپل اصليت مه بدلوه!

(د کالو په بدلولو سره اصليت نه پتيري)

مطیع الله خواک

هر کله چې موقف ته ورسېدئ خپل ځان او خويي ته په هغه ډول تغير مه ورکړئ، چې خلک درباندي وځاندي او تاسو ته د نادیدگانو فکر وکړي. مقام تاسو ته هغه ډول مینه نشي درکولی، چې ښه خوی، رښتیا، مثبت بدلون او عاجزي یې درته درکوي. د بېلگې په ډول درته یوه کیسه مخې ته گډم...

یوې مرغۍ یو لړم ولیدو. د سیند په غاړه ناست او په اوبو کې هغه بلې غاړې ته نشو تېرېدلی. مرغۍ ورته راغله او او لړم یې په شا کړو، د سیند هغه بلې غاړې ته یې یوړسوو؛ کله چې دسید هغه بلې غاړې ته ورسېد مرغۍ د سوخت احساس وکړو او لړم ته یې وویل: زه دې ولې وچيچلم؟ لړم ورته وویل: زمونږ ذات داسې دی د تل دنورو ښو ته نه گوري او تر پښو لاندې یې کوي ما وبخه!

په شتمنۍ او لوړو موقف باندې مه نازېږه! لږ دې تېر ژوند ته فکر وکړه، چې په کوم حالت کې وې. په اصل کې داستا ځای نه؛ بلکې د بل چا ځای دی څنگه، چې مخکې له تانه دلته بل څوک وو؟ بیا خپل ځان ته لاره پیدا کولی شئ.

خپل مسولیت نه مه تخته...!

(خپل مسولیت وپېژنه، چې ترلور وڅوکیو ورسېږي)

مسولیت اخیستل او سرته رسول تاسو دا وړتیا درکوي، چې خپل ستونزې دنورو دمداخلې پرته حل کړئ او ځان ددې جوگه کړې؛ ترڅو په مېړانې سره خپلې زمدارایانې سرته ورسوئ.

پیاوړي رهبران ډېر مسولیتونه په خپله غاړه اخلي او په پوره تدبیر سره یې پوره کوي. فرانکلین وایي: ((پیاوړي رهبران لدې پېژندلی شئ، چې څنگه مسولیت په خپلو اوږو اخلي او څومره په زړورتیا یې سرته رسوي.))

دا حقیقت دی، چې مسولیتونو په ښه توگه سرته رسول دسټومانۍ او ننگونو پرته ناشوني وی؛ خو لږ ځان په له سختو سره مخ کړو؛ نو دوه گټې به مو کړي وي. لومړۍ: دستونزوه سره به دجگړې چل دده دده کړو او حلا لارې به ورته پېدا کړو. دویم: په راتلونکي کې به وکولای شو، چې څنگه مسولیتونه واخلو او څنگه یې په ښه ډول ترلاسه کړو.

ماته مه منه!

(شکست ورکول مهم نه دي؛ بلکې ماته منل ترټولو لویه ماته ده)

ډارن هارډ په خپل کتاب (مركب اغېز) کې يوه بېلگه ورکوي وايي: ((دوه لوړې ودانۍ وي، له يوې بلې نه نرۍ تخته ايښي وي او تاسو ته څوک وايي، چې لږې پېسې درکوم پدې تېر شه، ښايي ورسره يې و نه مني؛ که چېرته په ودانۍ کې اور لگېدلی وي او خدای مه کړه ستاسو يو ماشوم بچۍ هلته ايسار وي؛ نو تاسې سم دلاسه پدې تخته ږرتگ ته زړه ښه کوئ. داولې؟ ځکه چې هر کار ترسره کول خپل دليل لري، چې څومره لوی دليل پياوړی وي هغومره ه هوډ هم قوي وي.))

ژوند له ستونزو ډک دی. دترخو او سيلابي ماتو او ننگونو ډک دی؛ خو هغوی ته تسليمېدل ماته ده. بايد ورته تسليم نه شي او دحل لارې ورته ولټوئ. حلا لاره به يې څه وي؟ څنگه کولی شو دستونزو په وړاندې مقاومت وکړو؟ صبر او مثبت فکردرسره مرسته کولی شي، چې په سختو حالاتو کې ځانونه کنترول کړي. هر ناممکن کار ممکن کېدای شي؛ خو پوهيږي څنگه کيږي؟ مبارزه، همت او هوډ غواړي.

ستر فرانسوي جنرال ناپيلیون بوناپارټ به خپل ډېر وخت په جنگ کې تېراوو،

له فکړه کار واخله □ ۱۴۷

دیوې جگړې پرمهال هدف دالپ غرونو اخوا وو. باید پرې او بستی وای؛ خو ستونزه دا وه، چې دده لښکر ته دغرونو تېرېدل سخت وو. دغره لمن کې یوه بوډی ټټخه وسېدله، ناپیلیون ورته وویل: لدې غرونو د تېرېدلو درته کومه لاره درته نه ده معلومه نه ده؟

بوډی وخنډل او ویي ویل: دا کار ناممکن دی. ډېرو ناپوهو مېړنیو له دې غرونو دپورې وتلو پرمهال خپل ژوند له لاسه ورکړی؛ نو ستا خبر په همدې کې دی، چې پرکومه لاره راغلې یې، همغې پېرته ستون شه!

ناپیلیون د بوډی پدې خبره ناهیلې نه شو؛ ځکه ناپیلیون ته د(ناممکن) کلمه هیڅ مانا نلرله او نه یې پر باورو درلوده او بوډی ته یې وویل: ستا خیرې لا زړور کړم او اوس؛ نو په ډېر احتیاط سره پلان جوړوم او دالپ په غرونو سره د لښکره اورم. بوډی ورته وویل ستا په شان مېړنیو ته هیڅ هم ناممکن نه دي. ته هرومرو بریالی کیږې هغه وو، چې ناپیلیون سره د لښکره واوخت او دالپ دغرونو شاته یې خپل دښمن مات کړ.

هيله بښونکې پریگړه!

معاصر ادیب مصطفی صادق الرافعي وايي: ((هغه څوک اصلاح غوښتونکی ندی، چې دتاریخ پانې فاسدې کړي؛ ځکه دا کار ساده او اسانه دی. ان ناپوهان یې هم کولی شي؛ ریښتیني اصح غوښتونکي هغه دي، چې تاریخ ترده وروسته دده کړنه فاسده نه کړي.))

داسې امېد ولری، چې هیله درته درکړي او ستاسو روحیه لاپیاړې کړي، داسې خوبونه مه گورئ، چې ترلاسه کول یې ستا د وړتیا سره برابر وي.

د رښنیو سره ځان ونښلوه!

(رښنی تاسو په نویو، تازه او پټو رازونو نه په وخت خبروي)

په نړۍ کې هره ورځ نوي پېښې رامنځته کیږي، دا پېښې په یوه مشخصه برخه کې نه؛ بلکې په بېلابېلو برخو کې په مختلفو بڼو لیدل کیږي. لکه سیاسي بدلونونه، اقتصادي زوال او عروج، نړېوال سیاست، نړېوالې اړیکې، کلتور، دهیوادونو ترمنځ تګرونه... که غواړئ له دا ډلو پېښو باخبر وسئ؛ نو اړینه ده رښنی تعقیب کړئ.

که تاسو د سیاست دده کوونکي یا سیاستوپه یاست دبل هر کس په پرتله تاسو ورته ډېره توجه وکړئ او ځان ورته وزگار کړئ؛ ځکه ستاسو اړیکه دنړۍ دتحولاتو، پېښو، داخلي او خارجي سیاست... سره نژدې ده او رښنی درته ښه معلومات په لاس درکوي.

کله چې نوي معلومات درسره وي نو دمنطق، تحلیل، مناظرې قووه به مو پیاوړې وي او د معلوماتو ترلاسه کولو لپاره یوه ښه او ژوندۍ سرچینه رښنی دي. رښنی تعقیب کړئ، چې د جهان نه خبر شئ. د سالم او غېږې سالم فرق کوی شئ. دراتلونکي بهرانونو وړاندوینه وکولی شئ.

لویانو دناکامۍ په اړه څه ویلي؟

(بريالي خلک ناکامي خوښوي؛ ځکه دوی ته پکې نوښت وي)

مطیع الله خواک

➤ ناکامي یواځې کمزوری نفس له منځه وړلی شي؛ خو پیاوړی نفس دناکامۍ نه دبیا دبريالي کېدو دیوې وسیلې په توګه کار اخلي.
➤ زه دالله تعالی ستاینه کوم، چې په ټولو ابتکاراتو کې زما دبریاوو لامل زما ناکامي وه! (همري دافید)

➤ ناکامي یواځینی شی دیوچې انسان یې دهرډول هڅو پرته ترلاسه کولی شي. (نامعلوم)

➤ دبریا په قواعدو نه پوهېږم؛ خو دناکامۍ ترټولو مهمه قاعده دا ده، چې هر انسان له ځانه خوښ وساتي! (انیس منصور)

➤ ناکامېدل خوار تراخه دي؛ خو ترهغې هم ترخه دادي، چې دبریا هڅه ونه کړي! (جوفروا)

➤ بریا عذر ته اړتیا نلري او ناکامي هیڅ توجیهاټ نه پرېږدي! (ناپیلیون هیل)
➤ ښایي یو کس بیا بیا په خپل کار کې ناکامه شي؛ خو باید ترهغې نهیلی ونه بلل شي؛ ترڅو چې یې له ځان پرته دبلب چا ملامتول نه وي پیل مري،

۱۵۰ □ له فکره کار واخله

(برنارد شاو)

➤ پر بخت باور مه کوه؛ بلکې امورو د ادارې پر خپل اسلوب باور وکړه. (بيليليس سايريس)

➤ بريا له ناکامۍ نه بلې ته دانتقال وړتيا ده، پرته له دې چې خپله تلوسه له لاسه وکړئ! (چرچل)

➤ ترټولو لويه تېروتنه، چې انسان يې مرتکب کېږي؛ داده چې په تېروتنه کې له اخته کېدو ووېرېږي. (البرټ هوبارډ)

➤ هيڅ انسان له ماتې سره نه مخ کېږي، مگر هغه مهال چې په خپله ورته ځان تيار کړي. (جوزيف ډانليز)

➤ کښه! روان شه يا ځمله؛ خو پام، چې زړه نا زړه توب ونکړي. (شالزاتش کيلستاد)

دا وه دپوهانو له انده ناکامي. څوک چې ترېنه ډالري هغوی ناکام دي او برياليتوب دناکامۍ نه په فن اخيستلو کې دی.

د قهر غبرگون ته په خورا ادب ځواب ورکړه!

(د قهر درمال صبر دی) / سقراط

يوه ورځ پارادايي دخلکو يوې لوي غونډې ته پر ستيچ ودرېد، چې خپله نوې تجربه وړاندې کړي. دوه نوي ميسيي سيمان يې راواخستل او له مالفانو نومې ميټر مقياس سره يې وصل کړل، بيا يې دميسو يوه مقناطيسي-کړۍ ورنږدې کړه؛ نډاو دمقياس ستن وخوځېده. ددې مانا دا وه، چې دمقناطيس په قووت سره هم دبرق جزيان توليدېدای شي.

کله يې چې مقناطيس لرې، ستنه بېرته خپل ځای ته راغله. پارادايي ددې تجربې وروسته خلکو ته وويل: ممکنه ده چې پدې طريقه دبرق جزيان توليد شي.

کله چې يې تجربه پای ته ورسېده؛ نو يوه ښځه چې کوچنۍ ماشوم يې په غېږه کې وو. پارادايي ته نږدې شوه او ورته يې وويل: دا همغه تجربه وه چې خلک دې ورته راجمع کړي وو؟ دا تجربه دې څه په درد خوري؟ ايا ټول خلک دې د دې لپاره ارغوبښتی ووو چې رشخند ورباندې ووهي؟

پارادايي دتوندو خبرو سره سره په ډېر ادب ځواب وکړ: اغلې دا تجربه مې ستا ددې ماشوم په څېر ده، چې به غېږ کې دې نيولی دی، اوسمهال امکانات په لاس کې نلري چې وگرځي او منډې ووهي؛ خو څه موده وروسته دا کارونه کولای شي. زما تجربه هم همداسې وبله، يوه ورځ به ثابته شي، چې خورا گټوره ده او کله، چې ورته امکانات برابر شي وده او پرمختگ به وکړي.

په ارام ذهن سره نورو ته ځواب ورکړی او خپل شخصيت ته دا ډول روزنه لازمي ورکړی او داسې ځان تربيه کړی، چې حوصله مند او فکر مندووسی.

د برياليتوب لاره د معيوبينو دده کړئ!

(معيوبيت تاسو دپرمختگ نه نشي گرځولی) / نیک نیکولاس

وبه يې نه منئ، چې يو انسان چې بې پښو، بې لاسو او بدن يې صرف برنۍ جسم لري؛ خو دا ټول غېبونه يې دپرمختگ مخه نشي نيولی. هغه شخص نیک نیکولاس دی ماته نه مني او ځان بريالی کوي.

نیک نیکولاس يو استراليايي ځوان دی. هغه په يوه بې وزله استراليايي کورنۍ کې دمعدورۍ په حالت کې وزېږېده؛ خو معدورۍ هغه لدې راوړنه گرځاوه، چې خپلې هيلې په اوبو لاهو کړي؛ بلکې ويې شو کولای، چې لا محدوده برياوې ترلاسه کړي!

نیکولاس پدې باور، چې يواځې دط به دې نړۍ کې معدوره نه دی او ټول انسانان يو ډول معدورتيا لري. ناکامۍ معدورۍ ده او ويره معدوري او څوک، چې دا ډول فکر لري هغه معدوري ده او زړه نازړه توب معدوري ده او... خو ايمان، هيله او په خپل ځان باور درلودل هغه څه دي، چې دانسان هرډول معدورتيا له منځه وړي.

اوسمهال نیکولاس په امريکا کې وسي او ويې کولای شول، چې لومړی ښوونځی او بيا پوهنتون پای ته ورسوي او په اقتصاد او اداره کې دوه شهادتنامې ترلاسه کړي او ددې ترڅنگ په اس ځغلوڼه، اب بازی او فوټبال کې هم ښه وځليږي.

مونږ چې الحمد لله روغ رمت يو بايد ځان معيوب نه کړو او ستونزو ته تسليم نشو. بريالي خلک ځان ته ستونزې پښيني کوي اتو له وړاندې ورته حل لارې راوباسي تاسو هم سر له اوسه خپلې نیمگړتياوې پېدا کړئ او په يو کاغذ يې له ځان سره ياداشت کړئ او په نوبت، نوبت سره ورته حل لاره پېدا کړئ.

د ماشومانو ستاينه ډېره کوه!

(ستاسو ستاينه په ماشومانو کې ژور بدلون راولي)

په تشويق مو کوم تاوان او مصرف نه کيږي. ستاسو لږ تشويق ستاسود ماشومانوته د برياليتوب کنجې ورکوي اوله تاسو سره د زړه نه مينه کوي؛ ځکه تاسو يې هڅوی.

د ماشومانو زړونه لکه هنداره وي تل شوخي کوي کله کله شوخي په جنجال اوږي او هر ناممکن کا رپه تاسو ترسره کوي، که مو لږه په ترخه يا قهر سره ورته کومه خبره وکړه زړه يې له تاسو توږيږي او بيا هيڅ وخت تاسو سره مينه نه کوي.

ماشومان په کور کې يو اتل لري او اتل يې هغه څوک وي، چې مينه، تشويق او روحيه ورکوي. د ماشومتوب مرحله يو داسې دوره ده، چې ماشوم پکې ښه جرات ته اړتيا لري او بايد له دغه ځايه جرات واخلي. دا هغه وخت شونې ده، چې تاسو ورسره د يو ملگري په شان ووسئ.

تلپاتې توصیه!

خان دهغه څه لپاره مه خفه کوه، چې ناشوني وي.
(مطیع الله خواک)

حوصله ولره! نړۍ د مبارزې مېدان دي. (مطیع الله خواک)
ژوند هغه وخت ښکلی دی، چې ته خوشحاله وسې. (بومي)
که دیوې اوږدې لپاره پدې باور وې، چې ښايي له ناکامۍ سره مخ شې، لرئ
نه ده چې دا باور دط په حقیقت بدل شي! (نورمان فینست بیل)
انسان ترهغې اذاد نشې بلل کېدای؛ ترڅوچې دخپل خان واکدار نه وي. (یوناني
فیلسوف ابطیقيتس)
جگړه د منطق د نشتوالي له امله رازېږي، چې اغېز په ټولنه هم
پریوزي. (مطیع الله خواک)

غرېت دې بايد دبرياليتوب مخه ونه نيسي!

(زاره کالي اغوستل عېب ندی؛ بلکې عېب زور فکر لرل دي)
افغان ولسمشر ډاکټر محمد اشرف غني

((موزار)) تردې حده فقير وو، چې نور يې له پښو غورځولی وو، تردې چې دلرگو توان يې هم نه درلوده او دژمي په يخو شپو کې پټې خپله کوټه گرمه کړې. خپل لاسونه به يې ډور يو به دستکشو کې منډلي وو، چې گرم يې وساتي؛ تر څو دخپل هغه شهکار فن لپاره ژوندی پاتې شي، چې وروسته يې دده نوم تلپاتې کړ. موزار په پنځه دېرش کې دسيل ناروغی له امله ومړ. دا وروسته له هغې چې ديځنی له امله يې د بند تول ځواک له منځه ولاړ. دجنازې مصارف يې دولس شيلينگ وو، جنازه يې ايله شپږو کسانو قبر ته يوړه او هغه شپږ کسان هم يې نږدې وو، چې دباران له امله بېرته ستانه شي؛ خو موزار له دومره بې وزلی سره بيا هم ناکامی ته تسليم نشو او خپل هدف يې ترلاسه کړو.

نړۍ نه ځان بدل کړه!

ډېر خلک دنړۍ بدلولو ته لېوالتيا لري؛ ترڅو ددوی ژوند ورسره ښه شي. افسوس ددوی پر دې بې ځايه هيلې؛ ځکه که دوی لومړي په خپلو ځانونو کې بدلون راولي؛ نو لرې نه ده، چې ددوی د ژوند او دنړۍ حالت به ښه شي! (جارج هنريچ)

پر ژوند دهيجان اغېزې څه دي؟

هيجان بدن دهڅو او کوشنسونولپاره تياروي.
هيجان داريکو ټينگولو وسيلې په توگه کارول کېږي.
هيجان ژوند ته تازه والی ورکوي او ژوند خوندور کوي.
ذهني فعاليتونه دهيجان تراغېز لاندې شتون لري.

ناکامي دې ښکُل کړه!

له ناکامۍ يې دده کړه کتاب ليکوال سلوي الصعیدان وايي: ((براین تریسي- پدې نظر دی، چې ناکامي په ژوند کې یوه طبعي کار دی، لکه ساه اخیستل. هغه راته دځان په اړه وايي: چې په دده کړو کې ناکامه شو! له دښتې تېرېدلو په لومړیو درېو هڅو کې ناکامه شو، په خپلو لومړنیو دده کړو کې ناکامه شو، دکاروبا په پیل کې ناکامه شو، کله یې چې اداره دنده پیل کړه؛ نو ډېرې تېروتنې یې وکړې؛ خو ددې ټول ناکامو هڅو یې دده کړه وکړه او دخپلو کتابونو، لکچرونو او روزنیز برنامو له لارې خپله ناکامي په بریا بدله کړه. براین پدې نظر دی، چې په ژوند کې هر بريالی انسان څو څو ځلې د ناکامۍ سره مخ کېږي؛ خو ریښتیني بريالی انسان هغه دي، چې دخپلو ناکامیو دده کړي دده کړې کولو ته دوام ورکوي تردې، چې بیا یې په نصیب شي.))

ناکامۍ ته مه تسلیمېږه او په مبارزې سره یې په خوشبختۍ بدله کړه! بریا ته نژدې یې؛ خو د ماتې ډار له زړه نه وباسه.

انگېزه څه شی ده؟

هغه ارزښتمنه قووه ده، چې انسان ته دبرياليټوب روحیه او فکر ورکوي او کونښن کوي، چې بريالی یې کړې. ایا فکر موکړی دی، چې تېره ورځ مو یوه له ډېرو سترې کوونکو ورځوڅخه وه او ددط لامل څه ووچې راتلونکې ورځ له خوبه وخته راپاڅی؟ ځواب معلوم دی او هغه انگېزه ده.

انگېزه نه تنها ديو شخص ژوند ته بدلون ورکولی شي؛ بلکه هیوادونه او نړۍ ته هم بدلون ورکولی شي. مثبت انگېزه په ځان کې راویځه کړی او فکر وکړی، چې اړو مرو به ځان بريالی کووم. دبريا لپاره ترټولو مهم قووت او ځواک یوه ساله او با مسولیته انگېزه د ځان لپاره ټاکل او عمل پرې کول دي.

شته داسې خلک، چې دهر کار کولو وړتیا لري؛ خو دکولو انگېزه ورسره نه وي او به نتیجه کې کارونه د خند او زند سره مخ کیږي. غواړئ ژوند ښه وي؟ له ستونزو وژغورل شی؛ نو منفي انگېزه په فکر کې خونښا کړئ او مثبت انگېزه راژوندی کړئ.

په خلکو سلام واچوه....!

که غواړئ دخلکو په زړونو کې محبوبیت پیدا کړئ؛ نو نبوي تحفه سلام ورته وړاندې کوی. تجربه وکړئ هغه څوک چې تاسو یې ډېر له پامه بد راځئ خو ورځې ورباندې مسلسل سلام اچوئ، ستا لپاره به یې زړه کې مینه راپېدا شي او د دښمن نه به ستاسو په یو ښه دوست بدل شي.

نشم کولی....!

دا جمله هغه دردونکې او ښپییمانونکې کلمو نه جوړه ده، چې رښتیا کومه گټه نلري؛ که د دنشم کولی پر ځای دا جمله بار بار تکرار کړو کولی یې شم! کولی شم! ژوند به مو بدلون وکړي او ډېرې خوشحالیانې به ترلاسه کړو.

خپل ژوند په خپله مه خرابوه!

ژوند یو نعمت دی اوددې نعمت شکر ادا کول زمونږ د طاقت نه پورته او ناممکنه خبره ده. ژوند د خوشحالیو خزانه ده؛ خو ځینې خلک یې په خپله په ځان د ځینو کارونو له امله وړانوي. په خپل نژدې ملگري شکونه کوي او هرې موضوع ته دمنفي لرلید نه گوري؛ خو دا ډېره بگنونکې پایله لري، چې پرته له خفگان او درد نه کومه گټه نلري.

روح څنگه ارامولی شو؟

د انسان بدن د دوه برخو نه جوړ دی بدن او روح، پرته له روحه بدن تش کالبوت دی او که روح رانه لاړ شي؛ نو مونږ په مړو کې شمېرل کېږو؛ نه پو ژوند او حتی خپل نژدې خپلوان هم رانه تښتي. ځینې وختونه روح ډېر نارامه وي، چې سکون ته اړتیا لري اسلامي پوهانو یې حل لارې ښودلي دي، چې لاندې به ترې یادونه وکړو.

د قرآن تلاوت کول

ذکر کول

ښه ملګري پیدا کول

د علماو څخه مشورې اخیستل

نامحرمو ته نه کتل

دنظر کنترول ساتل

او ټول حیښونه په خپل واک او کنترول کې ساتل...